

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Fenntartható Városfejlesztési Stratégiája

II. Stratégiai munkarész

v02

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Fenntartható Városfejlesztési Stratégiája

Stratégiai munkarész

MEGRENDELŐ

Zalaegerszeg Megyei Jogú város Önkormányzata

Vállalkozó

MKB Consulting Zrt.

KÉSZÍTETTE:

Vezető tervező:

dr. Mezei Cecília

közgazdász, településtervező

Tervezők:

Faragóné Huszár Szilvia

területrendező, térségi tervező

Magócs Krisztina

közgazdász, vidékfejlesztő, közösségi tervező

Kulcsár Sándor

közgazdász, Smart City szakértő

Sárdi Anna

okl. építészmérnök

Tóth Bendegúz

közgazdász-hallgató

Vaszócsik Vilja

okl. tájépítész, területi tervező

Tartalom

1	A partnerségi folyamat ismertetése az FVS tervezés időszakára vonatkozóan	5
1.1	Partnerek definiálása.....	5
1.2	Partnerségi akciók és azok tartalma	10
2	Stratégiai munkarész	12
2.1	Forgatókönyv elemzés.....	12
2.2	Jövőkép.....	16
2.3	A stratégia célrendszere	18
2.4	A reziliens város a stratégiai célrendszerben	32
2.4.1	Prosperáló város.....	34
2.4.2	Zöldülő város	36
2.4.3	Digitális város.....	36
2.4.4	Megtartó város	37
2.4.5	Kiszolgáló város	37
2.5	A stratégia összhangja más stratégiákkal.....	38
3	Monitoring, kontrolling, indikátorok.....	41
3.1	Az FVS monitoring rendszere, nyomon követés a tervezés és végrehajtás során	41
3.2	Az FVS-hez kapcsolódó indikátorok és azok mérési módszertana	42
3.3	A beavatkozásokra vonatkozó adatok gyűjtésének és kezelésének helyi módszertana.....	44
4	Az irányítási és működési modell	46
4.1	A városirányítási modell indokolt módosításai	46
4.1.1	A térségi koordináció mechanizmusainak változásai	46
4.1.2	Résztvételi akciók a stratégiai ciklus végrehajtási szakaszában.....	46
4.2	A városi/települési működési modellt érintő tervezett változtatások.....	46
5	Cselekvési terv	50
5.1	Intézkedések és beavatkozási területek rendszerezése.....	50
5.2	Az akcióterületek kijelölése, a kijelölés és a lehatárolás indoklása.....	61
5.3	Várostérségi szintű beavatkozási területek részletezése	62
5.3.1	Stratégiai célkitűzésekkel rendelkező városi egyedi projektek térségi kihatással	62
5.4	Stratégiai együttműködési menetrendek (zöld és digitális átállást elősegítő célok és intézkedések, opcionálisan innovációs menetrend)	67
5.4.1	Zöld átállás menetrend.....	67
5.4.2	Digitális átállási menetrend.....	79
6	Finanszírozási terv	84
6.1	Elérhető és bevonható források számbavétele	84
6.1.1	Aktorok, meghatározó szereplők	86

6.2	Lehetséges üzleti modell bemutatása	87
6.2.1	A finanszírozási terv összefoglalója	88
7	Mellékletek.....	89
7.1	Antiszegregációs Terv.....	89
7.2	Az elvégzett kérdőíves felmérések dokumentálása	89
7.2.1	Lakossági felmérés.....	89
7.2.2	Intézményi/szervezeti felmérés	95
7.3	Finanszírozási terv beavatkozásokként.....	95
7.4	Működési térkép	96
7.5	A várost érintő klímastratégiák célrendszere.....	96

1 A partnerségi folyamat ismertetése az FVS tervezés időszakára vonatkozóan

1.1 Partnerek definiálása

Zalaegerszeg város önkormányzata a tervezett fejlesztési elképzeléseket partnerségben, a városi gazdaság és társadalom aktív tagjainak bevonásával kívánja megvalósítani. A partnerségi együttműködés teremti meg az alapot a közösen elfogadott, minden helyi szereplő által támogatott célok megfogalmazásán keresztül, a közös megvalósítás, az addicionális erőforrások előteremtése, a multiplikatív hatások elérése, a társadalmi kohézió biztosítása irányában.

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város 2013-ban elkészítette a Partnerségi Tervét¹.

A partnerségi folyamatba jellemzően bevonható helyi stakeholderek köre:

- a város lakossága (korcsoport specifikus akciók lehetségesek)
- az önkormányzati és egyéb, a városban működő közintézmények
- az önkormányzati tulajdonú cégek
- a város működtetésében részt válláló, nem önkormányzati tulajdonú cégek
- a helyi vállalkozások és azok érdekvédelmi ill. szakmai csoportjai (pl. vállalkozói klub, klaszter menedzsment szervezetek, kamarák helyi képviselete)
- az egyéb területi partnerek (nem helyi székhelyű térségi szolgáltatók)
- a civil, nonprofitszervezetek, egyházak képviselői (különös tekintettel a feladatellátási szerződés keretében a közfeladatellátásban résztvevő szervezetekre)
- az ingatlanfejlesztők (csak időszakosan vannak jelen és innovációs szempontból fontosak lehetnek),
- az egyetemek és kutatóhelyek (akár az egyetemről leválva is),
- a környező települések képviselői.

A Zalaegerszeg Partnerségi Terve alapján definiált helyi partnerek:

1) Önkormányzati partnerek

- Zala Megyei Közgyűlés
- Zalaegerszeg MJV Önkormányzatának vezetői, képviselői, frakciói
- Zalaegerszeg MJV Önkormányzatának részönkormányzatai
- Zalaegerszeg MJV Önkormányzatának kisebbségi és nemzetiségi önkormányzatai
- A Zalaegerszegi járáshoz tartozó települések önkormányzatai:
 - Alibánfa, Almásháza, Alsónemesapáti, Babosdöbréte, Bagod, Bak, Baktüttös, Becsvölgye, Bezeréd, Bocfölde, Böde, Boncodfölde, Búcsúszentlászló, Csatár, Csertalagos, Csöde, Csonkahegyhát, Dobronhegy, Egervár, Gellénháza, Gomboszeg, Gősfá, Gutorfölde, Gyűrűs, Hagyárosbörönd, Hottó, Iborfia, Kávás, Kemendollár, Keménfa, Kisbucsa, Kiskutas, Kispáli, Kustánszeg, Lakhegy, Lickóvadamos, Milejszeg, Misefa, Nagykapornak, Nagykutas, Nagylengyel, Nagypáli, Nemesapáti, Nemeshetés, Nemesrádó, Nemessándorháza, Nemesszentandrás, Németfalu, Orbányosfa, Ormándlak, Ozmánbük, Pacsa, Padár, Pálfiszeg, Pethőhenye, Petrikeresztúr, Pókaszepetk, Pölöske, Pusztaderics, Pusztaszentlászló, Salomvár, Sárhida, Söjtör, Szentkozmadombja, Szentpéterfölde, Szentpéterúr, Teskánd, Tilaj, Tófej, Vasboldogasszony, Vaspör, Vöckönd, Zalaboldogfa, Zalacséb, Zalaháshágy, Zalaigrice, Zalaistvánd, Zalalövő, Zalaszentgyörgy, Zalaszentiván, Zalaszentlőrinc, Zalaszentmihály, Zalatárnok

- A Partnerségi Tervben azonosított, az agglomerációba tartozó, illetve meghatározó térségi települések önkormányzatai:
 - Körmend, Nádasd, Zalalövő, Bagod, Vasvár, Egervár, Zalaszentiván, Becsvölgye, Gellénháza, Bocföldre, Nagypáli, Nagykapornak
- A zalaegerszegi agglomerálódó térség településeinek² önkormányzatai:
 - Alibánfa, Almásháza, Alsónemesapáti, Babosdöbréte, Bagod, Bak, Baktüttös, Becsvölgye, Bocföldre, Boncodföldre, Böde, Búcsúszentlászló, Csatár, Csonkahegyhát, Dobronhegy, Egervár, Gellénháza, Gombosszeg, Hagyárosbörönd, Hottó, Kávás, Kemendollár, Kisbucsa, Kiskutas, Kispáli, Lakhegy, Milejszeg, Nagykapornak, Nagykutas, Nagylengyel, Nagypáli, Nemesapáti, Nemessándorháza, Nemesszentandrás, Pakod, Pálfiszeg, Pethőhenye, Pókaszeptek, Salomvár, Sárhida, Teskánd, Tófej, Vaspör, Vöckönd, Zalabér, Zalaboldogfa, Zalaszentgyörgy, Zalaszentiván, Zalaszentlőrinc, Zalaszentmihály

2) Releváns államigazgatási szervek

- Zala Megyei Kormányhivatal
- Egészségbiztosítási Pénztári Szakigazgatási Szerv
- Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Igazgatóság
- Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatal
- Erdészeti Igazgatóság
- Földművelésügyi Igazgatóság
- Közlekedési Felügyelőség
- Munkavédelmi és Munkaügyi Szakigazgatási Szerv
- Munkaügyi Központ
- Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv Növény- és Talajvédelmi Igazgatóság
- Nyugdíjbiztosítási Igazgatóság
- Szociális és Gyámhivatal
- Rehabilitációs Szakigazgatási Szerv
- Központi Statisztikai Hivatal (KSH) Győri Igazgatósága Zalaegerszegi Képviselő
- Klebelsberg Intézményfenntartó Központ Zalaegerszegi Tankerület
- ORFK Zala Megyei Rendőrfőkapitányság

3) Releváns regionális, térségi, települési és egyéb közintézmények, közszolgáltatók

- Zala Megyei Pedagógiai Intézet
- Zalavíz Zrt.
- E.ON Észak-dunántúli Régió (Győr)
- Közép-dunántúli Gázszolgáltató Rt.
- Magyar Telekom Nyrt.
- Telenor Magyarország Zrt.
- Vodafone Magyarország Zrt.
- Tarr Kft.
- Zala-Depo Hulladékgazdálkodási és Környezetvédelmi Kft.
- Zala Megyei Kórház
- OMSZ Nyugat-dunántúli Régió
- Zala Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság
- Nyugat-dunántúli Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság
- ÁAK Zrt.
- Magyar Közút Nonprofit Zrt.
- Magyar Közút Nyrt. Zala megyei igazgatósága
- Közlekedésfejlesztési Koordinációs Központ
- Zala Volán Zrt.

² https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/mo_telepuleshaloza/agglomeracio.pdf

- Zalaegerszeg-Andráshida repülőtér
 - Zala Megyei Múzeumok Igazgatósága
 - Hevesi Sándor Színház
 - Zalai Nyári Színházak Kht.
 - Deák Ferenc Megyei Könyvtár
 - Városi Hangverseny- és Kiállítóterem
 - Egerszegi Sport és Turizmus Kft.
 - Kontakt Humán Szolgáltató Nonprofit Kft.
- 4) Fejlesztéspolitikában érintett szervezetek, személyek
- Zala Megyei Területfejlesztési Ügynökség Közhasznú Nonprofit Kft.
 - Széchenyi Programiroda, Nyugat-dunántúli Régió
 - országgyűlési képviselők
 - Zala Megyei Közgyűlés Térségfejlesztési Bizottság
 - Zalaegerszegi Városfejlesztő Zrt.
 - Zalaegerszeg Önkormányzat városfejlesztési, üzemeltetési és tervezési bizottság
- 5) Gazdasági partnerek, jelentősebb vállalkozások, kkv-k városrészi képviselően és érdekképviselői szervezetein keresztül
- Elektronikai ipar vállalatai pl. Flextronics International Kft., GE Hungary Zrt., Szerapisz-Zala Kft., Novontech-Zala Kft., PSM Protech Hungaria Bt., Merlin Gerin Zala Villamossági Készülékgyár Kft.
 - Bank, pénzügyi szolgáltatás képviselői: pl. K&H Bank Zrt., MKB Bank Zrt., OTP Bank Nyrt.
 - Élelmiszeripari vállalkozások: pl. Pannontej Zrt., Húsüzem Kft., Zalaco Zrt.
 - Műanyagipari vállalkozások: pl. EuropTec Kft.
 - Gépgyártás területén tevékenykedő vállalkozások: pl. Akksi Kft., ANTON Kft., 3B Hungária Kft., Ganzeg Kft., Pylon-94 Kft.
 - Bútoripari vállalkozások: pl. Forest Hungary Kft., Sitform Bútorgyár Bt.
 - Logisztikai cégek: pl. Gartner Intertrans Hungária Kft.
 - Nyomdaipari cégek: pl. Zalai Nyomda Zrt.
 - Ruháipari vállalkozások: pl. Helsa Konfekcióipari Kft.
 - Fémipari vállalkozások: pl. Metal-System Kft., Mould-Tech Kft.
 - Építőipari vállalkozások: pl. ZÁÉV Zrt., Reneszánsz Zalaegerszeg Kőfaragó Kft., Otthon Centrum Kft., Aquaplus Kft.
- 6) Szakmai szervezetek, kamarák
- Zala Megyei Kereskedelmi és Iparkamara
 - Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Zala Megyei Igazgatósága
 - Személy-, Vagyondelermi és Magánnyomozói Szakmai Kamara Zala megyei Szervezete
 - MESZK (Magyar Egészségügyi Szakdolgozói Kamara) Zala Megyei Területi Szervezete
 - Zala Megyei Mérnöki Kamara
 - Zala Megyei Építész Kamara
 - Zala Megyei Iparszövetség
 - Kereskedők és Vendéglátók Zala Megyei Érdekképviselői Egyesülete
 - Zala Megyei Vállalkozásfejlesztési Alapítvány
- 7) Szak- és felsőoktatási intézmények
- BGF Gazdálkodási Kar Zalaegerszeg
 - Egészségügyi Főiskola Pécsi Tudományegyetem Egészségügyi Főiskolai Kar Zalaegerszegi Képzési Központ
 - Pécsi Tudományegyetem Felnőttképzési és Emberi Erőforrás-fejlesztési Karának Zalaegerszegi Kihelyezett Tanszéke
 - Nyugat-magyarországi Egyetem Faipari Mérnöki Kar Gépészeti és Mechatronikai Intézet Zalaegerszegi Képzés
 - Gábor Dénes Műszaki Informatikai Főiskola (távoktatási helyszín)

- Csány László Közgazdasági Szakközépiskola
- Deák Ferenc és Széchenyi István Szakközép- és Szakiskola
- Ganz Ábrahám és Munkácsy Mihály Szakközépiskola és Szakiskola
- Báthory István Kereskedelmi, Vendéglátó, Idegenforgalmi Székhelyiskola
- Kinizsi Pál Mezőgazdasági és Élelmiszer-ipari Tagiskola
- SZÁM-PONT Kft.
- School of Business Zalaegerszeg Üzleti Szakképző Iskola
- 8) Szociális partnerek
 - Zalaegerszeg MJV Időügyi tanácsa
- 9) Civil szervezetek
 - Egészségügyi, szociális
 - Egészség Egyesület
 - Egészségünkért Alapítvány
 - Nagycsaládosok Egyesülete Zalaegerszeg
 - Kulturális
 - Vitrin Képzőművészeti Egyesület
 - ZAZEE Kulturális Egyesület
 - Deák Ferenc Kulturális Egyesület
 - Közbiztonsági
 - Zalaegerszeg Városi Közbiztonsági Polgárőr Egyesület
 - "Rendért" Zalai Közbiztonsági és Polgárőr Egyesület
 - Oktatási
 - Zalaegerszegi Főiskolások Egyesülete
 - Zalaegerszeg Felsőfokú Oktatásáért Közalapítvány
 - Zalai Nép főiskolai Egyesület
 - Zalaegerszegi Városi Szabadidősport Szövetség
 - Sport
 - Zalaegerszegi Kerékpáros Sportegyesület
 - Zala Megyei Sportszövetségek Egyesülete
 - Zalaegerszegi Kosárlabda Klub
 - ZTE FC Labdarúgó Utánpótlásáért Alapítvány
 - Zalaegerszegi Titánok Jégsport Egyesület
 - Zalaegerszegi Teke Klub
 - Természetvédelem, környezetvédelem
 - Zala Megyei Természetbarát Szövetség
 - Zöld Zala Természetvédő Egyesület
 - Zalai Tájvédelemért Alapítvány
 - Ökorégió Alapítvány a Fenntartható Fejlődéséért
 - Tűzoltó
 - Zalaegerszeg és Környéke Tűzvédelméért Alapítvány
 - Településfejlesztés
 - Együtt Zalaegerszegért Egyesület
 - Városethikái Társaság
 - Zalaegerszegi Városvédő Egyesület
 - Zalaegerszegi Városszépítő Egyesület
 - Öko Térségfejlesztők Közhasznú Egyesület
 - Turizmus
 - Zalaegerszeg Turizmusáért Egyesület
 - Zalaegerszegi Idegenforgalmi és Turisztikai Egyesület
 - Arany Bátor Szálloda
 - Turinform Iroda
 - AquaCity Vízicsúszda- és Élménypark Zalaegerszeg

- Zalaegerszegi Termálfürdő
- Göcseji Falumúzeum

10) Helyi média

- Zalai Hírlap
- Zalaegerszegi Televízió
- Stúdió Rádió
- Helikon Rádió
- Rádió 1
- Egerszeginfo
- Göcsej Média
- infozalaegerszeg.hu
- Pannon Tükör
- ZalaMédia
- Zalatáj
- Zalaért Egyesület – Tv Stúdió
- ZalaSport

11) Tervező építések

Fenti potenciális partnerek megszólításának, bevonásának többféle módja tervezhető:

- *Tájékoztatás:* olyan egyoldalú kommunikáció a város részéről, amelyen a tervezésre vonatkozó információkat (célok, eszközök, ütemezés, részvételi lehetőségek) átadja a stakeholdereknek.
- *Mélyinterjúk készítése:* olyan strukturált interjúk az azonosított stakeholderek képviselőivel, amelyek egyrésztől elindultak már az Integrált Városfejlesztési Stratégia felülvizsgálata során³, másrészt folytatódtak az FVS készítésének folyamatát kísérő tevékenységként is.
- *Aktivizálás:* A tervezési fázisban – az FVS megalapozáshoz – elindult a lakosság kérdőíves felmérése, amelynek elsődleges célja, a városi szolgáltatásokkal való elégedettség és a helyi digitális kompetenciák felmérése. Az online kérdőív megosztása több felületen is megtörtént.
- *Workshopok szervezése témák, illetve partnercsoportok szerint:* A külső önkormányzati partnerekkel, releváns államigazgatási szervekkel, fejlesztéspolitikában érintett szervezetekkel lebonyolított szűk körű, nem nyilvános konzultáció. Amennyiben a találkozón publikus, társadalmasításra szánt javaslat vagy döntéshozatal történik, arról az önkormányzat sajtóközleményt ad ki a lakosság tájékoztatására, azt közzé teszi a saját kommunikációs felületein.
- *Lakossági rendezvények, fórumok szervezése:* A lakosság közmeghallgatásokon, lakossági fórumokon és városrészi sétákon tájékozódhat a fejlesztési elképzelésekről, mondhatja el a véleményét azokról.
- *Véleményezés:* A Fenntartható Városfejlesztési Stratégia egyeztetési változata elérhető lesz az aktivizálási szakaszban már ismertetett felületeken és módokon. Célzott tájékoztató fórumok szervezését is tervezi az önkormányzat. Ezek segítségével a tervezetre érkezett észrevételek kiegészítésével lehet majd véglegesíteni a stratégiát.

³ Zalaegerszeg Integrált Városfejlesztési Stratégia 2021-2027.

1.2 Partnerségi akciók és azok tartalma

A partnerségi akciók az FVS tervezés korai, megelőző szakaszában elindultak, lényegében már az ITS felülvizsgálat munkálatai során elkezdődtek az azt megalapozó vállalkozói kérdőívekkel és az ott lefolytatott mélyinterjúkkal. A partnerségépítés elindulása garantálja a részvételi tervezési módszer alkalmazását a városban. A bevont, megkérdezett és tájékoztatott szereplők el kezdhettek gondolkodni a következő időszaki egyéni és közösségi célkitűzésekről, azok összehangolhatóságáról és a tervezhető beavatkozási módokról és eszközökről.

Az eddig megvalósított partnerségi akciók:

- 1) *Online kérdőíves vállalkozói felmérés:* A COVID járvány első hullámát követően, 2020-ban egy online vállalkozói felmérés keretein belül 13 kiválasztott, jelentős helyi gazdasági szereplő lekérdezése történt meg. A kérdőívezés célja annak felmérése volt, hogy a pandémia gazdasági hatásai hogyan jelennek meg a városban, melyek az azonosítható jövőbeli kihívások és az azokhoz kötődő tervezett helyi fejlesztési irányok. A kérdőíves eredményei beépültek a felülvizsgált ITS célrendszerébe, s ezáltal hatással voltak az FVS stratégiai céljaira is.
- 2) *Tervezői, szakértői fókuszcsoporthoz megbeszélés:* egy fókuszcsoporthoz megbeszélés került lebonyolításra, mégpedig a stratégiai célrendszer azonosítására a meglévő információk, stratégiai dokumentumok és a kiindulási alapot szolgáltató felülvizsgált ITS segítségével. A fókuszcsoporthoz megbeszélésen öt tervező, egy helyi kapcsolódással és helyi tudással bíró szakértő részvételével zajlott.
- 3) *Mélyinterjúk lefolytatása:* két körben, az ITS felülvizsgálat megalapozásaként és az FVS tervezési folyamatának támogatására is sor került mélyinterjúk lefolytatására a kulcsszereplők körében.

Az ITS felülvizsgálat során az alábbi személyekkel készültek mélyinterjúk:

- Bali Zoltánnal, Zalaegerszeg MJV Önkormányzat alpolgármesterével
- Kaszás Eszterrel, a Zalaegerszegi Gazdaságfejlesztési Divízió vezetőjével
- Oláh Gáborral, a Zalaegerszeg Városfejlesztő Zrt. vezérigazgatójával
- Horváth Istvánnal, a Városgazdálkodási Kft. ügyvezetőjével
- Bánhegyi Péterrel, a Zalaegerszegi Létesítmény Fenntartó Kft. ügyvezetőjével
- Firtos Györggyel, logisztikai szakértővel
- Dr. Szász Péterrel, a Zalasám Kft. ügyvezetőjével
- Doszpoth Attilával, a Z-ONE Park Kft. ügyvezetőjével
- Dr. Hárty Andrásal, a Zalazone ügyvezetőjével
- Dr. Németh Istvánnal, a Pannon Egyetem stratégiai rektorhelyettesével, dékánjával
- Tuboly Andreával, a Tourinform Zalaegerszeg irodavezetőjével
- Arhoffer Andrásal, a Zalavíz Zrt. elnök-vezérigazgatójával

Az FVS készítés során pedig a következő kulcsszereplők lettek megszólítva:

- Vadvári Tiborral, Zalaegerszeg MJV Önkormányzat alpolgármesterével
- Arhoffer Andrásal, a Zalavíz Zrt. elnök-vezérigazgatójával
- Doszpoth Attilával, a Z-ONE Park Kft. ügyvezetőjével

- 4) *Lakossági online kérdőív:* az online kérdőívezés az FVS tervezés kezdetén elindult.

A lakossági online kérdőív megosztása több felületen is megtörtént:

- A ZalaEgerszeG honlapján és facebookján:
 - <https://www.zalamedia.hu/vezeto-hirek/kozelet/kerdoiv-a-varos-fejleszteserol>
 - <https://www.facebook.com/pages/category/Media-News-Company/Zalaegerszeg-lok%C3%A1lpatri%C3%B3ta-hetilap-537983949559309/>
- A ZEGTV-ben tegnapi híradóban: 2022. augusztus 04. csütörtök 18:00
 - <http://zegtv.hu/hirado-22765/>
- A város saját honlapján:
 - https://zalaegerszeg.hu/hirek_informaciok
- A zaol.hu Zala megyei hírportálon:
 - <https://www.zaol.hu/helyi-kozelet/2022/08/kerdoiv-a-fenntarthatosagrol>

Az online kérdőívet a városban élő fő 55 470 közül eddig 102 fő (0,18%) töltötte ki.

A tervezett partnerségi akciók:

- 1) Tervezői, szakértői fókuszcsoporthoz megbeszélések: az FVS véglegesítéséhez és a stakeholder vélemények beépítése érdekében több tematikus fókuszcsoport megbeszélést is tervez a város.
- 2) A lakossági online kérdőívezés folytatása: a lakónépesség 1-2%-os részarányának válaszaira alapozott FVS megalkotása a célkitűzés.
- 3) Intézményi kérdőív: az önkormányzati intézmények körében lefolytatott strukturált felmérés, aminek eredménye a helyzetfeltárás, a kiinduló állapot rögzítésére használható fel leginkább, főként a digitális menetrend megalapozása céljából.
- 4) Lakossági fórum: Az FVS egyeztetési anyagának prezentálása a városi szereplőknek egy tájékoztató fórumon, ahol az érintettek megismerhetik a fejlesztési célkitűzéseket, és azokat a körülményeket, amelyek a város fejlődését determinálják, s mindazokat a várható beavatkozásokat, amelyekre a közeljövőben számítani kell a város határain belül.
- 5) Véleményezés: A döntéshozóktól, a szakmai szervezetektől és az online felületeken a lakosságtól várt írásbeli véleményezés a megalapozó dokumentum és a stratégia egyeztetési anyagaihoz. A beérkezett vélemények összegzése és kiértékelése után tudnak a stratégiai dokumentumok végleges formát ölteni.
- 6) Egyeztetés: a döntéshozókkal és a városfejlesztésben érintett szereplőkkel való folyamatos kapcsolattartás segíti elő az FVS-ben kitűzött célok elérését.

2 Stratégiai munkarész

2.1 Forгатókönyv elemzés

A trendelemzéseken és prognózisokon alapuló forгатókönyvkészítés célja, hogy lehetséges kockázati tényezőket értékelve meghatározza a külső (a város által nem befolyásolható) hatásokra való felkészülést.

Kitettségi mátrix

Az alábbi kitettségi mátrix mutatja az azonosított kockázati tényezőket, amelyben az egyes külső tényezők begyűrzésének kockázatát, gyakoriságát és mértékét értékeltük. A kockázati besorolást a várható gyakoriság és kifejtett hatás mértéke alapján kell meghatározni, minden esetben a magasabb pontértéke adja a kockázati besorolását.

Zalaegerszeg globális trendekkel, illetve országos folyamatokkal, tendenciákkal szembeni kitettségének értékeléséhez 30 potenciális kockázat kiválasztására került sor.

Potenciális negatív hatás	Milyen a hatás kockázati besorolása? ¹	Milyen gyakoriságú a hatás? ²	Mekkora a várható hatás mértéke? ³
Globális gazdasági válság, dekonjunktúra	5	1	5
A klímaváltozás hatására a mezőgazdasági termelés költségeinek növekedése, a termésbiztonság csökkenése	4	4	4
Munkaerő kínálatot befolyásoló globális folyamatok, urbanizáció, gazdasági centrumokba település (pl.: jól képzett szakemberek, fiatalok elvándorlása)	5	5	5
Térségi, ágazati együttműködések gyengülése, támogatási források összehangolásának hiánya	5	3	5
A befektetők és az EU-s források elkerülik a várost	4	3	4
Önkormányzati források csökkenésével a közszolgáltatások elérhetősége és minősége csökken	5	3	5
A kor követelményeitől elmaradó, a munkaerő rugalmas alkalmazkodását segítő oktatási-képzési rendszer	5	3	5
A humán közszolgáltatások színvonalát csökkenti az országos léptékben is jelentkező munkaerőhiány	5	5	4
Zöld átállás lebonyolításához szükséges pénzügyi és jogszabályi feltételek elmaradnak	3	3	3
A jogszabályalkotási folyamat nem tudja lekövetni a technológiai eredményeket, illetve megoldásokat	3	3	3
Az energiaközösségekre vonatkozó jogszabályi környezet kötöttségei miatt a városok nem tudnak érdemi résztvevőkké válni az energiapiacra	3	3	3
Klímaváltozás miatt várható az árvízgyakoriság és az árhullámok nagyságának növekedése	5	3	5
Klímaváltozás hatására hőségnapok gyakorisága és hőségnapos időszakok hossza nő	5	4	5
Klímaváltozás hatására szélsőséges csapadékesemények gyakorisága nő	5	4	5
Klímaváltozás hatására a vízbázisok mennyisége csökken	5	3	5
Klímaváltozás hatására a természetes ökoszisztémák sérülnek, átalakulnak, inváziós fajok terjedése	5	5	4

A klímaváltozás miatt a zöldfelületek fenntartási költségei tovább növekednek.	5	5	3
Tulajdonosi és jogszabályi környezet változása miatt az önkormányzat döntéshozói és koordinációs képessége csökken	4	3	4
Civil szervezetek támogatásának csökkenése	4	3	4
Közösségi aktivitás csökkenése	5	3	5
A fiatalok és a képzett munkaerő megtartását nehezítő központi programok és források hiánya (fecskeházak, bérlakás program stb.)	4	3	4
Társadalmi különbségek nőnek, az egyes társadalmi csoportok közötti konfliktusok erősödnek	4	3	4
Az intézményrendszer folyamatos átalakítása, funkciómegvonások	5	3	5
Az országos digitális hálózat fejlesztése lelassul	3	3	3
Adatvédelmi szempontok korlátozzák a nyílt adatok körét	3	3	3
Országos környezeti szenzorok kiépítése elmarad	3	3	3
Az országos közlekedési szolgáltatók egységes információs és tarifarendszere nem épül ki.	3	3	3
A digitális készségek oktatása hiányos marad a közoktatásban és a szakképzésben	5	3	5
Adatbiztonsági veszélyek	5	3	5
E-gazdaság, e-ügyintézés támogatásának hiánya	5	3	5

A fenti kitettségi mátrixban bemutatott 30 db hatásból 17 kapott „nagyon kockázatos”, 6 pedig „kockázatos” besorolást, amelyeket az alábbi felkészültségi mátrix szerint értékeltünk.

A magas kockázatú (4-es, 5-ös) potenciális negatív hatások	Milyen a város abszorpció képessége?⁴	Milyen a város adaptációs képessége?⁵	Milyen a város transzformációs képessége?⁶
Globális gazdasági válság, dekonjunktúra	2	2	2
A klímaváltozás hatására a mezőgazdasági termelés költségeinek növekedése, a termésbiztonság csökkenése	1	1	1
Munkaerő kínálatot befolyásoló globális folyamatok, urbanizáció, gazdasági centrumokba település (pl.: jól képzett szakemberek, fiatalok elvándorlása)	2	3	2
Térségi, ágazati együttműködések gyengülése, támogatási források összehangolásának hiánya	4	4	3
A befektetők és az EU-s források elkerülik a várost	2	2	2
Önkormányzati források csökkenésével a közszolgáltatások elérhetősége és minősége csökken	3	3	2
A kor követelményeitől elmaradó, a munkaerő rugalmas alkalmazkodását segítő oktatási-képzési rendszer	2	2	2
A humán közszolgáltatások színvonalát csökkenti az országos léptékben is jelentkező munkaerőhiány	2	3	3
Klímaváltozás miatt várható az árvízgyakoriság és az árhullámok nagyságának növekedése	3	4	3
Klímaváltozás hatására hőségnapok gyakorisága és hőségnapos időszakok hossza nő	2	2	2
Klímaváltozás hatására szélsőséges csapadékesemények gyakorisága nő	2	2	2
Klímaváltozás hatására a vízbázisok mennyisége csökken	3	2	2
Klímaváltozás hatására a természetes ökoszisztémák sérülnek, átalakulnak, inváziós fajok terjedése	2	2	2
A klímaváltozás miatt a zöldfelületek fenntartási költségei tovább növekednek.	3	2	2

Tulajdonosi és jogszabályi környezet változása miatt az önkormányzat döntéshozói és koordinációs képessége csökken	4	4	4
Civil szervezetek támogatásának csökkenése	3	3	2
Közösségi aktivitás csökkenése	3	3	2
A fiatalok és a képzett munkaerő megtartását nehezítő központi programok és források hiánya (fecskeházak, bérlakás program stb.)	2	2	1
Társadalmi különbségek nőnek, az egyes társadalmi csoportok közötti konfliktusok erősödnek	3	3	2
Az intézményrendszer folyamatos átalakítása, funkciómegvonások	2	2	2
A digitális készségek oktatása hiányos marad a közoktatásban és a szakképzésben	2	2	2
Adatbiztonsági veszélyek	3	3	3
E-gazdaság, e-ügyintézés támogatásának hiánya	2	2	2

Standard forgatókönyv

Az ún. standard forgatókönyvben a külső hatások begyűrzésével lehet számolni, melyre a város korlátozottan tud intézkedést hozni. A standard forgatókönyv esetén a következő fejlődési pálya és jövőbeni kihívások vetíthető előre a város számára.

Zalaegerszeg Magyarország 17. legnépesebb városa, a megye legsűrűbben lakott települése, azonban alakosság száma az elmúlt 10 évben folyamatosan csökkent. Jelenleg stagnálás közeli állapot figyelhető meg. A csökkenést egyrészt a természetes fogyás, másrészt Zala megyében is érvényesült a főváros, illetve a közeli nyugat elszívó hatása okozza. A népesség alakulásának vizsgálata során fontos viszont hangsúlyozni Zalaegerszeg kiemelkedő térségi vezető szerepét. A Zalaegerszegi Járás az ország legtöbb települését magába foglaló járása, népessége 102 ezer fő körül mozog. Mivel az általános urbanizációs folyamatok miatt a megszákhely, migrációs célpont lesz a jövőben is a kistépelüléseken élők számára ezért jelentős népességcsökkenés a városban nem várható. Ugyanakkor a város gazdasági fejlődésének gátját jelenthet a fiatal, képzett, innovatív népesség elsősorban külföldre vándorlása. Az aktív korú népesség elvesztése mind a gazdaság teljesítményében, mind a közszolgáltatások elérhetőségében is jelentős hanyatlást generálhat a jövőben.

Általánosan elmondható, hogy a város humán ellátóhálózata széleskörűen kiépült, megfelelően felszerelt és ellátott dolgozókkal és eszközökkel. A városban több egészségügyi és szociális szolgáltatáshoz kapcsolható fejlesztés is zajlott az elmúlt években, ugyanakkor az épületállomány egy része még korszerűtlen, elavult, felújításra, modernizálásra és gyakran bővítésre is szorul. Az szociális feladatok mennyisége egyre növekszik, újabb problémák jelennek meg, vagy kapnak nagyobb hangsúlyt. A nevelő-oktató intézmények szerepe és felelőssége nő, amelyben a szociális segítő dolgozók feladata is erősödik. Az idősödő népesség miatt folyamatosan nő az időskorú segítségre szoruló vagy rendszeres ellátást, illetve intézményi gondozási elhelyezést igénylők száma, így egyre jelentősebb önkormányzati forrást kötnek le ezek a kiadások és itt már most is érzékelhető a rendszer túlterheltsége. Jelentős, már jelenleg is jelentkező probléma, a humán közszolgáltatásban dolgozók számának drasztikus csökkenése, és az emelkedő üzemeltetési költségek mellett az ágazat állami támogatásának stagnálása. Ha a trendek tovább folytatódnak akkor jelentős ellátási gondok jelentkezhetnek a városban. Az erősen túlterhelt szociális és egészségügyi ellátórendszer számára további kihívást jelent, hogy a klímaváltozás hatására már ma is érzékelhető a nyári hőhullámok és az aszályos időszakok növekedése, amely különösen megterhelhetik a veszélyeztetett társadalmi csoportokat (idősek, szegények, gyermekek).

Zalaegerszeg térsége sikeresen helytállt a rendszerváltást követő gazdasági-társadalmi átalakulás folyamatában; a várost kedvező mutatók jellemezték mind a külföldi tőkebefektetések arányát, mind a foglalkoztatást illetően. A gépipari hagyományokhoz köthetően létrejött nagy ipari cégek a képzett szakemberek hozzáértésére alapozva napjainkra jelentős, a nemzetközi és a globális értékláncba is szállító vállalatokká váltak. A Zalaegerszegen elmúlt években megvalósult járműipari tesztpálya célja, hogy hozzájáruljon a hazai járműipari kutatás-fejlesztési kapacitások növeléséhez, valamint, hogy megerősítse Magyarország nemzetközi pozícióját a járműipar területén. A városban jellemző vállalkozási forma elsősorban a mikro- és kisvállalkozási forma. Ezek a cégek többnyire integráltan kapcsolódnak a beszállítói láncokon keresztül helyi és globális lokációkban működő multinacionális és nagyvállalatokhoz. Zalaegerszegen éppen a nagyipari cégek és a járműiparra épülő gazdasági szerkezet teszik kevésbé ellenállóvá egy esetleges globális gazdasági válsággal szemben.

Jelenleg a város gazdaságát meghatározó közép és nagyvállalatok számára⁷ jelenleg a legnagyobb kihívás a cégek jövőbeni fejlődése tekintetében a humánerőforrás bázishoz köthető. (pl.: szakképzett munkaerő hiánya, az informatikai és telekommunikációs igények struktúrájának gyors változásának való megfeleléshez köthető humánerőforrás hiány stb.), amelyet új technológia bevezetésében és a folyamatok optimalizálásában kívánnak hosszútávon orvosolni a vállalati vezetők.

Az életminőséget meghatározó környezeti tényezőket erősen veszélyezteti a klímaváltozás hatására kialakuló szélsőséges időjárási események és az ökológiai rendszer gyorsuló degradációja. További célzott beavatkozások nélkül a város természeti értékei degradálódnak a jövőben, a vízkészletek csökkenésével az élelmiszertermelés, az ipar, a turizmus és a megbízható ivóvízszolgáltatási veszélybe kerülhet. A klímaváltozás erősen megváltoztathatja a zalai táji környezetet a sűrű hálózatu kisvízfolyások kiszáradásával a természetes növényzet degradálódhat, helyüket özönnövényekből kialakuló állományok vehetik át, amelyekkel csökken a térségben az ökoszisztéma szolgáltatások (CO₂ megkötés, víz visszatartás, levegőtisztítás, talajvédelem, erózió elleni védelem stb.) szintje.

Adaptív forgatókönyv

Az ún. adaptív forgatókönyvben a külső hatások a helyzetfeltárás során feltárt trendekre a városi alkalmazkodóképesség figyelembevételével fejtik ki hatásukat, vagyis a város által megvalósított intézkedések semlegesítik, vagy legalábbis csökkentik hatását. Az alábbi forgatókönyvben megfogalmazott leírás az adaptációs intézkedések hatására kialakuló jövőt mutatja be.

A jövőbeli fejlődés tekintetében megfogalmazott egyik legfontosabb cél a Zalaegerszeg innovatív gazdasági központtá fejlődését támogató humán háttér biztosítása, amely elsősorban a gazdaság további fejlődéséhez szükséges humánerőforrást biztosítja, a teljes nevelési-oktatási-képzési vertikum fejlesztésével, másrészt ösztönzi a fiatal, innovatív szakképzet munkaerő megtartását és Zalaegerszegre „csábítását”. Mivel a város gazdasági szerkezete jelenleg erősen kitett a külső globális hatásoknak, ezért az innovációs fejlesztések, a tudásiparon alapuló gazdaság erősítése kulcsfontosságú a város pozíciójának és ellenálló képességének erősítéséhez.

„Az oktatás tekintetében elengedhetetlen, hogy az itt élők számos oktatási forma közül tudjanak választani. Ez a tényező a fiatalok helyben tartása szempontjából is egy fontos elem. Az elmúlt években, különösen az utóbbi 10 évben a folyamatos gazdasági fejlődés hatására gyarapszik a város. Fejlődő vállalkozások, vállalatok biztosítják immár több ezer új munkahely létrehozásával a munkavállalók számára az egzisztenciális lehetőségeket. Ezen lehetőségek pedig további társadalmi kihatást gyakorolnak a város további területeire, így az oktatás területére. A közoktatási feladatellátás és intézményszerkezet az utóbbi években szintén nagy változáson ment át, hiszen az oktatás-nevelés intézményei (óvodák kivételével) állami fenntartásba kerültek. Zalaegerszeg városának korábbi oktatáspolitikájához továbbra is kapcsolódnak, illetve együttműködve a város gazdasági szereplőivel, a város vezetésével konstruktív megoldásokat keresnek és szeretnék megvalósítani a jövő városa

érdekében. Szándék mind állami, mind önkormányzati oldalon, hogy a helyi oktatás képes legyen követni és alkalmazkodni a jövőbeli gazdasági szereplők igényeihez a munkaerő képzettség terén.”⁸

A másik fontos fejlesztési irány az életkörülményeket javító és a városi identitást növelő intézkedések végrehajtása. Kiemelt cél a komplex, kiszolgáló, élhető és értékorientált városi környezet kialakítása, amelyen belül a környezeti állapot, az erőforrásgazdálkodás és a közlekedés javítása, fejlesztése, valamint a természeti környezet megóvása és bővítése valósulna meg. Ezen fejlesztések hozzájárulhatnak a klímaváltozás mérséklésére és a város adaptációs képességének növeléséhez. Az integrált vízgazdálkodás fejlesztése biztosítja a víz, mint a gazdaság és a lakosság számára legnélkülözhetetlenebb erőforrás hosszútávú elérhetőségét a város számára. A kiterjedt zöldfelületek mérséklék a hőhullámok és az aszályos időszakok negatív hatásait.

A stratégiában tervezett és megvalósuló sport és kulturális beruházások, valamint a városi közösségek fejlesztésének hatására az itt élők városhoz köthető identitása növekszik a stabil kapcsolati háló növeli a lokálpatriotizmust, amellyel a városi életterek is egyre vonzóbbak és pezsgőbbek lesznek, a városból való elvándorlási tendenciák hosszú távon megfordulnak.

2.2 Jövőkép

A Zalaegerszeg MJV Integrált Városfejlesztési Stratégiája 2021-2027 alapján a város jövőképét a következőképpen lehet megfogalmazni:

A GAZDASÁG ÉS TÁRSADALOM FEJLŐDÉSE KÖVETKEZTÉBEN ZALAEGRSZEG TARTÓSAN AZ ORSZÁG EGYIK LEGKIEMLEKEDŐBB KOMPLEX ÉLETMINŐSÉGET NYÚJTÓ TELEPÜLÉSÉVÉ VÁLIK, MÉGPEDIG A KÖVETKEZŐ FŐBB DIMENZIÓK MENTÉN:

- **A stabil gazdasági háttér mentén biztosított magas jövedelmek és foglalkoztatottság szint.**
- **Magas minőségű, vonzó városi épített és természeti környezet.**
- **A város és vonzáskörzete igényeire reflektáló kiváló minőségű szolgáltatások.**
- **A lakókat és a látogatókat egyaránt kiszolgáló változatos kulturális és szabadidős kínálat.**

Zalaegerszeg és agglomerációja szoros együttműködésben biztosítja a térség lakosságának a színvonalas lakókörülményeket, a magas szintű infrastrukturális ellátást, az oktatási, egészségügyi, kulturális lehetőségek széles választékát, így tölti be a *kiszolgáló* és a *megtartó* funkcióját.

A *prosperáló* város gazdasági erőközpont funkciója és munkaerő-vonzáskörzet központ szerepe az ipari parkos és a teszt pályás fejlesztésekkel még tovább erősödhet.

A várostérséggel közös turisztikai fejlesztések és programok szintén szerepelnek a városfejlesztési irányok között. A Zalaegerszeget körülvevő zalai táj – különösen a Göcsej – és a város által kínált attrakciók és szolgáltatások egymást kiegészítik, egymás hatását erősítik, így a városmarketing eszközeivel is élve versenyképes turisztikai terméké alakíthatók.

A zalai vidék aprófalvas településszerkezetű sajátosságaira reflektáló vonzáskörzet-központi szerepkörhöz elengedhetetlen a közösségi közlekedés eredményesen és hatékonyan működésének a biztosítása. A tömegközlekedésnek ki kell tudnia szolgálni a városon kívül élők mobilitás igényét, hogy hozzá tudjanak férni az elsődlegesen a központban megszervezett szolgáltatásokhoz. A gazdasági és környezeti szempontból is *fenntartható* közösségi közlekedésnek biztosítani kell a kellő rugalmasságot a személyre szabott közösségi közlekedési szolgáltatások bevezetésével, és

figyelmemmel kell lennie a környezetkímélő, alacsony szennyezőanyag-kibocsátású járművek működtetésének társadalmi igényére is.

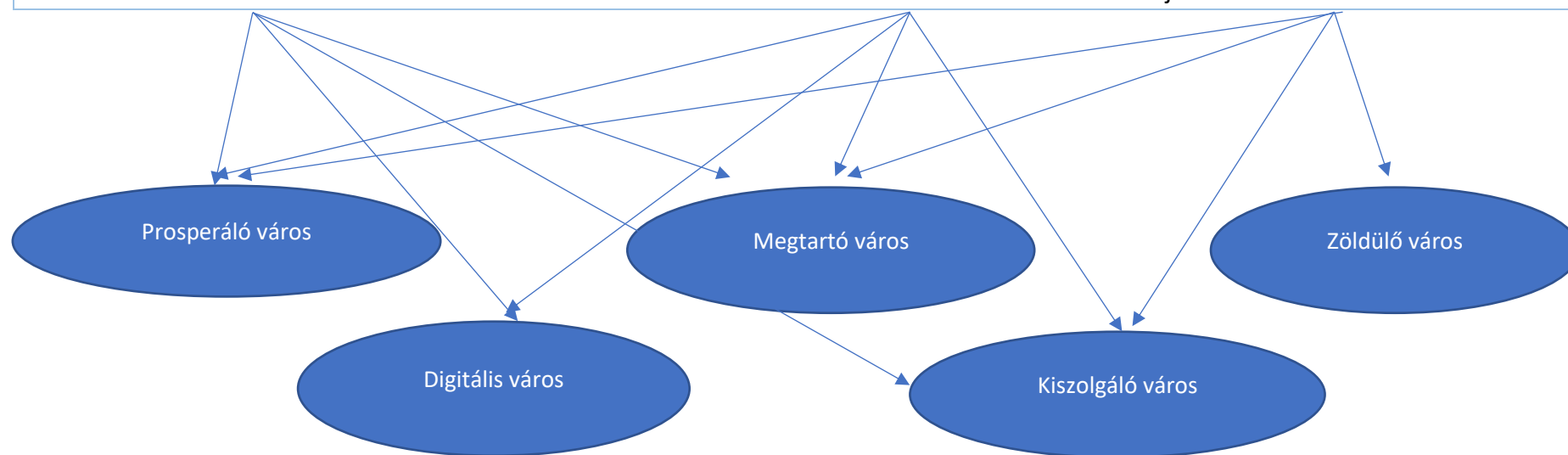
A város a zöld, az öko és a smart utakat is követve folytatni kívánja azokat a fejlesztési irányokat, amelyek a *digitalizáció* és a *zöldülő* város irányába vezetik a helyi szereplőket.

Az „aktív város” kezdeményezés folytatása a városi szereplők aktivitásának erősítését és az együttműködésre és az együttgondolkodásra alapozott fejlesztések kivitelezését irányozza elő.

2.3 A stratégia célrendszere

Stratégiai cél	Rész cél	Intézkedések
1. Megyeszékhely szerepkörnek megfelelően széleskörű és magas színvonalú közszolgáltatások biztosítása	1.1. Mindenki által elérhető, a rászoruló társadalmi csoportokat kiemelten segítő alap és közép fokú szociális és egészségügyi ellátások biztosítása	1.1.1. Rászoruló csoportok támogatását szolgáló szociális szolgáltatások fejlesztése
	1.2. Zalaegerszeg innovatív gazdasági központtá fejlődését támogató humán háttér biztosítása	1.1.2. Mindenki számára elérhető egészségügyi alapellátás biztosítása és megyei szintű kiemelt ellátások fejlesztése
		1.2.1. Fiatalok helyben tartását célzó programok megvalósítása
		1.2.2. Magas színvonalú kutatási és felsőoktatás fejlesztések
	1.3. Helyi lakosságot és turizmust szolgáló szabadidős és rekreációs célú fejlesztések megvalósítása	1.2.3. Gazdasági igényekre reflektáló, rugalmas szakképzési rendszer kialakítása
		1.3.1. Kulturális intézményrendszer bővítése, korszerűsítése, közösségi rendezvények
2. Zalaegerszeg gazdasági erőközpont funkciójának fejlesztése	2.1. Gazdasági területek infrastrukturális fejlesztése	1.3.2. Sport infrastruktúra fejlesztése
		1.3.3. A városi közösségi területek komplex fejlesztése
		2.1.1. Ipari parkok és innovációs központ fejlesztése
	2.2. Helyi vállalkozásokat támogató innovatív környezet biztosítása	2.1.2. Barnamezős területek és alulhasznosított épületek fejlesztése
		2.1.3. Közlekedési hálózati csatlakozási pontok fejlesztése
		2.2.1. A helyi vállalkozások számára innovációs ösztönzők rendszerének kialakítása
3. Komplex, kiszolgáló, élhető és értékorientált városi környezet kialakítása	3.1. Komplex közterületi fejlesztések	2.2.2. Helyi vállalkozói hálózatok kialakulásának ösztönzése
		2.2.3. Városmarketing fejlesztése
	3.2. Fenntartható erőforrás használat kialakítása a városban	3.1.1. Városmarketing fejlesztése
		3.1.2. Városmarketing fejlesztése
		3.1.3. Városmarketing fejlesztése
		3.1.4. Városmarketing fejlesztése
	3.3. Belső közlekedési kapcsolatok és szelíd közlekedési infrastruktúra fejlesztése	3.2.1. Megújuló energiák demonstratív használata
		3.2.2. Épületállomány és közszolgáltatások energiatudatos fejlesztése
		3.2.3. Hulladékgazdálkodás és vízi közműszolgáltatások fenntartható fejlesztése
		3.2.4. Lakossági tájékoztató kampányok és szemléletformáló programok megvalósítása
	3.4. Külső közlekedési kapcsolatok és szelíd közlekedési infrastruktúra fejlesztése	3.3.1. Belváros forgalomcsillapítása
		3.3.2. Városrészek közötti kapcsolatok javítása
		3.3.3. Városkörnyékre is kiterjedő multimodális közösségi és egyéni közlekedési rendszer fejlesztése
		3.3.4. A kerékpáros infrastruktúra hálózatos bővítése

1. stratégiai cél: Megyeszékhely szerepkörnek megfelelően széleskörű és magas színvonalú közszolgáltatások biztosítása	2.stratégiai cél: Zalaegerszeg gazdasági erőközpont funkciójának fejlesztése	3. Stratégiai cél: Komplex, kiszolgáló, élhető és értékorientált városi környezet kialakítása
kapcsolódó részcélok	kapcsolódó részcélok	kapcsolódó részcélok
1.1. Mindenki által elérhető, a rászoruló társadalmi csoportokat kiemelten segítő alap és közép fokú szociális és egészségügyi ellátások biztosítása	2.1. Gazdasági területek infrastrukturális fejlesztése	3.1. Komplex közterületi fejlesztések
1.2. Zalaegerszeg innovatív gazdasági központtá fejlődését támogató humán háttér biztosítása	2.2 Helyi vállalkozásokat támogató innovatív környezet biztosítása	3.2. Fenntartható erőforrás használat kialakítása a városban
1.3. Helyi lakosságot és turizmust szolgáló szabadidős és rekreációs célú fejlesztések megvalósítása		3.3 Belső közlekedési kapcsolatok és szelíd közlekedési infrastruktúra fejlesztése

Stratégiai cél: 1. Megyeszékhely szerepkörnek megfelelően széleskörű és magas színvonalú közszolgáltatások biztosítása

rész cél: 1.1. Mindenki által elérhető, a rászoruló társadalmi csoportokat kiemelten segítő alap és közép fokú szociális és egészségügyi ellátások biztosítása

Intézkedés/Beavatkozási terület	1.1.1. Rászoruló csoportok támogatását szolgáló szociális szolgáltatások fejlesztése	1.1.2. Mindenki számára elérhető egészségügyi alapellátás biztosítása és megyei szintű kiemelt ellátások fejlesztése
kapcsolódó programok/projektek	Gondozási Központ Integrált Intézményeinek infrastrukturális és szolgáltatás fejlesztése ■ Idősek Gondozóháza infrastrukturális fejlesztése ■ Pszichiátriai és Szenvedélybetegek Nappali Intézményének infrastrukturális fejlesztése	A jelenlegi leromlott állapotú zalaegerszegi mentőállomás felújítása
	Újabb idősok otthona létesítésére szolgáló terület előkészítése, magánbefektetés ösztönzése	Az egészségügyi alapellátás infrastrukturális fejlesztése ■ A háziorvosi és fogorvosi rendelők fejlesztése, felújítása a jogszabályi és szakmai minimum feltételeknek megfelelően, az akadálymentesítés szempontjainak figyelembevételével. ■ Egészségügyi intézményekhez kapcsolt további felújítás, eszközbeszerzés
		A Zala Megyei Szent Rafael Kórház minőségi fejlesztése
		Hospice szolgáltatás infrastrukturális és szolgáltatás fejlesztése

rész cél: 1.2. Zalaegerszeg innovatív gazdasági központtá fejlődését támogató humán háttér biztosítása

Intézkedés/Beavatkozási terület	1.2.1. Fiatalok helyben tartását célzó programok megvalósítása	1.2.2. Magas színvonalú kutatási és felsőoktatás fejlesztések	1.2.3. Gazdasági igényekre reflektáló, rugalmas szakképzési rendszer kialakítása
kapcsolódó programok/projektek	Lakhatást elősegítő programok (Laktanya területén kapna helyet, barnamezős terület hasznosításával)	Szervezetfejlesztési egyetemi mintaprojekt a Pannon Egyetemmel	Tudástermelés, tudásértékesítés, tudásfelhasználás: Zalaegerszegi Duális Képzőközpont
	Biztos Kezdet Gyerekház fejlesztése	MicroMasters programok a Pannon Egyetem Zalaegerszegi Egyetemi Központjában	Műszaki és informatikai duális képzőközpont létrehozása
	A Belváros I-II. sz., Landerhegyi és Kertvárosi óvodák tagóvodái,	Campus Infrastrukturális fejlesztése	Szakképzés Fejlesztés a Csány László Közgazdasági Szakközépiskolában

Cseperedő, Napsugár, Tipegő és az Űrhajós bölcsőde kapcsán: ■ Bölcsődei intézményekhez kapcsolt felújítások, eszközbeszerzések előzetes igényfelmérés alapján, képzések, Nemzetközi bölcsődei csoport indítása ■ Óvodai intézményekhez kapcsolt felújítások, eszközbeszerzések előzetes igényfelmérés alapján, képzések, nemzetközi óvodai csoport indítása ■ az óvodai és bölcsődei ellátáshoz való hozzáférés javítása (bővítés) ■ az épületek felújítása az energiahatékonyság szempontjainak figyelembevételével		
Általános és középiskolai, gimnáziumi, szakiskolai intézményekhez kapcsolt felújítások, eszközbeszerzések, képzések	Felnőttképzéshez kapcsolódó fejlesztési tervek/ Élethosszig tartó tanulás (LLL), kompetenciafejlesztés (idegennyelv)	Szakképzés-fejlesztés a Szakképzési Centrum tagintézményeiben (RRF + ITM forrásból): Ganz Ábrahám Szakgimnázium, Csány László Technikum, Széchenyi István Technikum, Báthory István Technikum stb.
K+F térségi tréningssorozat indítása		
Digitális élményközpont (oktatás?)		

rész cél: 1.3. Helyi lakosságot és turizmust szolgáló szabadidős és rekreációs célú fejlesztések megvalósítása

Intézkedés/Beavatkozási terület	1.3.1. Kulturális intézményrendszer bővítése, korszerűsítése, közösségi rendezvények	1.3.2. Sport infrastruktúra fejlesztése	1.3.3. A városi közösségi területek komplex fejlesztése
Beavatkozási terület/projektek	A kulturális intézményrendszer bővítése A program fontosabb elemei: ■ Belvárosi Kulturális Központ és Kiállítótér kialakítása (az egykori Ady Mozi átalakításával) ■ Rendezvény és konferencia központ kialakítása a KÖBTEX területén ■ Göcseji Falumúzeum és Magyar Olaj- és Gázipari Múzeumi kiállítóhely bővítése, környezetének komplex fejlesztése	Sportkerület létrehozása a Belvároshoz kapcsolódóan ■ a mozgást, sportolást és egyéb közösségi használatot biztosító terek fejlesztése (pl. gördeszka pálya) ■ új, multifunkcionális sport- és rendezvénycsarnok	■ Zala-part - holtág revitalizáció, újbóli szabályozható módon történő elárasztása élővízzel, városi rekreációs célú ökofolyosó és tanösvény kialakítása, új vizes élet- és élménytér létrehozása, kerékpárral történő megközelíthetőség javítása ■ Csácsi arborétum - Körpanorámás kilátó építése a 302 m magas dombtetőn, kulcsos ház, erdei iskola, kitáblázás, pihenőhelyek stb. kialakítása. Túrabakancsos ökoturizmus feltételeinek megteremtése, tematikus túraútvonalak kijelölése (borászati-, szakrális útvonal).
	Kulturális és művészeti tevékenységek ösztönzését, a kultúra és művészetek társadalmi befogadásának erősítését szolgáló rendezvények, képzési és egyéb programok megvalósítása	Új multifunkciós sport és rendezvénycsarnok építése	
	Magyar Olaj- és Gázipari Múzeum fejlesztése	Sportlétesítmény fejlesztési koncepció (2011) egyéb elemeinek megvalósítása	
		Csapat és egyéni sportok edzőtáboroztatását szolgáló infrastruktúra (sportolói szálláshelyek) kialakítása, közreműködés a létesítésre szolgáló infrastruktúra kialakításában	
		Edzőközpont létesítése	
		Tömegsport biztosítása	
		Regionális Teniszcentrum létesítése	

- a Belvárosi Kulturális Központ és Kiállítótér kialakítása 2021-ben lezárult a „Kulcsprojekt-Art Mozi közösségi és rendezvény térre alakítása” c. projekt keretében (TOP-7.1.1-16-H-ERFA-2019-00089)
- a Göcseji Falumúzeum megújítása folyamatban van, projekt várható befejezése: 2023
- a Vizslapark rekonstrukciója 2022-ben lezárult a „Városi terek élhetővé tétele - Vizslapark rekonstrukció” c. projekt keretében (TOP-6.3.2-15-ZL1-2016-00003)
- a Gébárti-tó rekreációja folyamatban van a „A Gébárti-tó és környékének rekreációs, szabadidős használatát elősegítő infrastruktúra kialakítása” c. projekt keretében (TOP-6.3.2-15-ZL1-2016-00002), illetve „A Gébárti-tó és környékének rekreációs, szabadidős használatát elősegítő infrastruktúra kialakítása II. ütem” c. projekt keretében (TOP-6.3.2-15-ZL1-2020-00004), várható projektzárások: 2022
- a Zala-part kerékpárral történő megközelíthetőségének javítása folyamatban van a „Zöld Zala-part – turisztikai célú kerékpárút fejlesztés a Zala mentén és Gébárton” c. projekt keretében (TOP-6.1.4-15-ZL1-2016-00003), várható projektzárás: 2022

Stratégiai cél: 2. Zalaegerszeg gazdasági erőközpont funkciójának fejlesztése

rész cél: 2.1. Gazdasági területek infrastrukturális fejlesztése

Intézkedés/Beavatkozási terület	2.1.1. Ipari parkok és innovációs központ fejlesztése	2.1.2. Barnamezős és alulhasznosított területek fejlesztése, bevonása a város gazdaságába	2.1.3. Közlekedési hálózati csatlakozási pontok fejlesztése
Beavatkozási terület/projektek	Hadiipari fejlesztés a Zrínyi Program keretében /Védelmi ipari jármű gyártási, fejlesztési és tesztelési környezetének kialakítása: Gyártási környezet létrehozása; Tesztelési környezet létrehozása; Kutatás-fejlesztési együttműködések	„Tudáskerület” létrehozásának megalapozása a volt laktanya területén	Külső közlekedési kapcsolatok - Reptérfejlesztés
	ZalaZONE Tudományos és Innovációs Park: Fejlesztőközpontok bevonása; Egyetemi-ipari laborok; Inkubációs és start-up program; Humán és szellemi háttér; KKV-k és partnerek projektjei; Nemzetközi együttműködések	Nyomdából inkubátorház	Külső közlekedési kapcsolatok - Közúti fejlesztések M76 kétszer kétsávos gyorsforgalmi út fejlesztése
	SmartField vezérprojekt: Kutatási és Fejlesztési épületek (irodák, laboratóriumok,	Üzleti Szolgáltató Központ számára alkalmas befektetési helyszín kialakítása	Külső közlekedési kapcsolatok - Vasúti fejlesztések: -Rédics-Lendva vasútfejlesztés

műhelyek és egyéb műszaki szolgáltató helyek) létrehozása és bérbeadása	-Szentgotthárd-Körmend-Zalalövő-Zalaegerszeg vasútfejlesztés -Zalaszentiván-Nagykanizsa vasútfejlesztés (villamosítás) -Pózvai vasútlogisztikai fejlesztés -Zalaszentiváni delta
Ipari park fejlesztési projekt	A volt honvédségi (Petőfi) laktanya területének hasznosítása
ZalaZONE Járműipari Tesztpálya II. ütemének megvalósítása	Andráshidai városrész (volt repülőtér területén) Drón kompetenciaközpont létesítése
Mechatronikai és Gépipari Park telephely és szolgáltatás-fejlesztés, megújuló energia (Ipari vezérprojekt): Mechatronikai és gépipari park fejlesztése; Az Északi Ipari Zóna infrastruktúrafejlesztése fotovoltaikus (napmező) és geotermikus energia felhasználásával; Logisztikai és Kiválósági Központ létrehozása; Science Park létrehozása (mechatronikai klaszter, telephely- és szolgáltatás-fejlesztés, egyetemi és vállalati közös K+F+I projekt)	A város belső területein található, alulhasznosított területek a város fejlesztésének jelentős tartalékait jelentik. A középtávú beavatkozások helyszínei: ■ KÖBTEX felhagyott iparterülete ■ Dózsa sporttelep területének fejlesztése, funkcióváltása ■ LÉSZ Kft. területe ■ Univerzál területe ■ Stadion és Batthyány utca közötti terület ■ egykori Kaffka Margit Leánykollégium épülete ■ Ruhagyár felhagyott iparterülete ■ Hotel Zalaegerszeg - 4*-os üzleti és konferenciaszálló (egykori Megyei Művelődési és Ifjúsági Központ (MMIK) épülete helyén)
Logisztikai Központ és Konténerterminál (M76-os gyorsforgalmi úttal, a létrejövő M80-as úttal, továbbá a Hévíz-Balaton nemzetközi reptéren)	

rész cél: 2.2. Helyi vállalkozásokat támogató innovatív környezet biztosítása

Intézkedés/Beavatkozási terület	2.2.1. A helyi vállalkozások számára innovációs ösztönzők rendszerének kialakítása	2.2.2. Helyi vállalkozói hálózatok kialakulásának ösztönzése	2.2.3. Városmarketing fejlesztése
Beavatkozási terület/projektek	Vállalkozóvá válást segítő képzés, tanácsadás	Vállalati együttműködés segítése, szervezése	Zalaegerszegi Gazdaságfejlesztési Divízió továbbfejlesztése
	Innovatív vállalkozások számára nyújtandó pénzügyi termékek megtervezése, szolgáltatása - Mikrohitel program	K+F/ smart fórum elindítása (Smart City)	Hazai és Nemzetközi kapcsolatok, valamint együttműködések kialakítása és elmélyítése
	Logisztikai vállalkozói kompetenciaközpont	M76 Befektetésösztönzési folyosó projekt elindítása	Idegenforgalmi, befektetés-ösztönzési, termék-marketing és általános imázs-formáló célú események, kampányok megrendezése
	Digitalizáció, ipar4.0. terén történő fejlődést elősegítő projektek (Smart City)	Hálózat alapú KKV támogatási program	Zala Brands kialakítása
	Mentorprogram	Beszállítói bázis fejlesztési program	Turisztikai Desztináció Menedzsment szervezet létrehozása
	Generációváltás sikeres megvalósítását támogató projekt		Smart applikáció fejlesztése, a Smart City elemként
	Adataalapú iparági elemző projekt		
	Üzleti Szolgáltató Központ számára alkalmas befektetési helyszín kialakítása		

CLLD ZEGIKON Városi mobil applikáció” c. (TOP-7.1.1-16-H-022-8) projekt célja

Stratégiai cél: 3. Komplex, kiszolgáló, élhető és értékorientált városi környezet kialakítása

rész cél: 3.1. Komplex közterületi fejlesztések

Intézkedés/Beavatkozási terület	3.1.1. Városközponti és városrészközponti fejlesztések	3.1.2. Lakóövezetek intézményeinek, közterületeinek és zöldfelületeinek fejlesztése	3.1.3. Zöld Zalapart – Zöldinfrastruktúra fejlesztése
Beavatkozási terület/projektek	A Belváros rehabilitációs programjának folytatása a 2020-2027 időszakban: a Kosztolányi utca kétirányúsítása a Vasútállomás és a Balatoni út között ■ a belvárost tehermentesítő elkerülő útra rávezető útvonalak ki-, illetve átépítése ■ a forgalomtól mentes belvárosi sétaövezet peremén parkolók létesítése (6x50 férőhely) ■ Buszpályaudvar újjáépítése ■ Vasútpályaudvar felújítása	intézmények és közterületek megújítása	A városközpontot körülvevő körgyűrű befejező (észak-nyugati) szakaszának kiépítése a Gasparich Márk utca és a Vágóhíd utca összekötésével
	Városi alközpontok funkcióbővítő fejlesztése (Kertváros, Landorhegy, Páterdomb, Andrásida, Kaszaháza, Csácsbozsok) A program célja a kevésbé frekvenciált helyzetű városrészek központjainak funkcióbővítése, közösségformálást erősítő tereinek fejlesztése. Feladat: ■ közterek, közparkok, közterületi játszóterek, városi zöldfelületek, gyalogoszónák infrastrukturális fejlesztése (pl. Páterdombon tér kialakítása, Panoráma téren zöldfelület kialakítása)	Meglévő zöldfelületek rekonstrukciója, rekreációs, pihenési célú fejlesztés	Zala holtág környezetének revitalizációja a múzeumi területek és a vasútvonal között (a holtág élővízzel való elárasztása, ökofolyosó, új vizes élet- és élménytér kialakítása)
	Szigetszerű fejlesztések ■ Olai Templom felújítása ■ Kálvária felújítása ■ Új temető ravatalozó felújítása ■ Street Art projekt – homlokzatok és tűzfalak festése	Landorhegy intézmények átalakítása, felújítása	Új Zala-híd és vasúti felüljáró kiépítése a Városi Sportcentrum mellett

Intézkedés/Beavatkozási terület	3.1.1. Városközponti és városrészközponti fejlesztések	3.1.2. Lakóövezetek intézményeinek, közterületeinek és zöldfelületeinek fejlesztése	3.1.3. Zöld Zalapart – Zöldinfrastruktúra fejlesztése
		Városi kamerarendszer bővítése és modernizálása	

rész cél: 3.2. Fenntartható erőforrás használat kialakítása a városban

Intézkedés/Beavatkozási terület	3.2.1. Megújuló energiák demonstratív használata	3.2.2. Épületállomány és közszolgáltatások energiatudatos fejlesztése	3.2.3. Hulladékgazdálkodás és vízi közműszolgáltatások fenntartható fejlesztése	3.2.4. Lakossági tájékoztató kampányok és szemléletformáló programok megvalósítása
Beavatkozási terület/projektek	Napenergia hasznosítása hőtermelésre és naperőmű telepek létesítése a közvilágítás e-motorizációs közösségi igények kielégítésére A beavatkozás céljai: Közvilágítás átállítása LED alapú rendszerre A biogázzal el nem látható városi személyautó-flotta és a tömegközlekedést biztosító autóbusz-flotta megújulóakra való átállítása	Villamos-energia-hálózat fejlesztése a megújuló energiák befogadása érdekében	Hulladékgazdálkodás és vízi közműszolgáltatások fenntartható fejlesztése	szelektív hulladékgyűjtés,
	Geotermikus energiát felhasználó fűtőmű és fűtő-hűtő hálózat létesítése a városi intézmények ellátása céljából	Intelligens hálózati rendszerek kiépítése és működtetése Városi szinten központosított, egységes módszertannal és egy központi adatfeldolgozással működő energiamenedzsment kialakítása, ennek részeként energiakontroll rendszer és energia-központ kiépítése és az	Fenntartható és minőségi víziközmű szolgáltatás megteremtése	megújuló energiaforrások alkalmazása

Intézkedés/Beavatkozási terület	3.2.1. Megújuló energiák demonstratív használata		3.2.2. Épületállomány és közszolgáltatások energiatudatos fejlesztése	3.2.3. Hulladékgazdálkodás és vízi közműszolgáltatások fenntartható fejlesztése	3.2.4. Lakossági tájékoztató kampányok és szemléletformáló programok megvalósítása
			energetikához kapcsolódó kiadások egységes kezelése, nyilvántartása. ■ A megújuló forrású energetikai fejlesztések elektromos ellátó hálózatra való csatlakozását, optimális energiafelhasználást (pl. felhasználórendszerek kísérleti létesítése) lehetővé tevő hálózati és vezérlő elemek, rendszerek kísérleti („pilot”) jellegű létesítése. ■ Zalaegerszeg becsatlakozása az „OKOS mérés” (MAVIR) nemzeti programba, ennek keretében a teljes energia szektorát tekintve helyi alkalmazási modell program kidolgozása		
	Szennyvíz hasznosítása	hőtartalmának	Lakóépület-állomány energiatudatos fejlesztése ■ Társas- és magánházak energiatakarékos felújításának ösztönzése, szakmai és információs támogatása ■ Háztartási méretű, 50 kWp teljesítmény alatti napelemes rendszerek elterjedésének ösztönzése, szakmai és információs támogatása	Integrált csapadékvíz-gazdálkodás fejlesztése	Térségi természeti értékek megbecsülése, helyi turisztikai vonzerők megismertetése tárgyában.
			Önkormányzati intézmények energia-takarékos és megújuló energia használatán alapuló felújítása		
			Elektromos közlekedés kialakítása		
			Zöld Busz program		

rész cél: 3.3. Belső közlekedési kapcsolatok és szelíd közlekedési infrastruktúra fejlesztése

Intézkedés/Beavatkozási terület	3.3.1. Belváros forgalomcsillapítása	3.3.2. Városrészek közötti kapcsolatok javítása	3.3.3. Városkörnyékre is kiterjedő multimodális közösségi és egyéni közlekedési rendszer fejlesztése	3.3.4. A kerékpáros infrastruktúra hálózatos bővítése
Beavatkozási terület/projektek	Gyalogosbarát és élményközpontú Belváros: A Kosztolányi utca kétirányúsítása a vasútállomás és a Balatoni út között; Kossuth Lajos utca Kazinczy tér és Petőfi utca közötti szakaszának forgalommentesítése, a gyalogos övezet kreatív-innovatív térelemeinek kialakítása; Kazinczy tér forgalomcsillapítása, átépítése, valamint a zöldfelület növelése; peremparkolók hálózatának kialakítása a sétaövezet környezetében	"Északi bekötő út" projekt, mely kapcsolatot teremt a belváros és az M76 gyorsforgalmi út zalaegerszegi északi csomópontja (un. Északi Kapu) között	Közösségi közlekedési csomópontok	„Kerékpárosbarát város” projekt ■ A városi közúthálózat kerékpározhatóvá tétele ■ Az Északi Ipari Zóna városrész kerékpáros elérhetőségéhez szükséges hiányzó infrastruktúra megépítése (4 km) ■ Csácsbozsok városrész, valamint a Csácsi Arborétum kerékpáros elérhetőségéhez szükséges hiányzó infrastruktúra megépítése (4 km) ■ A Zalaegerszegi Kerékpáros Közösségi Közlekedési Rendszer kialakításának előkészítése és megvalósítása (200 db biciklivel)
	A forgalomtól mentes belvárosi sétaövezet peremén parkolók létesítése (6x50 férőhely)	Déli átkötő út fejlesztése (Kovács Károly Városépítő Program részeként)	Smart közlekedés – Igényalapú Science park – város buszjárat	Teskánd - Zalaegerszeg kerékpárút
	„Gyalogosbarát Belváros” projekthez kapcsolódó közlekedési fejlesztések			Belváros-Csács kerékpárút
	RING projekt	Kosztolányi út kétirányúsítása		Belváros-Ságod kerékpárút

Intézkedés/Beavatkozási terület	3.3.1. Belváros forgalomcsillapítása	3.3.2. Városrészek közötti kapcsolatok javítása	3.3.3. Városkörnyékre is kiterjedő multimodális közösségi és egyéni közlekedési rendszer fejlesztése	3.3.4. A kerékpáros infrastruktúra hálózatos bővítése
	■ 2540 m hosszú 2X1 sávós közút építése, illetve felújítása (a körgyűrű keleti szakasza) ■ 2500 m hosszú vasúti pálya építése a páterdombi iparvágány helyén ■ a Gasparich utca meghosszabbítása a Vágóhíd u. és a belső tehermentesítő út csomópontjáig (2 körforgalomi csomópont) - 230 m hosszú 2X1 sávós közút építése ■ Köbtex és Stadion melletti tehermentesítő szakasz megépítése a vasúti felüljáróig (1 körforgalomi csomópont)- 750 m hosszú 2X1 sávós közút építése és 360 m közút felújítása ■ 1200 m hosszú 2X1 sávós közút építése a vasúti felüljáró és a Hunyadi utca között (a körgyűrű keleti szakasza)			
	Belső tehermentesítő út III. ütem	„Tudáskerület elérhetősége” projekt		Botfai kerékpárút bekötés
		GANZ IPARI PARK feltáró útja a 74-es főút irányából		
		Balatoni úti és a tőle 300 méterre lévő 74 – 76. sz. körforgalmú csomópont kapacitásbővítése		

Intézkedés/Beavatkozási terület	3.3.1. Belváros forgalomcsillapítása	3.3.2. Városrészek közötti kapcsolatok javítása	3.3.3. Városkörnyékre is kiterjedő multimodális közösségi és egyéni közlekedési rendszer fejlesztése	3.3.4. A kerékpáros infrastruktúra hálózatos bővítése
		Gyűjtőutak megújítása		
		Város lakóövezeti terjeszkedését lekövető projekt		
		Parkolóhelyek fejlesztése		
		Buszvárók cseréje		
		Körforgalom építése a volt téglagyárnál		

2.4 A reziliens város a stratégiai célrendszerben

A magas kockázatú (4-es, 5-ös) potenciális negatív hatások			
Alacsony abszorpciós képesség esetén tervezett beavatkozások/ intézkedések			
Alacsony adaptációs képesség esetén tervezett beavatkozások/ intézkedések			
Alacsony transzformációs képesség esetén tervezett beavatkozások/ intézkedések			
Prosperáló város			
Globális gazdasági válság, dekonjunktúra	Barnamezős területek ipari fejlesztése, energetikai beruházások, K+F ösztönzése	Vállalkozásfejlesztési eszközök alkalmazása	Nemzetközi vonalas infrastruktúra hálózatokhoz kapcsolódó város
A klímaváltozás hatására a mezőgazdasági termelés költségeinek növekedése, a termésbiztonság csökkenése	Korszerű csapadékvízgazdálkodási rendszer kiépítése	Gazdák adaptációs készségének fejlesztése oktatással (technológiák, fajtaválasztás stb.)	Vízgazdálkodási helyi együttműködés létrehozása (közterületek, magán háztartások stb.)
Munkaerő kínálatot befolyásoló globális folyamatok, urbanizáció, gazdasági centrumokba település (pl.: jól képzett szakemberek, fiatalok elvándorlása)	Nemzetiségi és helyi identitáshoz kötődő programok támogatása	Közösségi településszépítő és fenntartó programok fejlesztése, helyi értékek védelme	Lakhatási lehetőségek fejlesztése
Térségi, ágazati együttműködések gyengülése, támogatási források összehangolásának hiánya	Térségi kihatású közszolgáltatások fejlesztése		Térségi ipari park fejlesztési program
A befektetők és az EU-s források elkerülnek a várost	Városmarketing eszközök fokozott alkalmazása, vonzó telephely kialakítására irányuló hálózatos és infrastrukturális beruházások		
Önkormányzati források csökkenésével a közszolgáltatások elérhetősége és minősége csökken	Humán szolgáltató intézmények korszerűsítése		
A kor követelményeitől elmaradó, a munkaerő rugalmas alkalmazkodását segítő oktatási-képzési rendszer	Helyi munkaerő-piaci igényekhez is illeszkedő, szakképzési, felsőoktatási intézmény fejlesztés	Digitális kompetencia fejlesztése	Helyi munkaerő-piaci igényekhez is illeszkedő, szakképzési, felsőoktatási intézmény fejlesztés
A humán közszolgáltatások színvonalát csökkenti az országos léptékben is jelentkező munkaerőhiány	Humán szolgáltató intézmények korszerűsítése		

A magas kockázatú (4-es, 5-ös) potenciális negatív hatások	Alacsony abszorpciós képesség esetén tervezett beavatkozások/ intézkedések	Alacsony adaptációs képesség esetén tervezett beavatkozások/ intézkedések	Alacsony transzformációs képesség esetén tervezett beavatkozások/ intézkedések
Zöldülő város			
Az energiaközösségekre vonatkozó jogszabályi környezet kötöttségei miatt a városok nem tudnak érdemi résztvevőkké válni az energiapiacon	Helyi szereplők energiaátállásának ösztönzése, közintézmények energetikai korszerűsítése		
Klímaváltozás miatt várható az árvízgyakorúság és az árhullámok nagyságának növekedése	Zöldinfrastruktúra-hálózat és a természet alapú vízgazdálkodás fejlesztése		
Klímaváltozás hatására hőszénnapok gyakorisága és hőszénnapos időszakok hossza nő	Zöldinfrastruktúra-hálózat és a természet alapú vízgazdálkodás fejlesztése		
Klímaváltozás hatására szélsőséges csapadékesemények gyakorisága nő	Zöldinfrastruktúra-hálózat és a természet alapú vízgazdálkodás fejlesztése		
Klímaváltozás hatására a vízbázisok mennyisége csökken	Integrált vízgazdálkodási rendszer kialakítása, szemléletformáló kezdeményezések		
A klímaváltozás miatt a zöldfelületek fenntartási költségei tovább növekednek	Integrált vízgazdálkodási rendszer kialakítása, Szemléletformáló kezdeményezések, Zöldterületi és zöldfelületi fejlesztések		
Megtartó város			
Civil szervezetek támogatásának csökkenése	Aktív közösség létrehozása		
Közösségi aktivitás csökkenése	Aktív közösség létrehozása		
A fiatalok és a képzett munkaerő megtartását nehezítő központi programok és források hiánya (fecskeházak, bérlet program stb.)	Lakhatást segítő program		
Társadalmi különbségek nőnek, az egyes társadalmi csoportok közötti konfliktusok erősödnek	Humán közszolgáltatások esélyegyenlőséget biztosító fejlesztése		

A magas kockázatú (4-es, 5-ös) potenciális negatív hatások	Alacsony abszorpció képesség esetén tervezett beavatkozások/ intézkedések	Alacsony adaptációs képesség esetén tervezett beavatkozások/ intézkedések	Alacsony transzformációs képesség esetén tervezett beavatkozások/ intézkedések
Az intézményrendszer folyamatos átalakítása, funkciómegvonások	Humán szolgáltató intézmények korszerűsítése		
Digitális város			
A digitális készségek oktatása hiányos marad a közoktatásban és a szakképzésben	Digitális kompetencia fejlesztése		
Adatbiztonsági veszélyek	Adatbázisok digitalizálása és a szükséges humán képességek fejlesztése	Nyílt adatplatformok kialakítása	Adatalapú döntéstámogató rendszer fejlesztése
E-gazdaság, e-ügyintézés támogatásának hiánya	E-szolgáltatások fejlesztése	Digitális kompetenciák fejlesztése	Monitoringrendszer kiépítése

2.4.1 Prosperáló város

A prosperáló város dimenzióhoz kapcsolódó célok:

- diverzifikált és innovatív gazdaság létrehozása
- helyi beágyazottságú és erőforráshatékony gazdaság ösztönzése
- fenntartható, klímasemleges gazdaság támogatása
- működő helyi gazdasági ökoszisztéma, hálózatok kialakítása
- komplex helyi befektetésösztönzési és gazdaságfejlesztési eszköztár kialakítása
- hatékony és transzparens helyi gazdaságfejlesztési menedzsment létrehozása

A város fő gazdasági bázisát az **ipari parkok** biztosítják. Az északi ipari park már jelenleg is a város és vonzáskörzete egyik meghatározó, magas hozzáadott értéket generáló, a tudásintenzív régió funkciót erősítő iparterülete. Az ipari park fejlesztésre irányuló projekt megvalósításával tovább erősíthetők a város és környékének jövőbeli foglalkoztatási lehetőségei.

A város ipari parkjainak szabad kapacitását áttekintve kijelenthető, hogy a 4 működő ipari parkban, a szabad területek többnyire elfogytak. A működő ipari parkok telítettsége miatt új területek bevonása szükségszerű. **Fejlesztendő ipari területként** nevesíthető többek között az északi ipari parktól nyugatra eső területek összessége, ami körülbelül 400 hektár nagyságú területet jelent. Jelenleg ezek mezőgazdasági és erdőművelés alatt álló, magánkézben levő területek, összetett tulajdoni viszonyokkal. Az új területek megvásárlásával és a szükséges közművek és infrastruktúra kiépítésével

kb. 400 hektárnyi új terület válik alkalmassá arra, hogy az eddigi és az újonnan generálódó igényeknek megfelelő ipari területet biztosítható legyen.

A szabad területek teljes körű feltöltését követően Zalaegerszeg közigazgatási határán túllépve is szükségszerűvé válhatnak hasonló fejlesztések. A **környező településeken tematikus ipari parkok** létrehozásában rejlő lehetőségek megvizsgálása ennek egy lépése lehet. Az ilyenfajta fejlesztési potenciál kitörési pontot jelenthet a környező zalai települések számára is, Zalaegerszeg számára pedig további fejlődési potenciál kiaknázását eredményezné.

Zalaegerszeg kedvező földrajzi elhelyezkedése, az épülő M76-os **gyorsforgalmi út** (Körmend felé) és a tervezett M80 útfejlesztés (Szentgotthárd felé) a régiós gazdasági fejlődésének a kulcsai lehetnek. Cél a már működő struktúrák további megerősítése és további K+F tevékenységek térségbe vonzása. A további ipari területek kialakítása a beruházási igények megvalósításához és a helyi vállalkozások hozzáadott értékének növeléséhez, új munkahelyek teremtéséhez, a megvalósítás fázisában lévő, valamint a közeljövőben megvalósuló, nemzetgazdaságilag is jelentős beruházásokhoz (vezérprojektekhez) kapcsolódó partneri, beszállítói cégek letelepedésének feltételeinek megteremtéséhez elengedhetetlenül szükséges.

A vállalkozásfejlesztés terén a legnagyobb kihívás a vállalkozások jövőbeni fejlődése tekintetében a **humán erőforrás** háttérhez köthető, állandósuló probléma a szakképzett munkaerő hiánya. Az **oktatásnak** rendkívül fontos megalapozó szerepe van tehát a gazdaságfejlesztés tekintetében.

A **helyi vállalatok oktatási rendszerrel történő szorosabb és hatékonyabb összekapcsolása** lehetőséget teremthet a befektetői hajlandóság további növekedésére is, hiszen a térség megfelelő profilú oktatási átstrukturálása befektetői oldalon is új kapukat nyithat meg. Ennek eredményeképpen elérhető a lakosságszám növekedése, a város fiatalokat megtartó erejének erősítése. A munkaerőpiac oktatással történő szorosabb összekapcsolása biztos áramlást biztosít az érintett szereplők között. Az oktatási intézmények helyi gazdasági, társadalmi folyamatokba való aktívabb bevonása tehát fontos feladat. A gazdaságfejlesztési stratégia mentén megvalósuló fejlesztési irányok a lakosság életminőségét, illetve a magas egészségminőséget szem előtt tartva, digitális kompetenciákkal bíró és korszerű technológiát alkalmazni képes munkavállalók képzését és megtartását is célul tűzi ki, támogatva ezzel az ipari, gazdasági és társadalmi innovációt és hozzájárulva a térség tőkevonzó képességének és adóerejének javulásához.

A közeli jövőben megjelennek olyan, inkább inkrementális jellegű, az eddigi technológiák továbbfejlesztésén, kiterjesztésén alapuló újítások, amelyek rengeteg új munkalehetőséget teremtenek majd, azonban a dolgozókkal szemben az eddigiektől eltérő követelményeket támasztanak. Ezek közül talán a legismertebb hívószavak, a Digitális átalakulás, Intelligens gyár, IoT, Ipar 4.0. Az eddigieknél magasabb hozzáadott értékű munkakörökben várhatóan nem kevesebb emberre lesz majd szükség, hanem más feladatkörben, megváltozott körülmények között dolgozókra.

Zalaegerszeg gazdasági folyamatainak egyre erőteljesebben szükséges a tudásalapú, innovatív gazdaság felé fordulnia, hiszen versenyképességüket mind a termék, mind a technológiai fejlesztésben szinte csak ezen úton növelhetik. Cél a hazai tulajdonú vállalkozások hozzáadott értékének növelése, a hazai tulajdonú vállalatok beszállítói képességének javítása és a **tudásalapú, innovatív környezet** alátámasztani képes helyi vállalati környezet megteremtése.

A **hatékony és transzparens helyi gazdaságfejlesztési menedzsment** és a gazdaságfejlesztést támogató intézkedésekben rejlő potenciál kiaknázása érdekében is létrehozott **Zalaegerszegi Gazdaságfejlesztési Divízió** (ZEDD) a hosszú távú fejlesztésekre koncentrálna hozzájárul a dinamikus

fejlődés megvalósítását szolgáló célokhoz. A szervezet megfelelő kapcsolatrendszerének és szervezeti struktúrájának folyamatos fejlesztése stratégiai cél a jövőt illetően, támogatva ezzel az újonnan induló vezérprojekteket is.

2.4.2 Zöldülő város

A zöldülő város dimenzióhoz kapcsolódó célok:

- A város energiaellátásának zöldítése, alternatív energiaforrások bevonása, energiafüggőségének csökkentése
- Elmozdulás a klímasemlegesség irányába, hozzájárulva a nemzeti célokhoz
- A gazdaság zöldítése, a körforgásos gazdaság támogatása
- A szennyezés csökkentése
- A helyi zöld ökoszisztémák védelme

Kiemelt cél a **környezet terhelésének csökkentése** különböző smart megoldások és „zöld” városi projektek mentén. A környezeti hatások között szerepeltethető tehát az épített környezet és a meglévő környezeti adottságok védelme, a zöld megoldások minél szélesebb körű használatával a lakókörnyezet védelme, az infrastrukturális háttér javítása és fejlesztése, a megújuló energia felhasználása, valamint az energiahatékonyság növelése is.

Zalaegerszeg és a térség eddigi fejlesztési irányában is nagy hangsúlyt fektetett a **körkörös gazdaság**, és a környezetipar erősítése irányába tett lépésekre. Ennek kiváló példája az Ökováros program, amelynek keretében a helyi közösségi közlekedés keretében használt autóbuszok üzemanyagaként a városi szennyvíztisztítás során nyert biogázt hasznosítják.

A **közösségi közlekedéshez** kapcsoltan egyre nagyobb kihívást jelent a város számára a jelenlegi autóbuszjáratokhoz kapcsolódó szolgáltatás legoptimálisabb működtetése. A város azon túl, hogy nyitott és elkötelezett az okos megoldások alkalmazásában és a városi lakosság életminőségének lehető legszínvonalasabb támogatását kívánja biztosítani - többek között a tömegközlekedési szolgáltatáson keresztül - klímavédelmi és költségmegtakarítási szempontból is fontosnak tartja a jelenleg működtetett flotta és menetrendek felülvizsgálatát, a kapcsolt mérések és modellezések elvégzését. Első lépésként definiálható ezen a területen a kapcsolt adatbázis létrehozása (utasok száma, útvonalak, menetrendek stb.), a modellezés, majd a legoptimálisabb működtetés előírnyezása a hosszú távú cél. Ide kapcsolódik az üvegházhatású-gázkibocsátás csökkentését támogató városi Zöld Busz program is (elektromos buszok beszerzése).

A fenntartható társadalmi és gazdasági környezet kialakításához hozzájárul többek között a **közszolgáltatások** modernizálása, a **hulladékgazdálkodás** és a **zöld energia** fejlesztése is. Ezen iránynak egyértelmű része a fenntartható és minőségi **víziközmű szolgáltatás** megteremtése, valamint a hulladék, mint alternatív erőforrás kiaknázása is. Ezen fejlesztések mentén elérhető az energiahatékonyság fokozása, a megújuló energiák felhasználásának növelése, a fenntartható fejlesztési célokhoz való hozzájárulás, a javuló hatékonyság és szolgáltatásminőség a víziközmű szolgáltatásban, valamint a hulladékból nyert nyersanyag és energetikai erőforrás ár/érték alapú versenyképességének megteremtése.

2.4.3 Digitális város

A digitális város dimenzióhoz kapcsolódó célok:

- a lakosság életminőségének, „jól létének ” növelése

- a városi működés hatékonyságának növelése
- a város valós problémáira adott digitális válaszok
- a digitális feltételrendszer biztosítása szolgáltatói és felhasználói oldalon (edukáció, személetformálás)
- hosszabb távú cél a városüzemeltetési szolgáltatások rendszerszerű összekapcsolása, az adatbázisok integrációja

Zalaegerszeg elkötelezett az okos megoldások alkalmazásában. Mi sem bizonyítja ezt jobban, mint a városi közgyűlés által elfogadott zalaegerszegi **smart city stratégia**, amelyben a következő 15 év kapcsolódó fejlesztési irányait fogalmazták meg. A biztonságosabb környezetet teremtő okos megoldások iránti igény egyre inkább felértékelődik.

A **Járműipari Tesztpálya** és az újonnan induló vezérprojektek generálta esetlegesen jövőben megjelenő projektek zalaegerszegi helyszínében rejlő lehetőségek kihasználása egy fontos szempont. Az a cél, hogy a Zalaegerszegen és a térségében folyamatban levő fejlesztések eredményeit a városban élők hamarabb megismerhessék és használhassák, az innovatív megoldásoknak helyszínéül szolgáló Tesztpálya és a köré épülő innovációs ökoszisztéma révén. Adott esetben Zalaegerszeg lehet a kísérleti terep az új fejlesztések kipróbálására, alkalmazására.

Egy városi „**smart fórum**” elindítása, amelynek célja, hogy a Járműipari Tesztpálya érintett szereplőit, és az újonnan induló fejlesztési projektek kapcsolattartóit, az oktatási intézményeket és a várost egy rendszeres fórum keretein belül összekapcsolja, és ott közös smart irányokat fogalmazzanak meg, amelyek megtárgyalását követően azok beépíthetővé válnak a városban zajló smart fejlesztési projektekbe.

2.4.4 Megtartó város

A megtartó város dimenzióhoz kapcsolódó célok:

- Esélyegyenlőség szempontjainak érvényesítése a szolgáltatások elérhetősége terén
- Az igényekre szabott szolgáltatások lehetőségének biztosítása
- Civil kezdeményezések támogatása
- A felzárkóztatás, az integráció fokozott érvényesítése
- A helyi gazdaság megtartó potenciáljának erősítése

A **minőségi egészségügyi, szociális szolgáltatás** biztosításához fontos a lehető legmegfelelőbb infrastruktúra kialakítása. Az egészségügyi és a szociális intézmények magasabb színvonalú működési feltételeinek megteremtése kiemelt jelentőségű. A kórház és a mentőállomás felújítása mellett intézményi és eszközfejlesztések szolgálják majd a város és vonzáskörzete megtartó képességének fokozódását (pl. idősgondozó, időotthon).

2.4.5 Kiszolgáló város

A kiszolgáló város dimenzióhoz kapcsolódó célok:

- Hálózatokba szervezett városi fizikai infrastruktúra kialakítása
- Megfelelő (közmű)szolgáltatási mix biztosítása
- Élhető módon beépített és megszervezett város létrehozása
- Komplex, minden szereplőt kiszolgáló funkciók kialakítása
- Térségi szervező szerep és funkciók biztosítása

- Minimális környezetterheléssel működő város létrehozása

A **városi közlekedési kapcsolatok** fejlesztési projektjeinek (útfelújítások, új utak, járdák, terek, parkolók építése) célja:

- a belváros forgalomcsillapítása,
- a városrészek közötti kapcsolatok javítása,
- a városkörnyékre is kiterjedő multimodális közösségi és egyéni közlekedési rendszer fejlesztése,
- a kerékpáros infrastruktúra hálózatos bővítése,
- gyalogosbarát és élményközpontú belváros közlekedési feltételeinek megteremtése.

A lakáspiacban, lakásgazdálkodásban rejlő lehetőségek megvizsgálása és a potenciálok kiaknázása stratégiai cél, hiszen akár az épülő Járműipari Tesztpálya, akár a hamarosan induló gazdaságfejlesztési projektek foglalkoztatási mutatókra gyakorolt pozitív hatását nézzük, előreláthatólag a zalaegerszegi és térségi lakáspiacra jelentős kereslet oldali nyomás fog nehezedni. Akár a helyi fiatalok megtartásáról, vagy az elszármazottak Zalaegerszegre és a térségbe történő vonzásáról, akár a várhatóan Zalaegerszegre érkező képzett külföldi lakosságról beszélünk kulcskérdés a **lakásgazdálkodásban** rejlő lehetőségek megvizsgálása és egy **lakhatási program** indítása. Ennek keretében cél a szociális bérlekások helyzetének javítása, munkásszállások létesítése és a volt Petőfi Laktanya területén bérlekások kialakítása.

2.5 A stratégia összhangja más stratégiákkal

Koherenciavizsgálat az átfogó/stratégiai célok szintjén

Zalaegerszeg Fenntartható Településfejlesztési Program 2021-2030		NEMZETI FEJLESZTÉS 2030, OFTK	Zala Megye Területfejlesztési Program 2021-2030
1. Megyeszékhely szerepkörnek megfelelően széleskörű és magas színvonalú közszolgáltatások biztosítása	1.1. Mindenki által elérhető, a rászoruló társadalmi csoportokat kiemelten segítő alap és közép fokú szociális és egészségügyi ellátások biztosítása	Népesedési fordulat, egészséges és megújuló társadalom - Gyógyító Magyarország, egészséges társadalom, egészség- és sportgazdaság - Kreatív tudástársadalom, piacképes készségek, KFI - Értéktudatos és szolidáris, öngondoskodó társadalom, romainTEGRÁCIÓ - Jó állam: szolgáltató állam és biztonság	Foglalkoztatás bővítése és társadalmi kohézió - Leszakadó társadalmi csoportok integrált fejlesztése - Helyi igényekre és K+F+I kapacitás támogatására szolgáló képzési rendszer
	1.2. Zalaegerszeg innovatív gazdasági központtá fejlődését támogató humán háttér biztosítása		
	1.3. Helyi lakosságot és turizmust szolgáló szabadidős és rekreációs célú fejlesztések megvalósítása		
2. Zalaegerszeg gazdasági erőközpont funkciójának fejlesztése	2.1. Gazdasági területek infrastrukturális fejlesztése	Értékteremtő, foglalkoztatást biztosító gazdasági fejlődés - Versenyképes, innovatív hálózati gazdaság - Életképes vidék, egészséges élelmiszertermelés és ellátás	Jól működő fejlett gazdaság - Helyi értékekre építő gazdasági ágazatok megerősítése és rövid ellátási lánc fejlesztése - Vállalkozások K+F+I teljesítményének és kapcsolatainak fejlesztése
	2.2. Helyi vállalkozásokat támogató innovatív környezet biztosítása		
3. Komplex, kiszolgáló, élhető és értékorientált városi környezet kialakítása	3.1. Komplex közterületi fejlesztések		Élhető Zala megye
	3.2. Fenntartható erőforrás használat kialakítása a városban	Természeti erőforrások fenntartható használata, értékek megőrzése és a környezet védelme Stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata és a környezet védelme	
	3.3. Belső közlekedési kapcsolatok és szelíd közlekedési infrastruktúra fejlesztése		Települések élhetőségének javítása: munkalehetőségek, közlekedés, szolgáltatások, épített környezet fejlesztése

A **Zala Megye Területfejlesztési Program 2021-2027** közötti időszakra szóló stratégiai, területi célkitűzései közé tartozik a megyei jogú városok és azok vonzáskörzetének innovatív iparfejlesztése (Nagykanizsa és Zalaegerszeg, illetve e városok vonzáskörzete). Horizontális céljai:

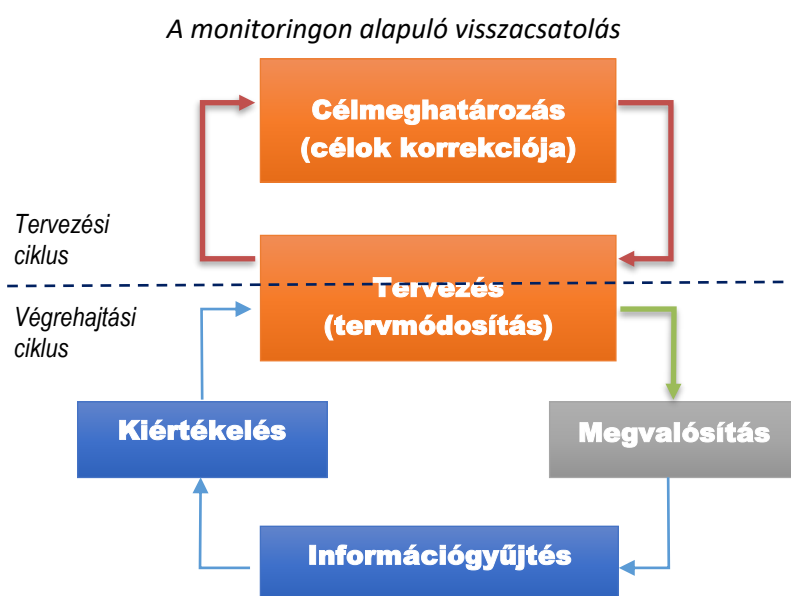
1. Foglalkoztatás növelése
2. Energia-és erőforrás hatékonyság növelése az üvegházhatású-gáz kibocsátás csökkentése mellett
3. Digitális technológiákhoz való hozzáférés elősegítése
4. Természetes környezet és biológiai sokféleség védelme, felszíni és felszín alatti vizek védelme
5. Társadalmi kohézió és esélyegyenlőség erősítése
6. Zala megye népességmegtartó képesség növelése
7. Fenntartható közlekedés támogatása és szűk keresztmetszetek felszámolása

3 Monitoring, kontrolling, indikátorok

3.1 Az FVS monitoring rendszere, nyomon követés a tervezés és végrehajtás során

A stratégia monitoring feladatai, és az ezek végrehajtásához szükséges kapacitások meghatározása nem függetleníthető az EU támogatások fogadásának nemzeti intézmény- és eszközrendszerétől, hiszen a stratégia végrehajtásához szükséges források igen jelentős része ezen a rendszereken keresztül kerülnek felhasználásra. Jelenleg azonban még nincs megállapodás a 2021-2027-es programozási időszaki források felhasználásnak rendjéről. További „mozgó” tényező a külső és a belső környezet (pl. szabályozási környezet, világgazdasági folyamatok) folytonos változása is. Az elvárt/elvárható célok, a hozzájuk rendelt indikátorok tehát még változhatnak. Az elvárt/remélt hatásokat is több olyan tényező befolyásolja, amely a helyi aktorok hatókörén kívül esik, s jelenleg is csak minimális információ áll róluk rendelkezésre.

A monitoring tevékenység indikátorai a településfejlesztési koncepció által meghatározott eredményindikátorok és a reziliens város komplex mutatói figyelembevételével kerülnek meghatározásra.

A monitoring rendszer elsődlegesen a stratégiáért felelős menedzsment (a gazdaságfejlesztésért felelős alpolgármester és a hozzá rendelt hivatali adminisztráció) eszköze a megvalósítás nyomonkövetésében és felügyeletében, ezért egy folyamatosan működtetést feltételez.

A monitoring rendszer feladatai:

1. a megvalósítást mérő indikátorok meghatározása
2. az adatok meghatározott időközönként történő aktualizálása
3. időszakos felülvizsgálat, a célok megvalósulásának időközi értékelése

3.2 Az FVS-hez kapcsolódó indikátorok és azok mérési módszertana

	hatás indikátor	mérték -egység	bázisérték 2020	célérték 2027	mérés módszere
1. Megyeszékhely szerepkörnek megfelelően széleskörű és magas színvonalú közszolgáltatások biztosítása	helyi elégedettség a köz-szolgáltatások elérhetőségével	%	?	?	helyi elégedettségi kérdőív
1.1. Mindenki által elérhető, a rászoruló társadalmi csoportokat kiemelten segítő alap és közép fokú szociális és egészségügyi ellátások biztosítása	elégedettség a szociális szolgáltatások elérhetőségével	%	?	?	helyi elégedettségi kérdőív
	elégedettség az egészségügyi szolgáltatások elérhetőségével	%	?	?	helyi elégedettségi kérdőív
1.2. Zalaegerszeg innovatív gazdasági központtá fejlődését támogató humán háttér biztosítása	a felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya a 25-74 éves korosztályon belül	%	22,4 (2011)	?	Népszámlálás
1.3. Helyi lakosságot és turizmust szolgáló szabadidős és rekreációs célú fejlesztések megvalósítása	vendégéjszakák száma a kereskedelmi szálláshelyeken	db	36324 (2016)	?	KSH
2. Zalaegerszeg gazdasági erőközpont funkciójának fejlesztése	helyben foglalkoztatottak száma	fő	?	?	Önkormányzati adatszolgáltatás
2.1. Gazdasági területek infrastrukturális fejlesztése	közművesített iparterületek nagysága	m2	?	?	Önkormányzati adatszolgáltatás
2.2. Helyi vállalkozásokat támogató innovatív környezet biztosítása	1000 lakosra jutó működő vállalkozások száma	db	105,32 (2020)	?	KSH
3. Komplex, kiszolgáló, élhető és értékorientált városi környezet kialakítása	CO ₂ kibocsátás	t/év	48369	?	OKIR adatbázis

	hatás indikátor	mérték -egység	bázisérték 2020	célérték 2027	mérés módszere
3.1. Komplex közterületi fejlesztések	egy lakosra jutó önkormányzati zöldterület	m2	36,98 (2019)	?	TEIR
3.2. Fenntartható erőforrás használat kialakítása a városban	CO ₂ kibocsátás	t/év	48 369	?	OKIR adatbázis
	egy lakosra jutó kommunális hulladék mennyisége	kg/fő/év	330,93 (2019)	?	KSH adat
	egy háztartásra jutó vízfelhasználás mennyisége	m3/fő/év	?	?	ZalaVíz Zrt.
3.3. Belső közlekedési kapcsolatok és szelíd közlekedési infrastruktúra fejlesztése	CO ₂ kibocsátás	t/év	48 369	?	OKIR adatbázis

FVS szintű egységes indikátorok – a rezilienciát, illetve az öt tervezési dimenzió mentén történő eredményeket vizsgáló indikátorok:

	indikátor	mérték egység	bázisérték 2021	célérték 2027	mérés módszere
Reziliencia: a gazdaság több lábón állása	helyi gazdaság diverzifikációjának mértéke	%	primer % szekunder % tercier % kvaterner %	primer % szekunder % tercier % kvaterner %	OPTEN adatbázis alapján vállalkozások aránya az egyes nemzetgazdasági ágakban
Reziliencia: energiafüggettség alternatív energiaforrásokkal való oldása	megújuló energia termelés arányának növekedése	%	%		MEKH adatszolgáltatás alapján a város területén termelt megújuló energia /összes szolgáltatott villamosenergia
Reziliencia: digitális város	digitálisan indított ügymenetek aránya				

	indikátor	mérték egység	bázisérték 2021	célérték 2027	mérés módszere
Reziliencia: megtartó város	helyben igénybe vehető köz- és piaci szolgáltatások száma				
Reziliencia: zöldfelületek	zöldfelületek arányának változása	m ² /fő	36,98 (2019)	?	KSH adat, a zöldfelületek nagysága osztva a lakónépességgel
Prosperáló város	fejlesztésekbe bevonat külső forrás aránya				önkormányzati adatszolgáltatás
Zöldülő város	éves ÜHG kibocsátás csökkentés (CO ₂ /t)	t	48 369 t/év	? t/év	(OKIR) LAIR adatok a települési CO ₂ kibocsátásról
Digitális város	digitálisan mért adattípusok száma				
Megtartó város	migrációs egyenleg	%	-2,916 (2011-2020 között)	0 (2020- 2027 között)	belföldi vándorlási egyenleg, ezer főre (KSH adat)
Kiszolgáló város	újonnan belterületbe vont területek és a kihasználatlan városi területek aránya	%			távérzékelési adatok (CORINE Imperviousness) nem burkolt felületek aránya a belterületen belül

3.3 A beavatkozásokra vonatkozó adatok gyűjtésének és kezelésének helyi módszertana

A stratégia eredményességét vizsgáló monitoring tevékenységet és a szükséges beavatkozásokat feltáró, alátámasztó adatokat az önkormányzat az alábbi forrásokból gyűjti:

1. Saját, önkormányzati adatgyűjtés

- Az egyes önkormányzati osztályok által gyűjtött és kezelt adatok (Műszaki Osztály, Szociális és Igazgatási Osztály, Humánigazgatási Osztály, Főépítési Osztály, Adóosztály)
- Korábbi stratégiák, beavatkozások alapját képező helyzetelemző dokumentumok

2. Külső adatgyűjtés

- Önkormányzati feladatokat ellátó vállalatok által gyűjtött és kezelt adatok (Zalaegerszegi Városfejlesztő Zrt., Városgazdálkodási Kft., Zalai Közszolgáltató Nonprofit Kft.)
- Közműszolgáltatásokat végző vállalatok által gyűjtött és kezelt adatok (ZTE KK Kft, Zalavíz Zrt.)
- Nyilvános adatbázisok: Központi Statisztikai Hivatal, Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer, Agrárminisztérium (OKIR, LAIR), Európai Bizottság (Copernicus, CORINE)
- Központi adatbázisokból szolgáltatott adatok: Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal (MEKH)
- Adatszolgáltatóktól vásárolt adatok: OPTEN adatbázis
- Az önkormányzat által lebonyolított lakossági felmérések
- Az FVS megvalósításába bevont partnerek által szolgáltatott adatok és információk (ld. digitális és zöld átállási menetrend)

A következőkes monitoring során a város célja, hogy minél sokoldalúbb módszerekkel és folyamatosan gyűjtsön adatot az egyes működési alrendszereiben zajló jelenségekről és folyamatokról és ehhez a digitális megoldásokat minél szélesebb körben vegye igénybe.

A gyűjtött és felhasznált adatok fajtái:

- szenzoros adatok
- működésből származó felhasználói adatok
- direktben gyűjtött adatok

Az adatok hitelesítésének módja:

- tételes vizsgálat: a beérkező adatok tételesen vizsgálatra kerülnek, és amennyiben extrém érték kerül feltárássra, ott egyesével kerül megvizsgálásra az adat valódisága
- összevetés: olyan mutatók esetében, amelyek esetleg ugyanazt a jelenséget mérik csak más szempontból, így az adatok összesítésekor mindkét mutató esetében egymásnak megfeleltethető eredménynek kell kijönnie

Különösen fontos, hogy a gyűjtött és felhasznált adatok teljeskörűen megfeleljenek az adatvédelmi szabályoknak. Az adatvédelmi szabályoknak való megfelelés már az adatgyűjtés- és tárolás során is kulcsfontosságú.

A Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatalának Adatvédelmi és adatkezelési tájékoztatója tartalmazza az adatfeldolgozók körét, az adatkezelés jogalapját és célját, az adatkezeléssel kapcsolatos jogok gyakorlását és a személyes adatok kezelésére vonatkozó elveket.

A stratégia készítéséhez felhasznált adatok anonimitásáról és az adatbiztonságról a hivatalban felelős adatvédelmi tisztviselő gondoskodik.

Adatok tárolásának módja és az adatbázisokhoz való hozzáférés:

A funkcionális adatbázisokat az önkormányzat egyes osztályai kezelik és tárolják a felelősségi körükbe tartozó területekre, ügyekre vonatkozóan.

A stratégia alkotása és a helyzetelemzés elkészítése során a jegyző engedélyével az adott osztály vezetője adhat anonim, statisztikai célra szolgáló adatot a stratégia készítésével hivatalosan megbízott személy részére.

Az önkormányzati adatbázisok frissítése és felülvizsgálata folyamatosan történik.

4 Az irányítási és működési modell

kidolgozás alatt

4.1 A városirányítási modell indokolt módosításai

4.1.1 A térségi koordináció mechanizmusainak változásai

A projektfejlesztés során kerül kidolgozásra.

4.1.2 Részvételi akciók a stratégiai ciklus végrehajtási szakaszában

Projektfejlesztés keretében kerül kidolgozásra

4.2 A városi/települési működési modellt érintő tervezett változtatások

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzatának működése

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala Szervezeti és Működési Szabályzata (SzMSz) szerint a város polgármestere a közgyűlés döntései szerint és saját önkormányzati jogkörében irányítja a Hivatalt, melynek vezetését a jegyző látja el a Hivatal egyes szervezeti egységein keresztül (kivéve a főépítész). A településfejlesztési döntések előkészítésében a Városfejlesztési, Üzemeltetési és Tervezési Bizottság vesz részt. Sajátos szerepkörű önkormányzati egységek a Településrészi Önkormányzatok (21 db - Alsójánkahegy, Andrásbuda, Bazita, Botfa, Bozsok, Csács, Ebergény, Gógánhegy, Hatháza, Kaszaháza, Kertváros, Landerhegy-Észak, Landerhegy-Dél, Ola, Öreghegy, Páterdomb, Pózva, Ságod, Újhegy, Vorhota, Zalabesenyő), melyek a településfejlesztés lokális érdekeit képviselik az önkormányzati vezetésen belül.

Képviselőtestületi Bizottságok:

- Pénzügyi Bizottság
- Humánigazgatási Bizottság
- Műszaki Bizottság
- Szociális, Lakás és Egészségügyi Bizottság
- Gazdasági Bizottság
- Ügyrendi, Jogi és Vagyonnyilatkozatot Ellenőrző Bizottság

A Polgármesteri Hivatal Működését Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala Szervezeti és Működési Szabályzata szabályozza.

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatalának szervezeti céljai között szerepel többek között a hazai és uniós forrásból megvalósuló **projektek hatékony menedzsmentje**, amelybe az FVS sikeres végrehajtása érdekében **be kell csatolni a bevont partnerekkel folytatott egyeztetéseket, a szükséges koordinációs feladatok ellátását** is. A Hivatalban a stratégiai tervezés és projekttevékenységek végzésére a Műszaki Osztályon belül **Stratégiai és Pályázati Csoport** működik. Emellett a kiemelt önkormányzati projektek előkészítésére és végrehajtására **projekt munkacsoport** és **projektmenedzser** működik.

A projekt munkacsoportot kiemelt önkormányzati projekt előkészítésére, végrehajtására kialakított, a projekt tárgya szerint kijelölt köztisztviselőkből álló horizontális munkaszervezet. A projekt munkacsoportot a projektmenedzser vezeti.

A projektmenedzser feladata a projekt munkacsoport vezetése, irányítása és a projekt adminisztrációja. A projekt munkacsoport létrehozásáról és tagjairól, valamint a projektmenedzser személyéről a polgármester, a program operatív végrehajtásáért felelős alpolgármester és a jegyző, mint TOP PLUSZ Irányító Testület (a továbbiakban: TOP+ IT) együttesen dönt. A projektmenedzser tevékenységéről folyamatosan beszámol a programmenedzser felé.

A **programmenedzser** hatáskörében utasítja az egyes projekt munkacsoportokat, kapcsolatot tart az Irányító Hatósággal, összefogja a projektek adminisztrációját, és tevékenységéről folyamatosan tájékoztatja az irányítóként kijelölt alpolgármestert. Az FVS koordinációja szintén a programmenedzser feladatkörébe tartozik.

A TOP+ program végrehajtásának szervezetrendszere

A 2021-2027 közötti időszak Terület- és Településfejlesztési Operatív PLUSZ Programja végrehajtására létre jövő – Döntés-előkészítés és Projektmenedzsment feladatok:

- (1) A döntés-előkészítés értékelési feladat, az ITP-ben rögzített kiválasztási kritériumok projekt szinten történő érvényesülésének előzetes vizsgálata, melyet a Polgármesteri Kabinet kijelölt munkatársai látnak el, akik függetlenek a programmenedzsmenttől. Feladatkörükben nyilatkoznak a projektjavaslat területi szempontoknak való megfeleléséről, mely a benyújtandó projektdokumentáció része.
- (2) A TOP PLUSZ végrehajtási feladatok irányítását a program időszakra létrehozott munkacsoport, a TOP PLUSZ Irányító Testület látja el, melynek tagjai a polgármester, a program operatív végrehajtásáért felelős alpolgármester és a jegyző (TOP+ IT). A TOP+ IT vezetője az alpolgármester, mint kiemelt irányító. A kijelölt alpolgármester feladata a teljes program összefogása, koordinációja, illetve utasítási joggal rendelkezik programmenedzser irányába.
- (3) A TOP+ IT kijelöli az egyes fejlesztési projektekhez a projekt munkacsoportokat és azok irányításáért felelős projektmenedzsereket, illetve döntése alapján az egyes projektek végrehajtásába külső partnerek és erőforrások bevonására kerülhet sor.
- (4) A kiemelt irányító feladat- és hatásköre:
 - koordinálja az ITP keretében megvalósuló fejlesztésekkel kapcsolatos előkészítő és végrehajtási feladatokat,
 - koordinálja a külső erőforrás ITP megvalósításával kapcsolatos tevékenységét,
 - gondoskodik a támogatási kérelem benyújtását megelőző egyeztetésről,
 - kezdeményezi az Irányító Hatóságnál a programvégrehajtás során szükségessé váló módosításokat,
 - gondoskodik a programvégrehajtással kapcsolatos adatszolgáltatásról,
 - részt vesz az európai uniós források felhasználásért felelős miniszter által szervezett csalás és korrupció elleni képzéseken,
 - a munka hatékonyságának növelése, a feladatok meghatározása, valamint teljesítésük érdekében heti rendszerességgel értekezleteket tart. Az értekezletet a kijelölt alpolgármester - tartós akadályoztatása esetén a polgármester – hívja össze és vezeti. Az

értekezleten részt vesznek az TOP+ IT tagjai, a programmenedzser és a projektmenedzserek.

(5) A TOP+ IT és a projektmenedzserek között helyezkedik el a programmenedzser, mint szakmai irányító. Feladat- és hatásköre:

- hatáskörében eljárva utasítja a projektmenedzsereket,
- véleményezi az IH által megküldött felhívást,
- koordinálja, irányítja és ellenőrzi a projekt előkészítési és végrehajtási feladatokat,
- éves munkatervet készít, javaslatot tesz a végrehajtás erőforrás-allokációjára, folyamatosan kontrollálja azt,
- tevékenységéről beszámol a kiemelt irányító felé,
- ITP tekintetében kapcsolatot tart az Irányító Hatósággal és a Magyar Államkincstárral,
- gondoskodik az adatszolgáltatási kötelezettség ellátásáról,
- javaslatot tesz a TOP+ időszakos felülvizsgálata során a fejlesztési célok és a forráskeret módosítására,
- részt vesz a munkacsoport megbeszéléseken,
- kapcsolatot tart a Polgármesteri Hivatal szervezeti egységeivel,
- feladatkörében közreműködik az operatív program éves-, majd záró végrehajtási jelentéseinek összeállításához szükséges részanyagok kidolgozásában, az operatív program előrehaladási jelentésének elkészítéséhez szükséges szakmai részanyagok előállításában, az operatív program kötelező értékelési tevékenységében, és felkérés esetén ezzel kapcsolatban adatot és információt szolgáltat,
- részt vesz az Irányító Hatóság által szervezett képzéseken,
- részt vesz az európai uniós források felhasználásért felelős miniszter által szervezett csalás és korrupció elleni képzéseken,
- részt vesz a csalás ellenes stratégia kialakításában és végrehajtásában.

(6) A TOP+ IT által kijelölt projekt munkacsoportot a projektmenedzser vezeti. A projekt munkacsoport készíti elő a projektjavaslatot, elvégzi a felhívás illeszkedésvizsgálatát, előkészíti a támogatási kérelmet, gondoskodik a benyújtást megelőző szakmai egyeztetésről, előterjesztést készít a közgyűlés részére. A projekt munkacsoport gondoskodik a projekt végrehajtásáról, az egyes projektek tekintetében kapcsolatot tart az Irányító Hatóság kijelölt projektmenedzserével és a Magyar Államkincstárral.

(7) A Hivatal belső szervezeti egységei biztosítják a szükséges szakértelemmel rendelkező személy részvételét az ITP előkészítésében, végrehajtásában és monitoring tevékenységben.

Projektfejlesztési tevékenység

A projektfejlesztés egy interaktív és sokrétű feladat, egyszerre kell a befektetői és közcélú, városfejlesztési szempontokat figyelembe venni.

Az alábbi szereplők vesznek részt a városfejlesztési folyamatokban:

- Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata
 - o szükségesség felmérése,
 - o projektek felkutatása,
 - o a potenciális befektetési lehetőségek felkutatása
 - o előminősíti a projekteket és javaslatot tesz a projekt támogathatóságára vonatkozóan

- projektfejlesztés és illeszkedés vizsgálata
- Zalaegerszegi Városfejlesztő Zrt. Gazdaságfejlesztési Divíziója (ZEDD)
 - városfejlesztési együttműködések koordinálásán keresztül, a fejlesztési stratégia összefogása
- Vállalkozásfejlesztési Alap és Városfejlesztési Alap
 - szükséges finanszírozás biztosítása
 - befektetési lehetőségekre alapos vizsgálata
 - projektterv részletes értékelése, üzleti terv, tevékenység, eredményesség és a felmerülő kockázatok értékelése

5 Cselekvési terv

5.1 Intézkedések és beavatkozási területek rendszerezése

Stratégiai cél: 1. Megyeszékhely szerepkörnek megfelelően széleskörű és magas színvonalú közszolgáltatások biztosítása

rész cél: 1.1. Mindenki által elérhető, a rászoruló társadalmi csoportokat kiemelten segítő alap és közép fokú szociális és egészségügyi ellátások biztosítása

Beavatkozás/ Intézkedés	Humán alapellátás intézményi háttérének, szolgáltatási körének biztosítása	Humán alapellátás infrastrukturális fejlesztése	Nem önkormányzati humán alapellátási intézmény működési feltételeinek biztosítása
1.1.1. Rászoruló csoportok támogatását szolgáló szociális szolgáltatások fejlesztése		Idősek Gondozó házának infrastrukturális fejlesztése	Pszichiátriai és Szenvedélybetegek Nappali Intézményének infrastrukturális fejlesztése
	Gondozási Központ Integrált Intézményeinek szolgáltatásfejlesztése	Gondozási Központ Integrált Intézményeinek infrastrukturális fejlesztése	Idősek otthona létesítéséhez a feltételek biztosítása
1.1.2. Mindenki számára elérhető egészségügyi alapellátás biztosítása és megyei szintű kiemelt ellátások fejlesztése	A háziorvosi és a fogorvosi rendelők fejlesztése: szakmai minimum feltételek teljesítése	A háziorvosi és a fogorvosi rendelők fejlesztése: akadálymentesítés, épületfelújítás	A mentőállomás felújítása
	Egyéb egészségügyi intézményekhez kapcsolódó eszközbeszerzés	Egyéb egészségügyi intézményekhez kapcsolódó felújítás	A Zala Megyei Szent Rafael Kórház minőségi fejlesztése
	Hospice szolgáltatás fejlesztése	Hospice szolgáltatáshoz infrastrukturális fejlesztések lebonyolítása	

rész cél: 1.2. Zalaegerszeg innovatív gazdasági központtá fejlődését támogató humán háttér biztosítása

Beavatkozás/ Intézkedés	Oktatást-nevelést biztosító intézmények fejlesztése	Lakhatási feltételek biztosítása	K+F alapfeltételeinek biztosítása
1.2.1. Fiatalok helyben tartását célzó programok megvalósítása	Biztos Kezdet Gyerekház fejlesztése	Szakember és mérnöklakások építése a volt Petőfi Laktanya területén	
	Óvodafelújítások és bővítések, energetikai fejlesztések: Belváros	Fecskeház és munkásszálló kialakítása a volt Petőfi Laktanya területén	

Beavatkozás/ Intézkedés	Oktatást-nevelést biztosító intézmények fejlesztése	Lakhatási feltételek biztosítása	K+F alapfeltételeinek biztosítása
	I-II. sz., Landerhegyi és Kertvárosi óvodák tagóvodái, Cseperedő, Napsugár, Tipegő, egyéb óvodák igényfelmérés alapján		
	Bölcsődei infrastrukturális és energetikai fejlesztések, bővítések: Úrhajós bölcsőde, további bölcsődék igényfelmérése	Lakhatás segítő önkormányzati programok indítása	
	Nemzetközi bölcsődei csoport indítása		
	Nemzetközi óvodai csoport indítása		
1.2.2. Magas színvonalú kutatási és felsőoktatás fejlesztések			Szervezetfejlesztési egyetemi mintaprojekt a Pannon Egyetemmel közösen
			MicroMasters programok a Pannon Egyetem Zalaegerszegi Egyetemi Központjában
			A Campus Infrastrukturális fejlesztése
			Felnőttképzéshez kapcsolódó fejlesztési tervek/ Élethosszig tartó tanulás (LLL), kompetenciafejlesztés (idegennyelv)
	Digitális élményközpont létesítése az Északi Ipari zónában		K+F térségi tréningorozat indítása
1.2.3. Gazdasági igényekre reflektáló, rugalmas szakképzési rendszer kialakítása	Zalaegerszegi Duális Képzőközpont létesítése		Műszaki és informatikai duális képzőközpont létrehozása
	Szakképzés-fejlesztés a Szakképzési Centrum tagintézményeiben: Ganz Ábrahám Szakgimnázium, Csány		

Beavatkozás/ Intézkedés	Oktatást-nevelést biztosító intézmények fejlesztése	Lakhatási feltételek biztosítása	K+F alapfeltételeinek biztosítása
	László Technikum, Széchenyi István Technikum, Báthory István Technikum stb.		

rész cél: 1.3. Helyi lakosságot és turizmust szolgáló szabadidős és rekreációs célú fejlesztések megvalósítása

Beavatkozás/ Intézkedés	Infrastruktúra- és intézményfejlesztés	Rendezvények, események szervezése	Közösségi terek fejlesztése
1.3.1. Kulturális intézményrendszer bővítése, korszerűsítése, közösségi rendezvények	Belvárosi Kulturális Központ és Kiállítótér kialakítása (az egykori Ady Mozi átalakításával)	Kulturális és művészeti tevékenységek ösztönzését a kultúra és művészetek társadalmi befogadásának erősítését szolgáló rendezvények, képzési és egyéb programok megvalósítása	
	Rendezvény és konferencia központ kialakítása a KÖBTEX területén		
	Göcseji Falumúzeum fejlesztése		
	Magyar Olaj- és Gázipari Múzeumi kiállítóhely bővítése, környezetének komplex fejlesztése		
1.3.2. Sport infrastruktúra fejlesztése	Új, multifunkcionális sport- és rendezvénycsarnok kialakítása	Tömegsport biztosítása	Sportkerület létrehozása a Belvároshoz kapcsolódóan: a mozgást, a sportolást és az egyéb közösségi használatot biztosító terek fejlesztése (pl. gördeszka pálya)
	Egyéb sportlétesítmény fejlesztések		
	Csapat és egyéni sportok edzőtáboroztatását szolgáló infrastruktúra (sportolói szálláshelyek) kialakításának támogatása		
	Edzőközpont létesítése		

Beavatkozás/ Intézkedés	Infrastruktúra- és intézményfejlesztés	Rendezvények, események szervezése	Közösségi terek fejlesztése
	Regionális Teniszcentrum létesítése		
1.3.3. A városi közösségi területek komplex fejlesztése			Zala-part - holtág revitalizáció, újbóli szabályozható módon történő elárasztása élővízzel, városi rekreációs célú öko-folyosó és tanösvény kialakítása, új vizes élet- és élménytér létrehozása, kerékpárral történő megközelíthetőség javítása
			Csácsi arborétum - Körpanorámás kilátó építése a 302 m magas dombtetőn, kulcsos ház, erdei iskola, kitáblázás, pihenőhelyek stb. kialakítása. Túrabakancsos ökoturizmus feltételeinek megteremtése, tematikus túraútvonalak kijelölése (borászati-, szakrális útvonal).

Stratégiai cél: 2. Zalaegerszeg gazdasági erőközpont funkciójának fejlesztése

rész cél: 2.1. Gazdasági területek infrastrukturális fejlesztése

Beavatkozás/ Intézkedés	Vállalkozások számára telephely infrastruktúra fejlesztések	Logisztikai szerepkör erősítése	Együttműködési háttér biztosítása
2.1.1. Ipari parkok és innovációs központ fejlesztése	Hadiipari fejlesztés a Zrínyi Program keretében: Védelmi ipari jármű gyártási, fejlesztési és tesztelési környezetének kialakítása	Logisztikai és Kiválósági Központ létrehozása (Északi Ipari Park)	Kutatás-fejlesztési együttműködések a Hadiipari fejlesztésekhez kötődően
	ZalaZONE Ipari Parkban: Egyetemi-ipari laborok; Inkubációs és start-up program; Humán és szellemi háttér biztosítása	Logisztikai Központ és Konténerterminál (M76- os gyorsforgalmi úttal, a létrejelövő M80-as úttal, továbbá a Hévíz-Balaton nemzetközi reptéren)	ZalaZONE Tudományos és Innovációs Parkba Fejlesztőközpontok bevonása, nemzetközi együttműködések

Beavatkozás/ Intézkedés	Vállalkozások számára telephely infrastruktúra fejlesztések	Logisztikai szerepkör erősítése	Együttműködési háttér biztosítása
			megvalósítása, KKV- programok támogatása
	SmartField vezérprojekt: Kutatási és Fejlesztési épületek (irodák, laboratóriumok, műhelyek és egyéb műszaki szolgáltató helyek) létrehozása és bérbeadása		Science Park létrehozása (mechatronikai klaszter, telephely- és szolgáltatás-fejlesztés, egyetemi és vállalati közös K+F+I projekt)
	ZalaZONE Járműipari Tesztpálya II. ütemének megvalósítása		
	Mechatronikai és gépipari park fejlesztése		
	Az Északi Ipari Zóna infrastruktúrafejlesztése fotovoltaikus (napmező) és geotermikus energia felhasználásával;		
2.1.2. Barnamezős és alulhasznosított területek fejlesztése, bevonása a város gazdaságába	„Tudáskerület” létrehozásának megalapozása a volt laktanya területén		
	Nyomdából inkubátorház		
	Üzleti Szolgáltató Központ számára alkalmas befektetési helyszín kialakítása		
	A volt honvédségi (Petőfi) laktanya területének hasznosítása		
	Andráshidai városrész (volt repülőtér területén) Drón kompetenciaközpont létesítése		
	A város belső területein található, alulhasznosított területek fejlesztése: - KÖBTEX felhagyott iparterülete - Dózsa sporttelep területének fejlesztése, funkcióváltása - LÉSZ Kft. területe		

Beavatkozás/ Intézkedés	Vállalkozások számára telephely infrastruktúra fejlesztések	Logisztikai szerepkör erősítése	Együttműködési háttér biztosítása
	- Univerzál területe - Stadion és Batthyány utca közötti terület - az egykori Kaffka Margit Leánykollégium épülete - a Ruhagyár felhagyott iparterülete - az egykori Megyei Művelődési és Ifjúsági Központ (MMIK) épülete helyén: Hotel Zalaegerszeg - 4*-os üzleti és konferenciaszálló		
2.1.3. Közlekedési hálózati csatlakozási pontok fejlesztése		Közüti fejlesztések: M76 kétszer kétsávos gyorsforgalmi út fejlesztése	
		Reptérfejlesztés	
		Vasúti fejlesztések: -Rédics-Lendva vasútfejlesztés -Szentgotthárd-Körmend-Zalalövő-Zalaegerszeg vasútfejlesztés -Zalaszentiván-Nagykanizsa vasútfejlesztés (villamosítás) -Pózvai vasútlogisztikai fejlesztés -Zalaszentiváni delta	

rész cél: 2.2. Helyi vállalkozásokat támogató innovatív környezet biztosítása

Beavatkozás/ Intézkedés	Vállalkozásösztönzés	Együttműködés-ösztönzés
2.2.1. A helyi vállalkozások számára innovációs ösztönzők rendszerének kialakítása	Vállalkozóvá válást segítő képzés, tanácsadás	Logisztikai vállalkozói kompetenciaközpont
	Innovatív vállalkozások számára nyújtandó pénzügyi termékek megtervezése, szolgáltatása - Mikrohitel program	
	Digitalizáció, ipar4.0. terén történő fejlődést elősegítő projektek (Smart City)	
	Mentorprogram	

Beavatkozás/ Intézkedés	Vállalkozásösztönzés	Együttműködés-ösztönzés
	Generációváltás sikeres megvalósítását támogató projekt	
	Adataalapú iparági elemző projekt	
2.2.2. Helyi vállalkozói hálózatok kialakulásának ösztönzése	M76 Befektetésösztönzési folyosó projekt elindítása	Vállalati együttműködés segítése, szervezése
	Hálózat alapú KKV támogatási program	K+F/ smart fórum elindítása (Smart City)
	Beszállítói bázis fejlesztési program	
2.2.3. Városmarketing fejlesztése	Turisztikai Desztináció Menedzsment szervezet létrehozása	Zalaegerszegi Gazdaságfejlesztési Divízió továbbfejlesztése
	Zala Brands kialakítása	Hazai és Nemzetközi kapcsolatok, valamint együttműködések kialakítása és elmélyítése
	Smart applikáció fejlesztése, a Smart City elemként	Idegenforgalmi, befektetés-ösztönzési, termék-marketing és általános imázs-formáló célú események, kampányok megrendezése

Stratégiai cél: 3. Komplex, kiszolgáló, élhető és értékorientált városi környezet kialakítása

rész cél: 3.1. Komplex közterületi fejlesztések

Beavatkozás/ Intézkedés	Élhető közterületek	Klímaváltozás hatását mérséklő fejlesztése	Jobb elérhetőség
3.1.1. Városközponti és városrészközponti fejlesztések	A forgalomtól mentes belvárosi sétáövezet peremén parkolók létesítése (6x50 férőhely)		Belvárosrehabilitáció: Kosztolányi utca kétirányúsítása a Vasútállomás és a Balatoni út között
			A belvárost tehermentesítő elkerülő útra rávezető útvonalak ki-, illetve átépítése
			Buszpályaudvar-fejlesztés folytatása
			Vasúti pályaudvar felújítása
3.1.2. Lakóövezetek intézményeinek, közterületeinek és zöldfelületeinek fejlesztése	Intézmények és közterületek megújítása	Meglévő zöldfelületek rekonstrukciója, rekreációs, pihenési célú fejlesztés	
	Landorhegy intézmények átalakítása, felújítása	Városi alközpontok funkcióbővítő, fejlesztése (Kertváros, Landorhegy, Páterdomb, Andráshegy, Kaszaháza,	

Beavatkozás/ Intézkedés	Élhető közterületek	Klimaváltozás hatását mérséklő fejlesztése	Jobb elérhetőség
		Csácsbozsok): közterek, közparkok, közterületi játszótérek, városi zöldfelületek, gyalogoszónák infrastrukturális fejlesztése (pl. Páterdombon tér kialakítása, Panoráma téren zöldfelület kialakítása)	
	Városi kamerarendszer bővítése és modernizálása		
	Szigetszerű fejlesztések: - Olai Templom felújítása - Kálvária felújítása - Új temető ravatalozó felújítása - Street Art projekt – homlokzatok és tűzfalak festése		
3.1.3. Zöld Zalapart – Zöldinfrastruktúra fejlesztése		Zala holtág környezetének revitalizációja a múzeumi területek és a vasútvonal között (a holtág élővízzel való elárasztása, ökofolyosó, új vizes élet- és élménytér kialakítása)	A városközpontot körülvevő környűrű befejező (észak-nyugati) szakaszának kiépítése a Gasparich Márk utca és a Vágóhíd utca összekötésével
			Új Zala-híd és vasúti felüljáró kiépítése a Városi Sportcentrum mellett

rész cél: 3.2. Fenntartható erőforrás-használat kialakítása a városban

Beavatkozás/ Intézkedés	Fenntartható energia	Helyierőforrás-használat ösztönzése	Fenntartható közszolgáltatások
3.2.1. Megújuló energiák demonstratív használata	Geotermikus energiát felhasználó fűtőmű és fűtő-hűtő hálózat létesítése a városi intézmények ellátása céljából		Közvilágítás átállítása LED alapú rendszerre
	Napelemek telepítése		E-busz hálózat
	Szennyvíz hőtartalmának hasznosítása		
3.2.2. Épületállomány és közszolgáltatások	Villamos-energia-hálózat fejlesztése a megújuló	Lakóépület-állomány energiatudatos fejlesztése:	Zalaegerszeg becsatlakozása az „OKOS mérés” (MAVIR) nemzeti

Beavatkozás/ Intézkedés	Fenntartható energia	Helyierőforrás-használat ösztönzése	Fenntartható közszolgáltatások
energiatudatos fejlesztése	energiák befogadása érdekében	- Társas- és magánházak energiatakarékos felújításának ösztönzése, szakmai és információs támogatása - Háztartási méretű, 50 kWp teljesítmény alatti napelemes rendszerek elterjedésének ösztönzése, szakmai és információs támogatása	programba, ennek keretében a teljes energia szektorát tekintve helyi alkalmazási modell program kidolgozása
	Intelligens hálózati rendszerek kiépítése és működtetése: városi energiamedzsent kialakítása.		Önkormányzati intézmények energia-takarékos és megújuló energia használatán alapuló felújítása
	A megújuló forrású energetikai fejlesztések elektromos ellátó hálózatra való csatlakozását, optimális energiafelhasználást lehetővé tevő hálózati és vezérlő elemek, rendszerek kísérleti („pilot”) jellegű létesítése.		Zöld Busz program
	Elektromos közlekedés kialakítása		
3.2.3. Hulladékgazdálkodás és víziközmű-szolgáltatások fenntartható fejlesztése		Integrált csapadékvíz-gazdálkodás fejlesztése	Hulladékgazdálkodás fejlesztése
			Fenntartható és minőségi víziközmű szolgáltatás megteremtése
3.2.4. Lakossági tájékoztató kampányok és szemléletformáló programok megvalósítása	Megújuló energiaforrások alkalmazása	Szelektív hulladékgyűjtés	
		Térségi természeti értékek megbecsülése, helyi turisztikai vonzerők megismertetése	

rész cél: 3.3. Belső közlekedési kapcsolatok és szelíd közlekedési infrastruktúra fejlesztése

Beavatkozás/ Intézkedés	Szelíd közlekedés ösztönzése	Közösségi közlekedés preferálása	Elérhetőség javítása
3.3.1. Belváros forgalomcsillapítása	Gyalogosbarát és élményközpontú Belváros: - a Kosztolányi utca kétirányúsítása a vasútállomás és a Balatoni út között; - a Kossuth Lajos utca Kazinczy tér és Petőfi utca közötti szakaszának forgalommentesítése, - a gyalogos övezet kreatív-innovatív térelemeinek kialakítása; - a Kazinczy tér forgalomcsillapítása, átépítése és a zöldfelület növelése; - peremparkolók hálózatának kialakítása a sétaövezet környezetében		RING projekt - 2540 m hosszú 2X1 sávós közút építése, illetve felújítása (a körgyűrű keleti szakasza) - 2500 m hosszú vasúti pálya építése a páterdombi iparvágány helyén - a Gasparich utca meghosszabbítása a Vágóhid u. és a belső tehermentesítő út csomópontjáig (2 körforgalomi csomópont) - 230 m hosszú 2X1 sávós közút építése - Köbtex és Stadion melletti tehermentesítő szakasz megépítése a vasúti felüljáróig (1 körforgalomi csomópont) - 750 m hosszú 2X1 sávós közút építése és 360 m közút felújítása - 1200 m hosszú 2X1 sávós közút építése a vasúti felüljáró és a Hunyadi utca között (a körgyűrű keleti szakasza)
	A forgalomtól mentes belvárosi sétaövezet peremén parkolók létesítése (6x50 férőhely)		Belső tehermentesítő út III. ütem
	„Gyalogosbarát Belváros” projekthez kapcsolódó közlekedési fejlesztések		
3.3.2. Városrészek közötti kapcsolatok javítása		Parkolóhelyek fejlesztése	„Északi bekötő út” projekt, amely kapcsolatot teremt a belváros és az M76 gyorsforgalmi út zalaegerszegi északi csomópontja (ún. Északi Kapu) között
		Buszvárók cseréje	Déli átkötő út fejlesztése (Kovács Károly

Beavatkozás/ Intézkedés	Szelíd közlekedés ösztönzése	Közösségi közlekedés preferálása	Elérhetőség javítása
			Városépítő Program részeként
			Kosztolányi út kétirányúsítása
			„Tudáskerület elérhetősége” projekt
			GANZ IPARI PARK feltáró útja a 74-es főút irányából
			Balatoni úti és a tőle 300 méterre lévő 74 – 76. sz. körforgalmú csomópont kapacitásbővítése
			Gyűjtőutak megújítása
			Város lakóövezeti terjeszkedését lekövető projekt
			Körforgalom építése a volt téglagyárnál
3.3.3. Városkörnyékre is kiterjedő multimodális közösségi és egyéni közlekedési rendszer fejlesztése		Közösségi közlekedési csomópontok	
		Smart közlekedés – Igényalapú Science park– város buszjárat	
3.3.4. A kerékpáros infrastruktúra hálózatos bővítése	Csácsbozsok városrész, valamint a Csácsi Arborétum kerékpáros elérhetőségéhez szükséges hiányzó infrastruktúra megépítése (4 km)	A Zalaegerszegi Kerékpáros Közösségi Közlekedési Rendszer kialakításának előkészítése és megvalósítása (200 db biciklivel)	Az Északi Ipari Zóna városrész kerékpáros elérhetőségéhez szükséges hiányzó infrastruktúra megépítése (4 km)
			A városi közúthálózat kerékpározhatóvá tétele
			Teskánd - Zalaegerszeg kerékpárút
			Belváros-Csács kerékpárút
			Belváros-Ságod kerékpárút
			Botfai kerékpárút bekötés

5.2 Az akcióterületek kijelölése, a kijelölés és a lehatárolás indoklása

Települési akcióterületek

Zalaegerszeg	kiterjesztés
A1 Belváros városrész, városközpont rehabilitációs akcióterület (Új elkerülő út - Október 6. tér - Balatoni út – Stadion u. – Bíró Márton u. – Béke-liget - Kosztolányi Dezső utca – Göcseji út – Mártírok útja – Kazinczy tér - Rákóczi Ferenc utca - Vágóhid utca): közintézmény-fejlesztés, közszolgáltatás-fejlesztés, épületfelújítás, útfejlesztés és -építés, turisztikai fejlesztések, szelíd közlekedési lehetőségek fejlesztése, sportlétesítmények fejlesztése	területi
A2 Belváros városrész, Zöld Zala-part akcióterület (Malom utca - Zala folyó - vasútvonal - új elkerülő út nyomvonala - Vágóhid utca - Rákóczi Ferenc utca - Ola utca - Nefelejcs utca - új elkerülő út): közlekedési infrastruktúra fejlesztése, Zala holtág revitalizáció, sportfejlesztés, turisztikai fejlesztések	területi
A3 Landerhegy városrész, a volt honvédségi (Petőfi) laktanya területének hasznosítása (Platán sor - Gasparich Márk utca - Alkotmány utca - Ebergényi út): kármentesítés, infrastruktúra-fejlesztés, K+F központi funkciók, egyetemi fejlesztések, lakhatási fejlesztések, sport létesítmények	területi
A4 Landerhegy városrész, Landerhegy intézmények átalakítása, felújítása (Platán sor - Gasparich Márk utca – Landerhegyi út – Csértán Sándor u. – Göcseji út): közintézmények felújítása, kialakítása; városi alközpont funkcióbővítése; útkapcsolatok fejlesztése	területi
A5 Északi városrész, Északi Ipari Zóna fejlesztése (Ságodi út – Északi Ipari Park – József Attila u.): korszerű energiaellátás, területbővítés, betelepülő vállalkozások vonzása, infrastruktúra-fejlesztés, Digitális élményközpont Science Park, ZalaZONE II. ütem, Smart Field üzleti zóna fejlesztése, mechatronikai központ létesítése, inkubátor ház	területi
A6 Északi városrész, Gébárti turisztikai komplexum fejlesztése (Gébárti tó - Gébárti út – Ilosvai út – Tó utca): rekreációs célú fejlesztések, zöldfelületek fejlesztése, turisztikai látványosságok, szelíd közlekedési lehetőségek	területi
A7 Északi városrész, Logisztikai Központ és Konténerterminál létesítése (Zalaegerszeg észak-keleti, Zalaszentivánnal határos területén): vasúti és közúti terminál, alpinfrastruktúra, központ menedzsmentjének kialakítása	pontszerű
A8 Kertváros északkeleti városrész, Kertváros Északkeleti városrészén intézmények és közterületek megújítása (Göcseji út – Dózsa liget – Vasútállomás/Zrínyi Miklós u. – Tóth Árpád u. – Szent László u. – Kút u. – Katona József u. – Orsolya tér – Alsójánkahegyi u. – Mátyás Király u. – Rózsák tere): városi alközpont funkcióbővítő fejlesztése, egészségügyi intézmények fejlesztése, közlekedésfejlesztés, parkolók létesítése, közösségi terek felújítása	területi
A9 Andrászhidai városrész, Andrászhidai városrész fejlesztései (Andrászhidai repülőtér – Gazdaság u. – Apátfa u. – Andrászhida u. – Körmenyi út – Kutasi u.-Hatház): városi alközpont funkcióbővítő fejlesztése, Drón Kompetenciaközpont létesítése, bölcsőde létesítése, közösségi ház fejlesztés	területi

5.3 Várostérségi szintű beavatkozási területek részletezése

5.3.1 Stratégiai célkitűzésekkel rendelkező városi egyedi projektek térségi kihatással

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Prosperáló város, Megtartó város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	Élethosszig tartó tanulás (LLL)
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	1.2.2. Magas színvonalú kutatási és felsőoktatás fejlesztések
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	Összhangban a kormányzati szándékkal a felnőttképzési rendszer regionális kialakítása szükséges a munkaerőpiaci igények és trendek folyamatos nyomankövetése mellett
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	a térségi felnőttoktatási intézmény- és eszközrendszer rendszer fejlesztése
6.	Forrás lehetőség /OP	TOP+, EFOP
7.	városrészi leképeződése	Egyetemi campus, volt Petőfi laktanya
8.	Térségi leképeződés	munkaerőpiaci-vonzáskörzet

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Prosperáló város, Megtartó város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	K+F térségi tréningssorozat
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	1.2.2. Magas színvonalú kutatási és felsőoktatás fejlesztések
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A K+F iránti érdeklődés felkeltése és egy általános tudás átadása jó bázist képezhet a regionális K+F-bázis fejlődéséhez.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	Öt alaptémában, plusz egy, a tréningek során tapasztalt, leginkább további érdeklődésnek örvendő területen kerülnek az oktatások megszervezésre: • A K+F alapjai, a kutatás-fejlesztési tevékenység • Tudományos irodalom és szabadalmak követése és feldolgozása • K+F karrierutak, tipikus elvárások, képességek és karrierlépcsők • K+F forrásteremtés, felhasználás és elszámolás – és további hatásai • K+F kommunikáció és networking • + egy, a legnagyobb érdeklődést élvező további témakör
6.	Forrás lehetőség /OP	TOP+, EFOP
7.	városrészi leképeződése	Ipari Park, Egyetemi campus, oktatási intézmények

	kérdés	kifejtés
8.	térségi leképeződés	munkaerőpiaci-vonzáskörzet

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Prosperáló város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	Logisztikai Központ és Konténerterminál létesítése
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	2.1.1. Ipari parkok és innovációs központ fejlesztése
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	Az ITM Logisztikai Stratégiájában definiált logisztikai kompetencia központ az országos hálózat egyik eleme lenne.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A projekt keretében a Központ infrastruktúrájának kialakítása és szolgáltatásának minőségi fejlesztése valósul meg, amely az alábbi fő elemeket tartalmazza: ■ vasúti és közúti terminál kialakítása a zalaszentiváni vasúti csomópont és a leendő M76 gyorsforgalmi út felhajtójának szomszédságában ■ ingatlan- és infrastrukturális beruházás, eszközbeszerzés ■ információs technológia-fejlesztés, gyártási licenc megvásárlás és know-how beszerzés ■ piacra jutás elősegítése, vállalati humánerőforrás fejlesztése ■ minőség-, környezet- és egyéb irányítási, vezetési, hitelesítési rendszerek, szabványok bevezetése
6.	Forrás lehetőség /OP	TOP+
7.	városrészi leképeződése	Északi városrész
8.	térségi leképeződés	Városkörnyék

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Prosperáló város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	M76 Befektetésösztönzési folyosó és szervezet
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	2.2.2. Helyi vállalkozói hálózatok kialakulásának ösztönzése
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A térség városai, települései, ipari parkjai összefogva, egységes befektetésösztönzési szervezettel 'láthatóvá válnak' a térképen, a promóció, a szakmai munka és az összefogás által. A szervezet maximálisan együttműködne a HIPA Nemzeti Befektetési Ügynökség Zrt-vel és más állami szervekkel. A szervezet feladata a Hévíz-Balaton nemzetközi repülőtér térségi képviselője és járatfejlesztése is.

kérdés		kifejtés
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	Az új ipari parkok, ipari infrastruktúrák megépülése révén egy új, high-tech profilú övezet jönne létre a térségben. A cél a külföldi működő tőke (FDI) térségbe településre ösztönzése egy, az egységes fellépést támogató befektetésösztönzési szervezet létrehozásával és működtetésével.
6.	Forrás lehetőség /OP	TOP+
7.	városrészi leképeződése	több érintett városrész
8.	térségi leképeződés	városkörnyék

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Prosperáló város, Megtartó város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	Hazai és Nemzetközi kapcsolatok, valamint együttműködések kialakítása és elmélyítése
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	2.2.3. Városmarketing fejlesztése
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	Cél, hogy a városi részvétellel az erősödő hazai és nemzetközi kapcsolatokat a helyi gazdaságfejlesztés egyik mozgatórugójává lehessen tenni. Ennek egyik fontos eszköze a határon átnyúló kapcsolatok megerősítése, fókuszálva a testvérvárosi kapcsolatokra és a ZalaZONE Járműipari Tesztpálya beruházás elindulásával megerősített, trilaterális együttműködésre (Ausztria – Magyarország – Szlovénia).
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A potenciálok kiaknázásával cél a kialakult nemzetközi kapcsolatok továbbépítése és elmélyítése. Célként megfogalmazható az egységes és folyamatos nemzetközi jelenlét. Nemzetközi szinten is erősítve Zalaegerszeg meghatározó szerepét és gazdaságfejlesztési céljait, ZalaZONE szervezésében megrendezésre kerülő Trilaterális konferencia továbbfejlesztése javasolt a ZalaZONE Járműipari Tesztpályával történő együttműködés mentén. Kiegészítésképpen befektetői, helyi vállalkozói bemutatkozásnak, együttműködések kialakításának, esetlegesen start-up versenynek is teret adó rendezvénynappal bővíthetne az egyébként is rendkívül impozáns és értékes Trilaterális konferenciasorozat.
6.	Forrás lehetőség /OP	TOP+, EFOP
7.	városrészi leképeződése	Északi városrész
8.	térségi leképeződés	városkörnyék

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Prosperáló város, Kiszolgáló város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	Mikrohitel program

	kérdés	kifejtés
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	2.2.1. A helyi vállalkozások számára innovációs ösztönzők rendszerének kialakítása
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	Zala Megyei Vállalkozásfejlesztési Alapítvány meglévő gyakorlatára csatlakozva a helyi vállalkozásoknak, a térségi szolgáltatási és termelési mixben meghatározó, és jelentős foglalkoztatási hatással rendelkező helyi szereplőknek való segítségnyújtás és a megfelelő információszolgáltatás biztosítása.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	Mikorhitel program működtetése, információszolgáltatás a helyi vállalkozások számára
6.	Forrás lehetőség /OP	TOP+
7.	városrészi leképeződése	valamennyi városrész
8.	térségi leképeződés	Zala megye

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Prosperáló város, Kiszolgáló város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	Zala Brands kialakítása
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	2.2.3. Városmarketing fejlesztése
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	Térségi összefogásban, Zalaegerszeg MJV, Nagykanizsa MJV és Zala megye Önkormányzata együttműködésében jönne létre a marketingszervezet. A szervezet tevékenységének célja, hogy megkülönböztesse a zalai és zalaegerszegi termékeket vagy szolgáltatásokat a versenytársakétól. Ismertté kell válnon egy olyan földrajzi árujelző márkanév (pl. Zalaikum, Göcsej), mely védjegy betölti a versenyesszköz funkciót, a reklámeszköz funkciót, valamint a minőségjelző és eredetjelző funkciót.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	Marketingszervezet kialakítása, marketingkampányok lefolytatása. A tevékenységhez kapcsolódóan elengedhetetlen, hogy a helyi és térségi kézműves termékek számára állandó helyszínt biztosítson a város. A legalkalmasabb terület a jelenlegi Piac tér területe, melynek bővítésével és fejlesztésével (műemlékek rekonstrukciójával, zöldfelületek növelésével, családbarát funkciók kialakításával), helyet adva a termékek kereskedelmi és helyszíni fogyasztásának, gasztronómiai és kulturális rendezvényhelyszínné válhat a tér, egyúttal jelentős turisztikai vonzerőt is szolgáltatva.
6.	Forrás lehetőség /OP	TOP+
7.	városrészi leképeződése	a teljes város
8.	térségi leképeződés	Zala megye

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Prosperáló város, Kiszolgáló város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	Külső közlekedési kapcsolatok - Közúti fejlesztések
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	2.1.3. Közlekedési hálózati csatlakozási pontok fejlesztése
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A projekt megvalósításának következtében egy gyorsforgalmi ív épül majd ki M76, M80 (M7-es autópálya – Zalaegerszeg – Kőrmend – Szombathely – Győr), amely további gazdaságélénkítési hatással bír.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A 2x 2 sávós M76-os út mellett szintén óriási lehetőségek nyílnak a város számára a 8-as úthoz való kétszer kétsávós gyorsforgalmi útcsatlakozás révén, amely az M76-os gyorsforgalmi utat Zalaegerszegtől észak-nyugati irányban, kőrmendi kikötéssel tervezik továbbvezetni (M80), így Zalaegerszegről közvetlen kikötés alakul ki az osztrák határhoz.
6.	Forrás lehetőség /OP	TOP+
7.	városrészi leképeződése	a teljes város
8.	térségi leképeződés	országos

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Prosperáló város, Kiszolgáló város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	Külső közlekedési kapcsolatok - Vasúti fejlesztések
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	2.1.3. Közlekedési hálózati csatlakozási pontok fejlesztése
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A komplex vasúti közlekedési fejlesztés hosszú távon erősítheti a Logisztikai Központ és Konténerterminál vezérprojektünk gazdaságélénkítő hatását továbbá az országos közlekedési hálózat fejlődésére is pozitív hatással lehet.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A Logisztikai Központ és Konténerterminál vezérprojekt megvalósíthatóságának biztosítékeként jelentős és szükséges a zalaszentiváni delta és az iparvágány (duplavágány) kiépítése. Kiemelt vasútfejlesztési projektként említendő még a Zalaegerszeg – Rédics vasútvonal felújítása, átépítése, valamint a Nagykanizsa – Zalaszentiván vasútvonal villamosítása is.
6.	Forrás lehetőség /OP	TOP+
7.	városrészi leképeződése	a teljes város
8.	térségi leképeződés	országos

5.4 Stratégiai együttműködési menetrendek (zöld és digitális átállást elősegítő célok és intézkedések, opcionálisan innovációs menetrend)

5.4.1 Zöld átállás menetrend

A hazai fejlesztéspolitika az európai uniós Zöld Megállapodás célkitűzéseire reflektálva definiálta a saját, 2021-2027-es időszakra szóló forrásfelhasználási keretrendszerét, amely a várostervezés időszakában is még formálódik. A Fenntartható Városfejlesztési Stratégia elkészítéséhez kötődően a városoknak zöld átállási menetrendet kell készíteniük, s a városi zöld menetrend alapján kidolgozandó a városi zöld finanszírozási keretrendszer is, amelynek segítségével a városok fel tudják mérni a zöld beruházásaikhoz kötődő finanszírozási és forrásbevonási lehetőségeket.

A Fenntartható Városfejlesztési Stratégia módszertani útmutatója a Taxonómia rendelet szerinti kategóriák szerint értelmezi a zöld város dimenzióit.

Az EU Taxonómiának való megfelelés során a környezetvédelmi célkitűzésekhez kell igazodni:

- az éghajlatváltozás mérséklése;
- az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás;
- a víz és a tengeri erőforrások fenntartható használata és védelme;
- áttérés a körforgásos gazdaságra, a hulladékkezelés megelőzése és az újrahasznosítás;
- a környezetszennyezés megelőzése és csökkentése;
- a biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelme és helyreállítása.

A városok ennek megfelelően a saját beavatkozási akcióikat a következő jellemző területekre koncentrálhatják:

- Klímatudatos város (zéró nettó CO₂ kibocsátás, fosszilis energia visszaszorítása, klímamegállapodás megkötése)
- Integrált és tiszta városi energiarendszer (energiaközösségek, megújuló erőforrások, regionális ellátás)
- Körforgásos város (fenntartható hulladékgazdálkodás, körforgásos tervezés és gyártás, körforgásos anyagáramok biztosítása, térségi erőforrásgazdálkodás)
- Infrastruktúra-fejlesztés és intelligens technológiák telepítése/fogadása (5G, internethálózat, elektromos hálózat, zéró kibocsátású épületek, intelligens adatok mérése és kezelése)
- Intelligens és fenntartható mobilitás (multimodalitás, szelíd közlekedési eszközök preferálása, forgalomcsillapítás, közlekedésszervezés)
- Fenntartható közösségi várostervezés (partnerségépítés, ellátási körzetek, közlekedésszervezés, hozzáférés, elérhetőség)
- Fenntartható és reziliens élelmiszerellátás és tápanyag-újrahasznosítás (város-vidék kapcsolat, biohulladékok fenntartható gyűjtése és kezelése)
- Méltányos, virágzó és fenntartható helyi gazdaság
- Egészséges, élénk, kreatív és hozzáférhető közterületek

A zalaegerszegi zöld átállás jellemzően a következő intézkedésekre építkezik:

2.2. Helyi vállalkozásokat támogató innovatív környezet biztosítása

Zöld vállalkozásfejlesztési programok indítása, a vállalkozások számára a zöld források (zöld hitel, zöld kötvények) becsatornázása, a helyi vállalkozások bevonása a zöld kezdeményezésekbe (klímageállapodás, zöld átállási menetrend). A vállalkozások ESG-tudatosságának növelése tudásmegosztó események és a vállalkozásösztönzési hálózatok segítségével.

3.2. Fenntartható erőforrás használat kialakítása a városban

A „Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Fenntartható Energia és Klíma Akciótervének (SECAP) elkészítése” c. projekt (TOP-6.5.1-16-ZL1-2017-00004) keretében Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Fenntartható Energia és Klíma (SECAP) Akcióterve rövid és hosszú távon is jól szolgál a helyi beruházások tervezéséhez. A SECAP kiindulási kibocsátásleltáron (BEI) és az éghajlattal kapcsolatos kockázatokra és sebezhetőségekre vonatkozó értékeléseken (RVA-k) alapul. Az akcióterv felméri a település jelenlegi energetikai helyzetét, az energiafogyasztás szerkezetét, majd a meglévő adatok alapján bemutatja az energiafelhasználás csökkentéséhez szükséges intézkedéseket. Ismerteti a várható eredményeket, a kockázatokat és sebezhetőségeket annak érdekében, hogy a város végre tudja hajtani az éghajlatváltozás mérséklésével és alkalmazkodással kapcsolatos céljait. Zalaegerszeg csatlakozásának érdekében a dokumentum megfelel a Polgármesterek Klíma- és Energiaügyi Szövetsége elvárásainak.

Zalaegerszeg nagy hangsúlyt fektet a körkörös gazdaság, környezetipar erősítése irányába tett lépésekre. Egy fenntarthatóbb környezet megteremtését kívánjuk elérni, amely támogatja a vezérprojektek megjelenése következtében létrejövő innovatív, magas hozzáadott értéket teremtő légkört.

A programidőszakban elérendő célok magukban foglalják egyrészt a város tisztán megújuló források felhasználására alapozott saját energiatermelő létesítményeinek és rendszereinek létrehozását, ezzel a város energiafüggettségének csökkentését és az energiabiztonság növelését, másrészt, ezzel összefüggésben, az energiára fordított városi jövedelmek kiáramlásának jelentős mértékű, mintegy 20%-os csökkentését. A cél teljesülése érdemben hozzájárul a városi környezet védelmére illetve minősége emelésére irányuló cél eléréséhez valamint a város „Ökováros” imázsának erősödéséhez, a képződő megtakarítások pedig hozzájárulhatnak a társadalom- és gazdaságfejlesztési célok eléréséhez.

3.2.1. Megújuló energiák demonstratív használata

Napenergia hasznosítása energia- és hőtermelésre és naperőmű telepek létesítése a közvilágítás e-motorizációs közösségi igények kielégítésére

A beavatkozás céljai:

- Közvilágítás átállítása LED alapú rendszerre
- Távhőszolgáltatás hatékonyságának növelése a napenergia hasznosításával
- A biogázzal el nem látható városi személyautó-flotta és a tömegközlekedést biztosító autóbusz-flotta, elsősorban városon belüli feladatokra fenntartott részének átállítása elektromos üzemre.
- Az ELENA projekt révén regionális energiatermelő és tároló rendszer kiépítése és üzemeltetése.

Geotermikus energiát felhasználó fűtőmű és fűtő-hűtő hálózat létesítése a Landorhegyi intézmények ellátása céljából

A beavatkozás célja a landorhegyi (elsősorban a laktanya területén elhelyezkedő campus, és a laktanya környezetében működő) intézmények távhőellátásának biztosítása geotermikus energia felhasználásával. Az intézmények (Munkácsy Mihály Szakiskola és létesítményei, Ganz Szakközépiskola, Kovács K. A-B szakkollégium, Landorhegyi Általános Iskola, Széchenyi Szakközépiskola) hőigényét ki tudja elégíteni egy megfelelő hozamú és garantált közeghőmérsékletű kút, valamint 2 db visszasajtoló kút. A termelőkút lehetséges helyszíne az Ebergényi út és az Alkotmány utca közötti több hektáros terület, innen néhány száz méteres bekötő vezetékkel az intézmények hőelosztó vezetékai megtáplálhatóak. A visszasajtoló kutak a Zala-folyótól északra elterülő, kevésbé beépített ságodi városrészen helyezhetők el. A komplex termálhő hasznosítási rendszer kiépítése során lehetőség nyílik kb. 1 hektár területű fóliasátor, vagy üvegház hőigényének fedezésére, mely a városi önellátó élelmiszer-termelési rendszer része lehet.

Szennyvíz hőtartalmának hasznosítása

Zalaegerszegen nagy mennyiségű, jelentős energiatartalmú szennyvíz kerül összegyűjtésre és elvezetésre a csatornahálózaton keresztül a szennyvíztisztító telepre, ahol a nem fosszilis energiából előállított hőenergia, jelenleg a szennyvíziszapból és a hulladékfogadóra érkező szerves hulladékból keletkező biogáz, gázkazánokban történő égetése, továbbá a biogázból villamos energiát termelő gázmotorok hulladék hője biztosítja. A jelenlegi fejlesztési irányok azonban a szennyvíziszapból hidrogénelőállítás irányába mutatnak. A rendszerből minimum 500 kW, de akár 3 MW hőmennyiség is kinyerhető, mely egyaránt alkalmas hűtésre és fűtésre, tesztüzemmódban el is indult ennek a hőkinyerési folyamatnak a kiépítése. Ezt a hőmennyiséget a következő létesítmények, intézmények épületeinek hűtésére és fűtésére lehet használni távhő vezetékekkel: Sportcsarnok, Jégcsarnok, Kis utcai Óvoda és Iskola, Zalavíz Zrt.

3.2.2. Épületállomány és közszolgáltatások energiatudatos fejlesztése

Villamos-energia-hálózat fejlesztése a megújuló energiák befogadása érdekében

A villamos energia-ellátó rendszer jelenleg csak korlátozottan képes befogadni a nem szabályozható, időjárásfüggő megújuló energiaforrásokból termelt energiát, ezért ezen arány növeléséhez szükség van a villamosenergia-rendszerhez csatlakoztatott ipari méretű és kisebb méretű energiatárolók kiépítésére is. Ezek az alacsony villamos energia-terhelésű időszakokban termelt villamos energia-felesleg átmeneti tárolását, ezt követően pedig annak a villamos energia-rendszerbe történő visszatáplálását teszik lehetővé, elősegítve a villamos energia-ellátás stabilitásának megőrzését a kereslet megnövekedésekor. Mivel Zalaegerszeg élen kíván járni a megújuló forrásból nyert energia termelésében, a termelési kapacitások bővítésével párhuzamosan szükség van ezen kapacitások kiépítésére is a városban, illetve környezetében. Az ELENA projekt ennek a lehetőségeit fogja tesztelni a városban.

Intelligens hálózati rendszerek kiépítése és működtetése

A beavatkozás célja a város közvetlen és közvetett tulajdonában álló létesítményeinek koordinált energiamenedzsmentjének kialakítása. Az energiamenedzsment eredménye az energiahatékonyság 8-15%-os növekedése, a költségek ugyanilyen arányú csökkenése.

A program elemei:

- Városi szinten központosított, egységes módszertannal és egy központi adatfeldolgozással működő energiamenedzsment kialakítása, ennek részeként energiakontroll rendszer és energia-központ kiépítése és az energetikához kapcsolódó kiadások egységes kezelése, nyilvántartása.
- A megújuló forrású energetikai fejlesztések elektromos ellátó hálózatra való csatlakozását, optimális energiafelhasználást (pl. felhasználórendszerek kísérleti létesítése) lehetővé tevő hálózati és vezérlő elemek, rendszerek kísérleti („pilot”) jellegű létesítése.
- Zalaegerszeg becsatlakozása az „OKOS mérés” (MAVIR) nemzeti programba, ennek keretében a teljes energia szektorát tekintve helyi alkalmazási modell program kidolgozása.

Lakóépület-állomány energiatudatos fejlesztése

- Társas- és magánházak energiatakarékos felújításának ösztönzése, szakmai és információs támogatása
- Háztartási méretű, 50 kWp teljesítmény alatti napelemes rendszerek elterjedésének ösztönzése, szakmai és információs támogatása

Önkormányzati intézmények energia-takarékos és megújuló energia használatán alapuló felújítása

Az önkormányzati intézmények energiahatékony, energiatakarékos és megújuló energia használaton alapuló felújítása.

Feladat:

- hálózatra csatlakozó napelemes rendszer(ek) kialakítása az épületek saját villamosenergia-igényének közvetlen, részbeni vagy teljes körű kielégítése céljából (50 kVA és/vagy 50-500 kVA teljesítményű rendszer(ek) telepítésével),
- hőszigetelés, gépészeti rendszerek, berendezések korszerűsítése, felújítása (ahol ez nem történt meg).

Elektromos közlekedés kialakítása

Városi intézmények által üzemeltetett elektromos személyautók és egyes autóbuszok üzemeltetéséhez szükséges infrastruktúra kialakítása, működtetése

Zöld Busz program

A tömegközlekedés „zöldítéséhez” kapcsolt projektek kiemelt fontosságúak Zalaegerszeg városa számára. Az Európai Unió célkitűzéseivel összhangban a város elkötelezett az üvegházhatású gázok csökkentése és a fenntartható jövő megteremtése mellett. Ezt a célt szolgálja a város Zöld Busz programhoz történő csatlakozása is, amelynek keretein belül a következő tíz év alatt a városi buszállomány fele cserélhető le kormányzati és európai uniós források felhasználásával minimális karbonkibocsátású elektromos autóbuszokra. Ennek első lépcsőfoka a 2020-ban elindított Zöld Busz Mintaprojekt, amelyben több megyei jogú város vesz részt. Zalaegerszegen a demonstrációs projektben meghatározottak szerint 2021-ben négyhetes időtartamon keresztül helyi menetrendbe illesztve elektromos meghajtású busz közlekedett, továbbá az e-busz gyors és hatékony feltöltéséhez szükséges nagy teljesítményű töltőállomás is telepítésre került. A ZÖLD BUSZ program hozzájárul a lakosság szemléletformálásához.

Tömegközlekedés – Autóbuszjáratok

A közösségi közlekedéshez kapcsoltn egyre nagyobb kihívást jelent a város számára a jelenlegi autóbuszjáratokhoz kapcsolódó szolgáltatás legoptimálisabb működtetése. A város azon túl, hogy nyitott és elkötelezett az okos megoldások alkalmazásában és a városi lakosság életminőségének lehető legszínvonalasabb támogatását kívánja biztosítani - többek között a tömegközlekedési szolgáltatáson keresztül - klímavédelmi és költségmegtakarítási szempontból is fontosnak tartja a jelenleg működtetett flotta és menetrendek felülvizsgálatát, a kapcsolt mérések és modellezések elvégzését.

Első lépésként definiálható ezen a területen a kapcsolt adatbázis létrehozása (utasok száma, útvonalak, menetrendek stb.), a modellezés, majd a legoptimálisabb működtetés előirányzása a hosszú távú cél. Példaként említhető a lakóövezetek eltolódása is, amelyek szintűgy megkövetelik a menetrendek fejlesztését és a flottairányítási feladatok korrigálását. Az elmúlt években például Kertváros, déli irányba, családi házas, lakóparkos övezettel terjeszkedik, így az autóbusz közlekedés kiterjesztése szükségszerűvé vált, mivel jelen esetben a lakóövezethez legközelebb eső megálló kb. 1-1,5 km-re található. A projekt során nagy hangsúlyt kell fektetni a tömegközlekedés megfelelő minőségi működtetésére is mind a helyi járatok, mind a távolsági járatok esetében.

A Zalaegerszegen foglalkoztatottak 1/3-a ingázó, így kiemelt jelentőségű a kapcsolt járatok összehangolása. Az ingázásnak infrastrukturális feltételei is vannak, így a közlekedési infrastruktúrafejlesztés során nemcsak a fő közlekedési utakat, hanem az ingázásban érintett útszakaszokat is vizsgálni kell. A megfogalmazott fejlesztési projekthez szorosan kapcsolható az újonnan induló zöld busz program is.

3.2.3. Hulladékgazdálkodás és vízi közműszolgáltatások fenntartható fejlesztése

Hulladékgazdálkodás fejlesztése

A búslakpusztai hulladéklerakóhoz és másodnyersanyag előállító üzemhez, valamint szelektív válogatóhoz kapcsolódó fejlesztési projekt a hulladékgazdálkodásban rejlő lehetőségek kiaknázásával, az EU-s célok, prioritások szem előtt tartásával, egy olyan területtel foglalkozik, ami fontos a fenntarthatóság szempontjából. Egy korábbi KEHOP pályázat keretében 4,2 milliárd forint értékű környezetvédelmi, klímavédelmi, modern hulladékgazdálkodási projektet valósult meg, amelynek folytatásaként további kapcsolódó fejlesztésekre nyílik lehetőség. Az önkormányzati területen megvalósult beruházásnak köszönhetően (RDF és SRF gyártó üzem) több tízezer tonna RDF/SRF anyag képződhet a térségben, ami alapját adhatja a jövőbeli, innovatív fejlesztéseknek a hulladékgazdálkodás területén (pl. pirolízis, hidrogén-előállítás). A körkörös gazdaság egy alternatívája a hagyományos lineáris gazdaságnak (gyártás, felhasználás, ártalmatlanítás), amelyben a felhasznált erőforrásokat a lehető leghosszabb ideig megőrizzük, a maximális értéket kinyerjük belőlük használat közben, majd a termékeket és anyagokat regeneráljuk az élettartam végéig.

Az elkövetkezendő években szükséges lesz a közszolgáltató által üzemeltetett gépjárműpark fejlesztése, valamint további, az állami célokat elősegítő létesítmények korszerűsítése, bővítése is (szelektív válogató, komposztáló, hulladékudvar).

Fenntartható és minőségi víziközmű szolgáltatás megteremtése

Zalaegerszeg város ivóvízellátását, szennyvízelvezetését és -tisztítását, valamint a kapcsolódó környezetvédelmi feladatokat is az Észak-Zalai Vízi- és Csatornamű Zrt. (Zalavíz Zrt.) végzi az önkormányzattal kötött bérleti-üzemeltetési szerződés keretén belül. Az önkormányzat és a Zalavíz Zrt.

kiemelkedően fontosnak tartja a város ivóvízkészletének megóvását, az egészséges ivóvíz biztosítását a fogyasztók életminőségének és egészségvédelmének érdekében.

A víziközmű szolgáltatásokhoz kapcsolható energiatermelő projektek további zöld fejlődési lehetőségeket jelentenek a város számára (hőkinyerés a szennyvízből, hidrogén-előállítás, energiatakarékosság, megújuló energetika használata, víztakarékosság).

Integrált csapadékvíz-gazdálkodás fejlesztése

Zalaegerszeg város rendelkezik árvízvédelmi rendszerrel összehangolt dinamikus csapadékvíz hidraulikai modellel. Ez alapján elkészült egy csapadékvíz gazdálkodási koncepció. A projekt célja a klímaváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás által a település környezetbiztonságának növelése, környezeti állapotának javítása, az ár-, belvíz- és helyi vízkár veszélyeztetettségének csökkentése, a felszíni vizeink minőségének javítása, a további környezeti káresemények megelőzése.

A projekt tartalma: meglévő csapadékvíz elvezető rendszerek rekonstrukciója ill. fejlesztése, víz visszatartás fejlesztése (záportározók, szivárogtatók, hasznosítás, társadalmi szemléletformálás, vízkormányzás, monitoring).

A tervezett fejlesztés legfőbb elvárt eredménye mind a lakosság, mind a vállalkozások számára vonzó, ugyanakkor környezetileg fenntartható városi környezet kialakítása, amely hozzájárul Zalaegerszeg gazdasági fejlődéséhez. A kialakítandó rendszer szolgálja a természetes és épített környezetük védelmét, valamint a lakosság életminőségének, ellátási és környezeti viszonyainak javítását.

Az önkormányzatok jellegzetes kihívásainak rendszerezése

Az FVS-ben az önkormányzati feladatokat szükséges besorolni a klímaalkalmazkodás (adaptáció), az ÜHG kibocsátás (mitigáció) és a szemléletformálás területén betöltött szerepe alapján:

önkormányzati tevékenységi terület (2011. évi CLXXXIX. törvény szerint)	mitigáció ⁴	adaptáció	szemléletformálás
településfejlesztés;	3	3	3
településrendezés;	2	3	1
köztetetőik kialakítása és fenntartása;	0	1	0
a közvilágítás;	3	1	2
kéményseprő-ipari szolgáltatás biztosítása,	0	1	0
a helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása,	1	3	1
közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása,	3	3	3
gépjárművek parkolásának biztosítása;	3	3	3
egészségügyi alapellátás, az egészséges életmód segítését célzó szolgáltatások;	1	3	3
környezet-egészségügy (köztisztaság, települési környezet tisztaságának biztosítása, rovar- és rágcslóirtás);	0	3	3
óvodai ellátás;	1	0	3
kulturális szolgáltatás (nyilvános könyvtár, filmszínház, előadó-művészet támogatása, kulturális örökségvédelem, helyi közművelődés);	1	1	2
gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások, szociális szolgáltatások, ellátások,	0	0	0
lakás- és helyiséggazdálkodás;	3	3	2
hajléktalanná vált személyek ellátása és rehabilitációja;	0	0	0
helyi környezet- és természetvédelem,	3	3	3
vízgazdálkodás, vízkárelhárítás;	3	3	2
honvédelem,	0	0	0
polgári védelem, katasztrófavédelem,	1	3	3
helyi közfoglalkoztatás;	1	2	1
helyi adóval, gazdaságsszervezéssel kapcsolatos feladatok;	1	1	0
turizmussal kapcsolatos feladatok;	3	3	3
kistermelők, őstermelők értékesítési lehetőségeinek biztosítása	2	3	2
sport, ifjúsági ügyek;	1	1	3
nemzetiségi ügyek;	0	0	0
közreműködés a település közbiztonságának biztosításában;	0	0	0
helyi közösségi közlekedés biztosítása;	3	3	3
hulladékgazdálkodás;	3	3	3
táv hőszolgáltatás;	3	3	3
víziközmű-szolgáltatás	3	3	3

⁴ **Jelmagyarázat:** A tevékenységek besorolása egy 4 elemű skálán történt, amelyen az 0 érték azt jelenti, hogy a tevékenység mitigáció, adaptáció, vagy éghajlati szemléletformálás szempontjából nem releváns, míg a 3-as azt jelenti, hogy nagyon releváns.

Célok, részcélok	az éghajlatváltozás mérséklése	az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás	a víz és a tengeri erőforrások fenntartható használata és védelme	átterés a körforgásos gazdaságra, a hulladékkezelés megelőzése és az újrahasznosítás	a környezetszennyezés megelőzése és csökkentése	a biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelme és helyreállítása
1. Megyeszékhely szerepkörnek megfelelően széleskörű és magas színvonalú közszolgáltatások biztosítása						
1.1. Mindenki által elérhető, a rászoruló társadalmi csoportokat kiemelten segítő alap és közép fokú szociális és egészségügyi ellátások biztosítása						
1.2. Zalaegerszeg innovatív gazdasági központtá fejlődését támogató humán háttér biztosítása						
1.3. Helyi lakosságot és turizmust szolgáló szabadidős és rekreációs célú fejlesztések megvalósítása						
2. Zalaegerszeg gazdasági erőközpont funkciójának fejlesztése						
2.1. Gazdasági területek infrastrukturális fejlesztése						
2.2. Helyi vállalkozásokat támogató innovatív környezet biztosítása						
3. Komplex, kiszolgáló, élhető és értékorientált városi környezet kialakítása						
3.1. Komplex közterületi fejlesztések						
3.2. Fenntartható erőforrás használat kialakítása a városban						
3.3. Belső közlekedési kapcsolatok és szelíd közlekedési infrastruktúra fejlesztése						

A zöld átállás kidolgozásának ütemezése

A Fenntartható Városfejlesztési Stratégia keretein belül megtervezett zöld átállás menetrend a zöld átállás stratégia tartalmi elemeinek időbeli ütemezését és a végrehajtás eszköz és

intézményrendszerének átalakítását tartalmazza. A stratégiai akciók és a velük járó változtatások sikeres megvalósításának feltételei közé tartozik a támogató szervezeti struktúra és humánstratégia.

A zöld átállási menetrend javasolt lépései:

Világos jövőkép/stratégiai cél megfogalmazása	Városi CO ₂ kibocsátása 2030-ra 15%-kal csökken	Az FVS önkormányzati képviselő testületi döntéssel való elfogadásával (beleértve a zöld átállás menetrendet is) a jövőkép is elfogadottá válik.	2022. december
A stratégiai cél szerinti tematikus célok, beavatkozások projekt szintű lebontása. A projektek zöldítési elemeinek számbavétele.	Az egyes szakági, önkormányzati tematikus feladatokra meghatározott célindikátorok betartásával kell tervezni kell zöldítési célértékeket.	A beavatkozások zöldítési elemeinek számbavétele az FVS keretében megtörténik. A projektek zöld elemeinek azonosítása az egyes projektgenerálás, projekttervezés során készül el.	2022. decemberétől folyamatosan 2027-ig
Hatás és kockázatelemzés	A projektek zöldítési célértékeihez tartozó hatásokat, elmaradása esetén a kockázatokat mérlegelni kell.	A projekttervezés során szükséges tervezni.	2022. decembertől folyamatosan 2027-ig
Pénzügyi terv	A zöldítési elemek pénzügyi vonzatát is kalkulálni szükséges.	A projekttervezés során szükséges tervezni.	2022. decembertől folyamatosan 2027-ig
A megfelelő szervezet megtervezése	A döntéshozatali rendszer és a hatáskörök esetleges átrendezése, a vezetési módszerek szükséges változtatása, a rugalmas megoldások elősegítését.	Új zöld osztály kialakítása. Ennek hiányában a Városüzemeltetési osztályon belül új zöld csoport vagy zöld munkatárs alkalmazása.	2023-ban
Projektvégrehajtás	Pályázat vagy más forrásból történő végrehajtás esetén a zöld célértékek betartatása, időközi ellenőrzése, majd folyamatos monitoringja.	Elengedhetetlen a munkatársak aktív, kreatív részvétele, az ötletek, javaslatok összegyűjtése és beépítése a stratégiai folyamatokba	2023-2027 (2030)
Monitoring rendszer kiépítése és működtetése	Az indikátorok előállításához szükséges bemeneti adatok előállítása és rendszerbe szervezése	FVS szerinti kötelezően megadott és kötelezően elvárt, a város által felkínált indikátorok nyomon követése és jelentések	2023-2027 (2030)
Átfogó megvalósítási terv készítése a fenti feladatokat	Erre szolgál a zöld finanszírozási keretrendszer	Az FVS kézikönyv szerint elkészítendő. Javasolt tartalomjegyzékét beillesztettük.	2024-ig

Zöld finanszírozási keretrendszer

A városi zöld finanszírozási keretrendszer kialakítását külön dokumentumként 2024-ig kell kidolgozni.

A zöld finanszírozási keretrendszer kialakítása során a városi zöld átállást szolgáló beavatkozások, projektek rendszerezése történik meg, amely figyelembe veszi, hogy az egyes beavatkozások milyen célok és mutatók mentén minősülnek zöldnek, továbbá hogyan mérhető, milyen volumenben, milyen forrásokból, milyen ütemezéssel valósulnak meg. Vizsgálatra kerül a finanszírozási igényeknek, a tervezett városi projekteknek a zöld finanszírozási megfelelősége. Megállapításra kerülnek a zöld indikátor bázisértékek és a vállalható zöld célkitűzések. Ez alapján készül el a Városi Zöld Finanszírozási Keretrendszer dokumentum, amely lehetőséget teremt a tervezett fejlesztéseket potenciálisan finanszírozó zöld források bevonására. A zöld keretrendszert javasolt külső minősítő által validáltatni. Ugyanezen zöld finanszírozási keretrendszer dokumentum alkalmas a hazai és az európai uniós zöld támogatások lehívásának előkészítésére is.

A zöld finanszírozási keretrendszer tervezett felépítése:

A település helyzetének rövid bemutatása

- a. A település gazdasági szerkezete
- b. A települési szolgáltatási mix
- c. Az önkormányzati intézmények, funkciók
- d. A főbb, bevonni kívánt helyi szereplők
2. A településen már meglévő zöld tevékenységek
 - a. Települési zöld indikátorértékek (bázis)
 - b. Települési zöld stratégia – ha van
 - c. Az azonosított helyi zöld szereplők
 - d. Települési (önkormányzat és a bevont szereplők) zöld célkitűzések
3. Az önkormányzati zöld forrásbevonás célja és struktúrája
 - a. A települési célkitűzésekhez illeszkedő önkormányzati zöld projektek
 - b. A zöld projektek vállalható indikátorértékei (célértékek)
4. Az önkormányzati forrásbevonás tárgya, háttere, típusa
 - a. Mit finanszíroz? - új projekt v. már meglévő folyamat fejlesztése
 - b. Finanszírozás és/vagy refinanszírozás, ha az utóbbi, milyen arányban
 - c. Részben vagy egészben tervezi zöld pénzből finanszírozni a projekteket
 - d. A zöld finanszírozás típusa (kötvény, hitel, VNT, önerő, magántőke) projektenként
5. A települési zöld fejlődés menedzsmentje
 - a. Az önkormányzat és az érintettek szerepe a zöld célok megvalósításában, követésében
 - b. Zöld Bizottság felállítása, feladatainak definiálása, tagok létszáma, ülések rendszeressége, ülések dokumentálási rendje
6. A zöld finanszírozási keretrendszer pénzügyeinek kezelése
 - a. A zöld pénzek/projektek kezelése
 - b. A zöld források felhasználásának módja: zöld pénzek allokációs jelentés
 - c. A zöld pénzek kezeléséről szóló riport auditáltatása és közzététele
7. Riportálás – jelentésszolgálat
 - a. Allokációs és környezeti hatásjelentések előállítása, legalább évi 1-szer
 - A megvalósított projektek bemutatása a finanszírozási forrással
 - A környezeti hatásjelentéshez szükséges metrikák rögzítése és hatásjelentés tartalma
 - Az allokációs jelentéshez szükséges információk rögzítése
 - Következő évek terv számainak frissítése
8. Külső minősítés (zöld hitel, kötvény bevonása esetén) lefolytatása – javasolt

Javasolt indikátorok a zöldátállásra

Mutató megnevezése	Mérték-egység	Számítási módszertan	Adatkörök
Város ÜHG kibocsátás	t/év CO2 egyenérték		
Intézmények teljes villamosenergia-fogyasztása	kWh/év	Az összes intézmény villamosenergia-fogyasztásának (kWh) éves összegzése	villamosenergiafogyasztás (energiaszolgáltató által kiállított számlán)
Intézmények fajlagos villamosenergia-fogyasztása	kWh/m2/év	Az összes intézmény villamosenergia-fogyasztásának (kWh) éves összegzése osztva az intézmények összterületével (m2).	villamosenergiafogyasztás (energiaszolgáltató által kiállított számlán) intézmények területe
Intézmények villamosenergia-fogyasztásának változása évenként	kWh	Az összes intézmény villamosenergia-fogyasztásának (kWh) változása	villamosenergiafogyasztás (energiaszolgáltató által kiállított számlán)
Az egyes intézmények villamosenergia-fogyasztásának változása évenként	kWh/m2	Az egyes intézmények villamosenergia-fogyasztása (kWh) osztva az adott intézmény területével (m2), éves változása	villamosenergiafogyasztás (energiaszolgáltató által kiállított számlán) intézmények területe
Az intézmények teljes hőfelhasználása (átlaghőmérséklettel korrigált értéke)	GJ/év	Az összes intézmény távhő-fogyasztásának éves összegzése	távhőfogyasztás (távhő-szolgáltató által kiállított számlán vagy fűtési hőfogyasztásmérőn)
Az intézmények teljes hőfelhasználásának változása (átlaghőmérséklettel korrigált értéke)	GJ	Az összes intézmény távhő-fogyasztásának éves változása	távhőfogyasztás (távhő-szolgáltató által kiállított számlán vagy fűtési hőfogyasztásmérőn)
Az intézmények fajlagos hőfelhasználásának változása (átlaghőmérséklettel korrigált értéke)	J/m2/év	Az intézmények teljes hőfelhasználásának változása adott időszakra vetítve	távhőfogyasztás (távhő-szolgáltató által kiállított számlán vagy fűtési hőfogyasztásmérőn)
Az intézményekben felhasznált földgáz mennyisége évenként	m3/év	Gázmérő által mért üzemi mennyiség (m3) éves összegzése.	földgázfelhasználás (gázmérőn)
Lakosság földgáz mennyisége és változása évenként	m3/év	A KSH-ban található adatot m3-re váltjuk. Változás kiszámításához két év közötti különbséget kell venni.	KSH, Az összes szolgáltatott gáz mennyiségéből a háztartások részére szolgáltatott gáz mennyisége (átszámítás nélkül) (1000 m3)
Megújulókból előállított energia mennyisége	MWh	-	Megújulókból előállított energia mennyisége
Napkollektorok beépített teljesítménye	kW	-	Napkollektorok beépített teljesítménye
Napelemek beépített teljesítménye	kW	-	Napelemek beépített teljesítménye

Mutató megnevezése	Mérték-egység	Számítási módszertan	Adatkörök
Napelemek által megtermelt energia	kWh/év	-	Napelemek által megtermelt energia
Energetikai rendezvények száma, látogatottsága	db és fő	-	Önkormányzati adat
Önkormányzat által megjelentetett energetikai tájékoztató anyagok száma	db	-	Önkormányzati adat
Kerékpárutak hossza és változása	km	Közigazgatási határon belüli kerékpárutak hossza	Önkormányzati adat
Kerékpárutak hosszának változása	km/év	Két időszak közötti mért hossz különbsége	Önkormányzati adat
Közüvilágítás fogyasztása	MWh/év	Az egyes fényforrástípusok teljesítménye szorozva a fényforrástípusok mennyiségével, átváltva MW-ra és megszorozva az összes éves égésidővel (óra)	Összes éves égésidő: közvilágítási naptárban
Közüvilágítás fogyasztásának változása	MWh	Két időszak közötti fogyasztás különbsége	Összes éves égésidő: közvilágítási naptárban
Önkormányzati flotta futásteljesítménye, teljes és fajlagos fogyasztása	liter/év vagy MWh/év	Személygépjárművek futásteljesítménye, fogyasztása. MWh-ra történő átszámításhoz a fogyasztást a 122/2015 (V.26) Korm. rendeletben meghatározott átváltási tényezővel kell szorozni.	Önkormányzati adat
Több ponton forgalomszámlálás, átmenő járművek száma (éves változás követése)	db/nap	-	Önkormányzati adat
A fentiekből a kalkulált éves CO ₂ , illetve ÜHG kibocsátás	tonna	Városi klímastratégia módszertana alapján	-
ÜHG csökkenés nagysága a bázisévihez képest	tonna, %	Városi klímastratégia módszertana alapján, bázisévhez viszonyítva	-

Időjárási alapadatok és alapmutatók

Javaolt éghajlati paraméterek, amelyek közül a releváns mutatókat a projekt/beavatkozások célterületére kell lehetőség szerint meghatározni. A zöld finanszírozási keretrendszer kidolgozása során a város vagy térségére rendelkezésre álló adatok alapján a bázis értékek rögzítendő, és a monitoring során rögzítendő és értékelendő a későbbi valós tényadatok a céladatokhoz képest.

- Felszíni levegő átlaghőmérsékletének lassú növekedése
- Nyári napok számának növekedése (napi max. > 25 °C)
- Fagyos napok számának csökkenése (napi min. < 0 °C)
- Hőségnapok számának növekedése (napi maximum ≥ 30 °C)
- Trópusi éjszakák számának növekedése (napi minimum ≥ 20 °C)

- Hőhullámos napok számának növekedése (napi középhőmérséklet $> 25^{\circ}\text{C}$)
- Átlagos napi hőingás növekedése (napi maximum és minimum különbsége, $^{\circ}\text{C}$)
- Éves csapadékmennyiség csökkenése
- Csapadékos napok számának csökkenése (napi csapadékösszeg $\geq 1\text{ mm}$, %)
- Átlagos napi csapadékos napok számának növekedése (csapadékos napok átlagos csapadéka, mm/nap)
- Max. száraz időszak hosszának növekedése (leghosszabb időszak, amikor a napi csapadékösszeg $< 1\text{ mm}$, nap)
- Max. nedves időszak hosszának változása (leghosszabb időszak, amikor a napi csapadékösszeg $\geq 1\text{ mm}$, nap)
- 20 mm-t elérő csap. napok számának növekedése (napok száma, amikor a napi csapadékösszeg $\geq 20\text{ mm}$, nap)
- Felszíni vizek átlaghőmérsékletének lassú növekedése
- Csapadék évszakos eloszlásának változása
- Megnövekedett UV sugárzás, csökkent felhőképződés
- Felhőszakadást (viharos időjárási) események számának és intenzitásának növekedése
- Villámárvíz előfordulási gyakoriságának és intenzitásának növekedése
- Árhullámok gyakoriságának és intenzitásának növekedése
- Belvíz kialakulásának gyakoriságának növekedése
- Vízkészletek csökkenése (vízfolyások nyári kisvízi készletének csökkenése, tavak alacsony vízállású időszakainak gyakoribbá válása, felszín alatti vízkészletek csökkenése)
- Aszály gyakoribb előfordulása
- Tömegmozgás gyakoribb előfordulása
- Erdőtűz gyakoriságának növekedése

5.4.2 Digitális átállási menetrend

A városok világszerte egyre inkább innovatív, fenntartható és integrált megoldásokat tesztelnek és adaptálnak, hogy zöldőbb, hatékonyabb és élhetőbb helyekké váljanak. Ezekhez a legszélesebb körű és szintű együttműködések hozták létre és működtetik. A DIGITÁLIS ÁTÁLLÁS – ami a digitális technológia alkalmazása által okozott változást jelenti a társadalom minden működési területén – ennek a vízióknak a részét képezi.

A digitális átállás előkészítése

Magyarország versenyképességének további erősödéséhez digitális átállás sikere alapfeltétel lesz. A digitális transzformáció kérdése a klímavédelemhez hasonlóan vált kiemelt és mostanra önálló területté.

A város a felkészültség irányába fontos lépéseket tett:

- A város ZalaZONE területe telephelyéül szolgál a Járműipari Tesztpályájának, s ezzel további, a digitális átállást segítő projekteket is generál, bevonz a városba.
- Zalaegerszeg elkötelezett az okos megoldások alkalmazásában. Mi sem bizonyítja ezt jobban, mint a városi közgyűlés által elfogadott zalaegerszegi smart city stratégia, amelyben a következő 15 év kapcsolódó fejlesztési irányait fogalmazták meg. Az újonnan induló vezérprojektek megvalósulásának következtében a biztonságosabb környezetet teremtő okos megoldások iránti igény egyre inkább felértékelődik.
- A „Zalaegerszeg turisztikai vonzerejének növelése a „Smart City” eszközrendszerével” c. (TOP-6.1.4-15-ZL1-2016-00001) ún. „Smart Zeg” projekt keretében a lakosság és a turisták

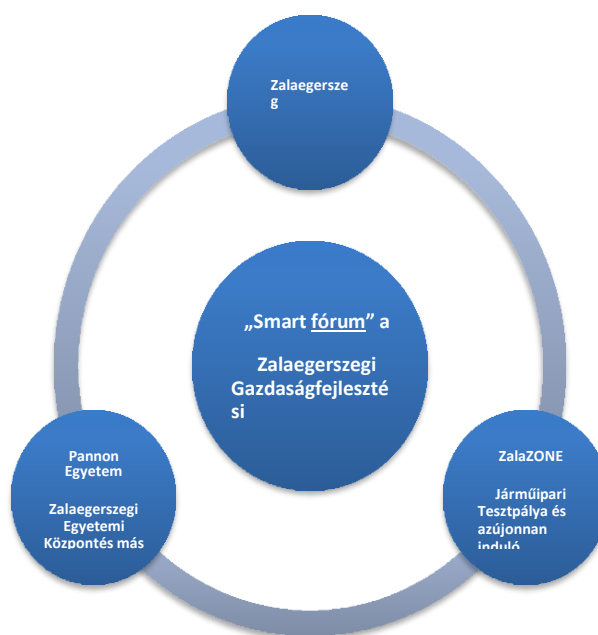
számára is hasznos és érdekes intelligens eszközök, valamint okos alkalmazások telepítése valósult meg a városban:

- Zalaegerszeg belvárosában free wifi zóna épült ki, melynek keretében optikai kábelhálózat bővítésére és 22 helyszínen mintegy 58 db un. Access Point – vagyis kültéri vezeték nélküli hozzáférési pont kihelyezésre került sor.
 - A turisták élményalapú tájékozódását és információszerzését elősegítő intelligens eszközök, valamint egységes tartalominterface megoldások, mobilalkalmazások és kedvezményt biztosító elektronikus kártya rendszer beszerzésére került sor
- Városi mobil applikáció: A „CLLD ZEGIKON Városi mobil applikáció” c. (TOP-7.1.1-16-H-022-8) projekt célja Zalaegerszeg város területén egy olyan, hiánypótló mobil applikáció és hivatali webes alkalmazás kifejlesztése volt, amelynek révén a megteremthető az önkormányzat és a város lakói közötti közvetlen és gyors kommunikáció. Az internethasználatot igénylő szolgáltatás lehetővé teszi, hogy rajta keresztül a felhasználók naprakészen tájékozódhassanak zalaegerszegi programok, illetve a várossal kapcsolatos legfrissebb információk, hírek tekintetében. A program az egyént középpontba helyezve, illetve az eszköz funkcionalitását kihasználva két irányú kommunikáció megteremtése révén lehetőséget biztosít a lakosságot célzó push üzenetek küldésére, illetve a lakosság számára szavazásra, vélemény-nyilvánításra, valamint az önkormányzat számára a vélemények gyors és hatékony kiértékelésére is.

A célok megfogalmazása és rendszerezése

A legfontosabb fejlesztési projektek:

- A város **smart city stratégiájában megfogalmazott projektek** továbbra is a város jövőképebe illeszthetők, ezekből csak néhány kapcsolható projektre szeretnénk jelen dokumentumban kitekintést tenni. A Járműipari Tesztpálya és az újonnan induló vezérprojektek generálta esetlegesen jövőben megjelenő projektek zalaegerszegi helyszínében rejlő lehetőségek kihasználása egy fontos szempont. Az a cél, hogy a Zalaegerszegen és a térségében folyamatban levő fejlesztések eredményeit a városban élők hamarabb megismerhessék és használhassák, az innovatív megoldásoknak helyszínéül szolgáló Tesztpálya és a köré épülő innovatív ökoszisztéma révén. Adott esetben Zalaegerszeg lehet a kísérleti terep az új fejlesztések kipróbálására, alkalmazására. A korábban elkészült megalapozó dokumentumok (pl. SUMP) jó háttéranyagot biztosítanak a későbbi fejlesztési döntésekhez és a projektek megvalósításához.
- **Smart fórum kialakítása:** A megfelelő városi környezet kialakítása, támogatja a Járműipari Tesztpályán és az újonnan induló vezérprojektek működése mentén elért eredmények és megoldások korai befogadását. Ahhoz, hogy a város a megfelelő kapcsolt fejlesztéseket időben azonosítani tudja és el tudja indítani, azon túl, hogy forrás szükséges, fontos a folyamatos kapcsolattartás az érintett szereplőkkel. Ezen célból előirányzott egy időszakos „smart fórum” elindítása, amelynek célja, hogy a tesztpálya és az újonnan induló vezérprojektek generálta innovatív környezetet, az arra kijelölt kapcsolattartó kollégákat egy rendszeres fórum keretein belül összekapcsoljuk az oktatási lábbal, a várossal és közös smart irányokat fogalmazzunk meg, amelyek megtárgyalását követően azok beépíthetővé válnak a város smart fejlesztési projektjei közé.

Smart fórum

- **Szemléletformáló intézkedések – tájékoztatás, folyamatos városi kommunikáció:** Rendkívüli előnyt jelent a város számára a Járműipari Tesztpálya és az annak környezetében generálódó innovatív lehetőségek kiaknázása, azonban azon túl, hogy a felek között az állandó kommunikációs platformot biztosítani kell, fontos, hogy a város vezetése által kijelölt kapcsolattartó szervezet a zalaegerszegi lakossággal is kontaktusba kerüljön, ezzel közelebb hozva őket az okos megoldásokhoz. A tervek szerint időszakosan megrendezésre kerülő kapcsolódó rendezvények keretében is működőképes lehet a projekt, amelyet időszakosan a tervezett ZEDD honlapon/újságban megjelenített cikkek mentén juttatunk el a városi lakossághoz és a tájékozódó közönség felé.
- **Smart közlekedés – Igényalapú Science park–város buszjárat:** A megvalósítás fázisában lévő, valamint a közel jövőben megvalósuló, nemzetgazdaságilag is jelentős beruházásokhoz kapcsolódóan felértékelődik a tömegközlekedési összeköttetés biztosításának szükségessége. A fejlesztési projekt keretein belül cél egy Science Park–város buszjárat bevezetése.
- **Digitális élményközpont:** A Zalaegerszegi Digitális Élményközpont indulása 2022-ben várható, amelyet 3 hónapos előkészület előz meg, amely során kialakítják az élményközpont infrastrukturális és szakmai vázát. Az élményközpont fő profilja szerint, a tanév során tartott iskolai foglalkozásokra helyeződik a hangsúly. Emellett szakkörökön, pedagógusok számára tartott tárlatvezetéseken, hétvégente családi programokon, illetve 14 éven felüli diákok számára tartott foglalkozásokon való részvételt biztosít a projekt. A program célja, hogy a működés ideje alatt több, mint 500 foglalkozás során közel 15.000 fő részére mutassa be az IT szakmát. A központ az ország egész területéről várja majd látogatóit. Annak érdekében, hogy minden köznevelési intézmény egyenlő esélyt kapjon a foglalkozásokon való részvételhez, az utaztatás és az étkeztetés térítésmentesen biztosított lesz. Az élményközpont célcsoportja a 6-19 év közötti diákok, szüleik és pedagógusai, akik az elérhető legújabb technológiákkal ismerkedhetnek meg. Az interaktív foglalkozások élményszerűvé teszik a sokak számára idegen digitalizációs gondolkodásmódot, segítséget nyújtanak a pályaaorientációs kérdések megválaszolásában.

A projekt tökéletesen illeszkedik a már elindult Járműipari Tesztpálya beruházás és az újonnan induló további innovatív beruházások (vezérprojektek) környezetéhez.

- **ZalaZONE Tudományos és Innovációs Park - Többfunkciós közösségi tér kialakítása programelem:** A ZalaZONE Tudományos és Innovációs Park (Science Park) vezérprojekt keretein belül Zalaegerszeg MJV Önkormányzata, mint projektgazda kíván megvalósítani egy kapcsolt beruházást. A projekt keretein belül kerül megvalósításra egy kb. 1.000 m²-es, multifunkciós épület, amely közvetlenül a parkhoz kapcsolódó K+F tesztpálya modul mellett kap helyet. Az épület elsődleges célként azon szakmai és közösségi rendezvények helyszínéül szolgál majd, amelyek kapcsolódnak a K+F pályamodulhoz. Ezen pályamodul – eltérően a tesztpálya többi részétől – kontrollált formában, a kutatás-fejlesztési tesztek nem sértve, megnyitásra kerül külső szakmai rendezvények felé is. A modul elsősorban a Science Parkban folyó kutatás-fejlesztési projektek teszthelyszíne, nagymértékben építve a különböző egyetemek parkban működő kapacitásaira, bevonva a résztvevő hallgatókat, fiatal kutatókat. Ezen szempont mentén, fontos funkciója lehet az épületnek a műszaki szakmákat népszerűsítő rendezvények és programok kiszolgálása, hozzájárulva a fiatal műszaki értelmiség Zalaegerszegen maradásának és/vagy visszaköltözésének elősegítéséhez. Tekintettel az épület univerzális jellegére; egyúttal alkalmas bármely további, a Science Park jellegéhez és környezetéhez illeszkedő program, konferencia stb. megtartására is, amely hasznosítási lehetőség hangsúlyosan hozzájárul az épület fenntarthatóságához. A hagyományos gazdaságfejlesztési szempontok mellett az innováció összetett szempontrendszerének kiterjesztése valósulhat meg a térségben és a társadalmi fejlődés meghatározó területeire, végcélként kitűzve a régióban élők életminőségének folyamatos javítását. Emellett fontos hatás az innováció társadalmi szempontjainak és ismereteinek erősítése, valamint a széles körű innovációs szemléletformálás. A programelem mentén lehetőségünk nyílik városi, megyei, térségi és régiós érdekeltségre is szert tenni a fiatalok körében, hiszen a programelem annak megvalósítását követően lényegében koncentrálni kíván az oktatás bármilyen szintjén lévő kör bevonására és a kapcsolódó tudásátadásra. Ezen túlmenően a többfunkciós közösségi tér látogatói központként is működne, amelynek fontos része az épületben megálmodott és már betelepítésre előkészített VR szemüveges szolgáltatás. A digitális eszközrendszer bővítés keretein belül Zalaegerszeg turisztikai vonzereje is erősödhet. A projekt ezen része a város történelmi múltját is erősíti a mai kornak megfelelő eszközrendszer használatával.
- **Városi kamerarendszer bővítése és modernizálása:** A közintézmények és közterületek kamerarendszere hiányos és elavult, ezért jelentős bővítése és modernizálása lenne szüksége, legalább a közintézmények és a Belváros tekintetében.
- **Smart applikáció fejlesztése:** Zalaegerszeg városa nagy figyelmet fordít arra, hogy minél hatékonyabb közösségi célokat szolgáló felületeket fejlesszen és alkalmazzon, az információk időben történő továbbítása érdekében. Az ilyenfajta fejlesztések azon túl, hogy társadalmilag fontos és pozitív hatással bírnak, a városba érkező vendégek számára is segítséget nyújthatnak a tájékozódásban és a városra nézve marketing eszközként is használható. Az elmúlt időszakban több kezdeményezés is elindult, amelyek egyik célja a lakosság életminőségének javításán túl egy modern, jövőbe mutató város támogatása a kapcsolt platformokkal. A város által tervezett fejlesztési projekt keretein belül egy összekapcsolt applikáció elindítása a cél, amely több, már tesztelés alatt álló, működő applikáció összevont kezelését irányozza elő.

Célok, részcélok	Digitális infrastruktúra-fejlesztés	Digitális kompetencia fejlesztése	Digitális gazdaságban tevékenykedő vállalkozások	Környezetvédelem, fenntartható fejlődés	Körkörös gazdaságra való átállás	Előregedő társadalommal kapcsolatos kihívások	Digitális térségi kapcsolatok	Reziliencia
1. Megyeszékhely szerepkörnek megfelelően széleskörű és magas színvonalú közszolgáltatások biztosítása								
1.1. Mindenki által elérhető, a rászoruló társadalmi csoportokat kiemelten segítő alap és közép fokú szociális és egészségügyi ellátások biztosítása								
1.2. Zalaegerszeg innovatív gazdasági központtá fejlődését támogató humán háttér biztosítása								
1.3. Helyi lakosságot és turizmust szolgáló szabadidős és rekreációs célú fejlesztések megvalósítása								
2. Zalaegerszeg gazdasági erőközpont funkciójának fejlesztése								
2.1. Gazdasági területek infrastrukturális fejlesztése								
2.2. Helyi vállalkozásokat támogató innovatív környezet biztosítása								
3. Komplex, kiszolgáló, élhető és értékorientált városi környezet kialakítása								
3.1. Komplex közterületi fejlesztések								
3.2. Fenntartható erőforrás használat kialakítása a városban								
3.3. Belső közlekedési kapcsolatok és szelíd közlekedési infrastruktúra fejlesztése								

6 Finanszírozási terv

6.1 Elérhető és bevonható források számbavétele

A város fejlődése számára kiemelt jelentőségű, hogy a lehető legnagyobb mértékben használja ki a programozási időszak megvalósítása során a rendelkezésre álló fejlesztési forrásokat.

A város számára elérhető források részletes számbavétele a jelenleg ismert TOP Plusz keretek ismeretében, a 2014-20-as, záruló programozási időszak tényadatai elemzése útján összevetve a Partnerségi megállapodás forráskiosztásával, továbbá a város Önkormányzata költségvetése elemzése segítségével lehetséges – ami a projekttervezés szakaszában válhat pontossá, véglegessé és megbízhatóvá.

A fenntartható stratégia előírásaira tekintettel a számbavétel kitekint a városközösséget alkotó valamennyi szereplőre, a járás (várostérség) és a megye valamennyi érintett és releváns szereplőjére. Így különösen – az önkormányzat(ok) mellett – a piaci szereplőkre, NFGO-kra, egyházakra is.

A tervezésbe bevonható források: a TOP Plusz a Zala megyei ITP-ben⁵ rögzített Forrásfelhasználási mód I. keretösszege, az ágazati operatív programokból várhatóan – a záruló programozási időszak tényadatainak ismeretében becsült – megszerezhető források, a Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata költségvetésének a Gst. alapján becsülhető tehervállaló képessége, illetve a felsorolt további helyi szereplők várható forrásszerző-és teherviselő képessége.

Európai uniós források

Az ITS minél sikeresebb megvalósításának feltétele, hogy a város által kitűzött fejlesztési célok a lehető leginkább kapcsolódjanak az EU Strukturális és Beruházási Alapjai (ESB Alapok) célokhoz, az ún. Szakpolitikai Célkitűzésekhez, valamint az ezekhez alaponként hozzárendelt és támogatni kívánt beruházási prioritásokhoz.

A Szakpolitikai Célkitűzéseket, a kapcsolódó finanszírozási alapokat, az alapokat felhasználó finanszírozási programokat és a fejlesztési célokat az alábbi táblázat foglalja össze.

SZAKPOLITIKAI CÉLKITŰZÉS	FINANSZÍROZÁSI ALAP	FINANSZÍROZÁSI PROGRAM	FEJLESZTÉSI CÉL
1. Versenyképesebb és intelligensebb Európa	ERFA	GINOP Plusz DIMOP Plusz	Kis- és középvállalatok fejlesztése Kutatás-fejlesztés-innováció Digitalizáció Informatikai infrastruktúra A COVID-járvány hatásai
2. Zöldebb, karbonszegény Európa	ERFA KA ETHAA	KEHOP Plusz IKOP Plusz TOP Plusz DIMOP Plusz MAHOP Plusz	Energiagazdaság Vízgazdálkodás Körforgásos gazdaság Ivóvíz- és szennyvízhálózat Természetvédelem Levegőminőség Városi és elővárosi közlekedés Akvakultúra és halászat

⁵ 9/2021.(VI.23.) KGY.sz.határozat 2021.06.23.

3. Jobban összekapcsolt Európa	ERFA KA	IKOP Plusz	Vasúthálózat Közúthálózat Hajózás Digitális megoldások a közlekedésben A COVID-járvány hatásai
4. Szociálisabb és befogadóbb Európa	ESZA+ ERFA	EFOP Plusz GINOP Plusz TOP Plusz DIMOP Plusz	Foglalkoztatás Egészségügyi helyzet Oktatás, képzettség Társadalmi kirekesztődés, szegénység Aktív turizmus A COVID-járvány hatásai
5. A polgárokhoz közelebb álló Európa	ERFA	TOP Plusz GINOP Plusz	Területi helyzetkép Komplex programmal fejlesztendő járások Kiemelt fejlesztési térségek Városhálózat, városfejlesztés Vidéki térségek Turizmus

TOP Plusz forráskeret

A város prioritásonként az alábbi forráskiosztással⁶ rendelkezik a TOP Plusz program keretében (millió Ft):

Fenntartható városfejlesztés	4.747
Fenntartható energiahatékonyság	800
Fenntartható humán fejlesztések	200
Fenntartható humán infrastruktúra	1.763
Összesen	7.510

Hazai források

Az uniós forrásokon kívül a város számíthat hazai forrásokra is, amelyek az alábbiak:

1. A Modern Városok Program, amely a megyei jogú városok nagyszabású fejlesztéseit támogatja
2. Az NKFI Alapból támogatott K+F+I projektek végrehajtása érdekében.
3. A Kisfaludy Program keretében támogatott turisztikai relevanciájú projektek
4. Az Országos Környezeti és Kármentesítési Program keretében a talajban és a felszín alatti vizekben hátramaradt szennyezettségek enyhítése, megszüntetése kapcsán.

A város finanszírozási mozgástere

1. Saját forrás:

A városnak minden évben keletkezik az **adóbevételeiből** saját forrása, amelyet többke között az ITS-ben megfogalmazott fejlesztési célokra fordíthat. A 2021-re előirányzott összegek:

⁶ 15/2022. (IV.22.) KH határozat a Zala Megyei Előzetes ITP (2021-2027) és 1086/2022 (II.26.) Kormányhatározat, ami az ITP keretösszegét megemelte

- beruházási kiadások: 28.753.625.000 Ft
- felújítási kiadások: 3.638.023.000 Ft

2. Hitelfelvétel és kötvénykibocsátás:

A város alapvetően nem tervez hitelfelvételt és kötvénykibocsátást. Amennyiben mégis szükséges, annak mértéke az adott projekttől és annak forrásösszetételétől függ. A kötelezettségvállalás mértékének maximuma a Gst. szabályok alapján tervezhető.

3. Egyéb forrás:

Egyéb forrásként alapvetően a **magánbefektetői** tőkével számolunk néhány projekt esetében, amelyek esetében a magántőke hiányában a projekt nem valósul meg.

Kidolgozás alatt van egy ún. **Városfejlesztési Alap** létrehozása, amelynek induló tőkeforrása, nagyságrendje egyelőre nem tisztázott.

ESCO finanszírozással, pilot jelleggel zajlik a városban az ELENA projekt, amelynek bázisán további alternatív forrásbevonás is lehetséges a városban.

6.1.1 Aktorok, meghatározó szereplők

A tervezési időszakban továbbra is a legjelentősebb szponzor, az európai uniós források bázisán, az **állam**. Jelenleg nem tervezhető pontosan a megyén keresztül vagy az egyéb pályázati felhívásokon keresztül a városba jutó forrás nagysága.

Az **önkormányzat** úgy forrásgazdaként, mint tervezési potenciáljában a területen meghatározó, amely mozgásterét saját gazdasági erejét latba vetve növelheti, vagy az időszak alatt esetleg bekövetkező negatív scenáriók estén forrást pótolhat. Ki kell emelnünk, hogy az EU-források beáramlásával és a helyi gazdaság termelő-szolgáltató (profitteremtő) kapacitásainak ezzel párhuzamos bővülésével a **város bevételei arányosan nőnek**.

A Gst. szabályozási keretekben megállapítható, hogy az önkormányzat saját erejéből mennyi **beruházási hitel** felvételére képes, a jelenlegi kondíciók alapján, kormányengedély birtokában. Ez a forrás akár saját erőként, akár önálló beruházási forrásként jelenhet meg a következő hét évben.

Ha egy ilyen ügylet ESG-finanszírozás mellett, **zöld tőkekövetelmény kedvezménnyel**⁷ valósul meg, a kondíciók kedvezőbbek lehetnek.

Önkormányzati vállalat(ok) esetében szóba jöhet az MNB **közüllalati kötvény programja**⁸, amely igen előnyös feltételeket biztosít egy ilye tranzakció esetében.

Jelentősen felértékelődhet a szerepe a **helyi vállalkozói – befektetői körnek**, különös tekintettel a kumulálódó válsághelyzet okozta piaci változásokra. A projektek **társfinanszírozása** tekintetében konkrét releváns helyi gazdasági szereplők nem nevesíthetők. Az alábbi projektek tekintetében azonban gazdasági szereplők részvétele tervezett:

- Bérletlakás program 1.0.
- A volt Ruhagyári terület hasznosítása

⁷ <https://www.mnb.hu/letoltes/zold-vallalati-tokekovetelmeny-kedvezmeny-web.pdf>

⁸ <https://www.mnb.hu/sajtoszoba/sajtokozlomenyek/2021-evi-sajtokozlomenyek/az-mnb-kiterjeszti-az-nkp-kereteben-torteno-masodpiaci-vasarlasait-a-kozvullalatok-kotvenyeire>

- Egészségügyi intézményrendszer infrastrukturális és versenypiaci fejlesztése
- Piac téri Kereskedelmi és Vendéglátóipari Szolgáltató Központ kialakítása a Munkácsy u. és a Piac tér között

A projektek társfinanszírozása tekintetében releváns **társönkormányzatok**:

PROJEKT / BEAVATKOZÁSI TERÜLET	EGYÜTTMŰKÖDŐ ÖNKORMÁNYZAT
Logisztikai Központ és Konténerterminál létesítése	Zalaszentiván Község Önkormányzata
Mechatronikai és Gépipari Park továbbfejlesztése	Zala Megyei Önkormányzat Szentgotthárd Város Önkormányzata Szombathely MJV Önkormányzata Nagykanizsa MJV Önkormányzata
M76 Befektetésösztönzési folyosó projekt elindítása	Zala Megyei Önkormányzat Keszthely Város Önkormányzata Hévíz Város Önkormányzata Körmend Város Önkormányzata Szentgotthárd Város Önkormányzata Szombathely MJV Önkormányzata Nagykanizsa MJV Önkormányzata
Felsőoktatási tudásközpontok megerősítése	Zala Megyei Önkormányzat Nagykanizsa MJV Önkormányzata Keszthely Város Önkormányzata Lenti Város Önkormányzata Zalaszentgrót Város Önkormányzata Szentgotthárd Város Önkormányzata Szombathely MJV Önkormányzata
Szakképzés fejlesztése	Zala Megyei Önkormányzat Nagykanizsa MJV Önkormányzata Keszthely Város Önkormányzata Lenti Város Önkormányzata
Zala Brands kialakítása	Zala Megyei Önkormányzat Nagykanizsa MJV Önkormányzata

6.2 Lehetséges üzleti modell bemutatása

A **beavatkozásokhoz** összességében **hozzárendelhető források** a fenti elemzés alapján az alábbiak szerint foglalhatóak össze. A **két (A és B) forgatókönyv** egy a ma ismert tervadatokra és keretekre, továbbá a 2014-20 közötti tényleges forrásallokációra alapozva kerültek becslésre. A „B”, worst case scenárió a ma ismert, hátrányos körülményeket jelentő reálgazdasági jelenségeket figyelembe véve kerültek becslésre. Ez utóbbi tényezői: energiaköltségek, inflációs környezet, különösen építőanyagok, szerelvények, gépészet, kivitelezői árak általában, közbeszerzési folyamatok időigénye, csúszások stb.

Itt jelezzük, hogy a két scenárió közti becslés különbségének megfelelő **önerő vagy tartalék** rendelkezésre állásával célszerű kalkulálni a teljes forrástömegre, valamennyi szektorban.

Akár az **önerő biztosítására, tartalékképzésre, vagy akár a forráskiegészítés** céljából az önkormányzat képes saját gazdasági ereje (és a GSt. előírásai) alapján kiszámítható több milliárd forint adósságot keletkeztető ügyletet kötni kormányengedély megléte mellett, akár hitel, vagy kötvénypiacon. Az MNB és kereskedelmi bankok, az ESCO finanszírozók zöld programjai további lehetőséget rejtenek magukban.

Az energiaárak okán különös **óvatosságra** van szükség minden olyan, **energia megtakarítással tervezett** beruházás esetében, ahol a megtakarításból származó bevétel forrásként, vagy megtérülésként került számításba vételre.

Általában felmerül olyan beavatkozási struktúra kialakítása, ahol az egyes projektjavaslatok önmagukban **racionalizációs, megtakarítási hatással** rendelkeznek és a város működési kiadásait csökkentik. Ehhez a mai kiadási struktúra felülvizsgálata és áttekintése mindenképp javasolt.

Ugyancsak a ma ismert és várhatóan hatásaiban a most induló programozási időszakra (vagy annak egy részére) kedvezőtlen hatást kifejtő energiapiaci környezetben a **megvalósult beruházások fenntartási kiadásait** gördülő tervezéssel kell naprakészen tartani és mindenképp javasolt a **működési tartalék** beállítása.

Jelen ismeretek alapján várható támogatási források	„A”, Mrd Ft	„B”, Mrd Ft	Ebből TOP Plusz, Mrd Ft

6.2.1 A finanszírozási terv összefoglalója

A finanszírozási terv további elemeinek kidolgozására a projektfejlesztés keretében kerül sor.

7 Mellékletek

7.1 Antiszegregációs Terv

Az antiszegregációs terv az új népszámlálási adatok alapján később kerül kidolgozásra.

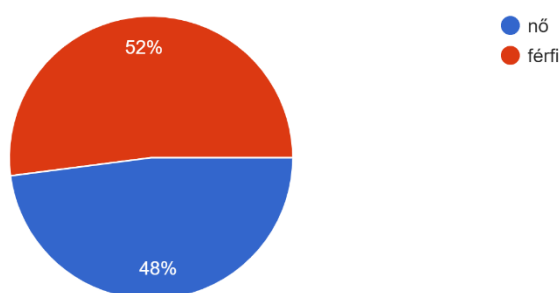
7.2 Az elvégzett kérdőíves felmérések dokumentálása

7.2.1 Lakossági felmérés

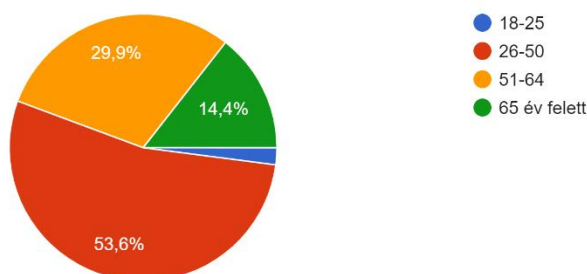
A kérdőívet a rendelkezésre álló idő rövidsége ellenére 102 fő töltötte ki 2022.08.18. munkaidő végéig.

Az 1. diagram a válaszadók nemek aránya szerinti megoszlását mutatja be, ez alapján a nők és a férfiak aránya közel azonos. A fiatalok és az idősek alulreprezentáltak a válaszadók között (2. ábra).

1. Válaszadó neme
98 válasz

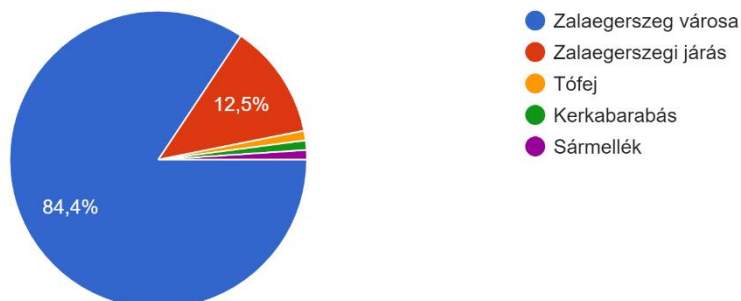
2. Válaszadó kora
97 válasz

Döntően a városban lakók töltötték ki a kérdőívet (3. ábra).

Az ön lakóhelye

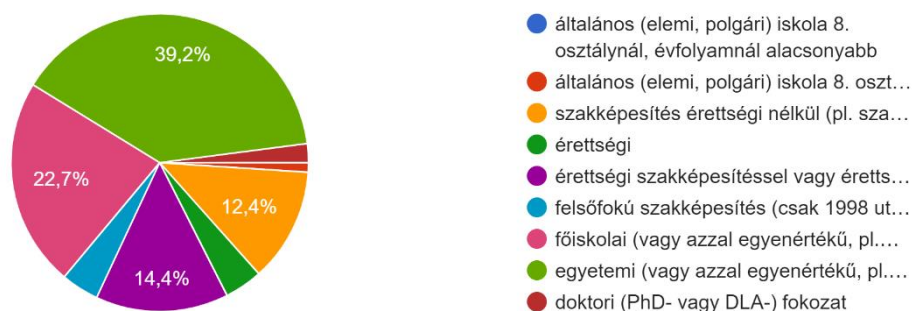
96 válasz

A válaszadók 64 %-a felsőfokú végzettséggel rendelkezőnek vallotta magát (főiskola, egyetem, Ph.D.), s döntő többségük alkalmazottként dolgozik valahol.

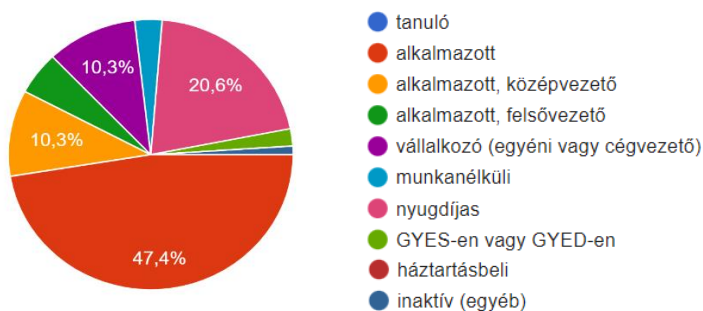
3. Válaszadó legmagasabb iskolai végzettsége:

97 válasz

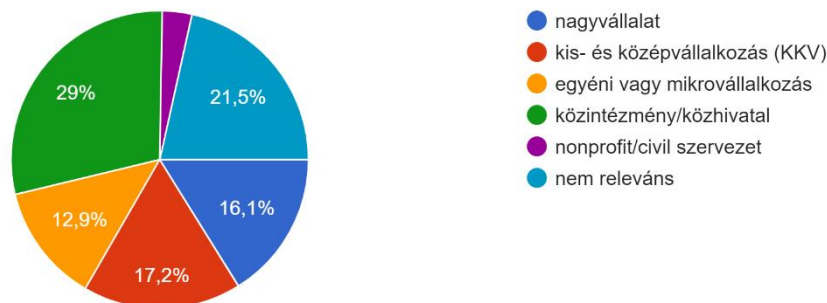
4. Válaszadó jelenlegi státusza

97 válasz

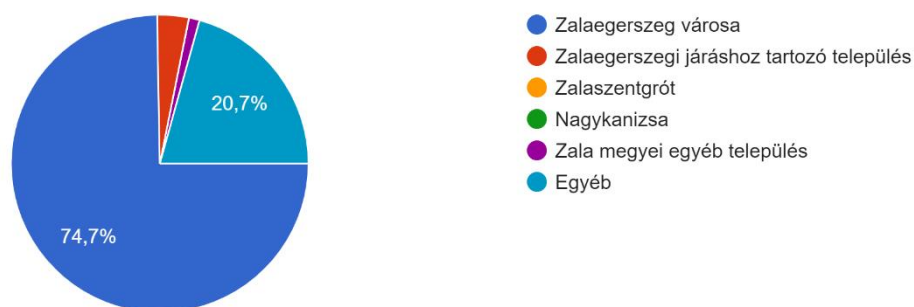
5. Munkavégzés helyének típusa

93 válasz

6. Munkavégzés földrajzi helye

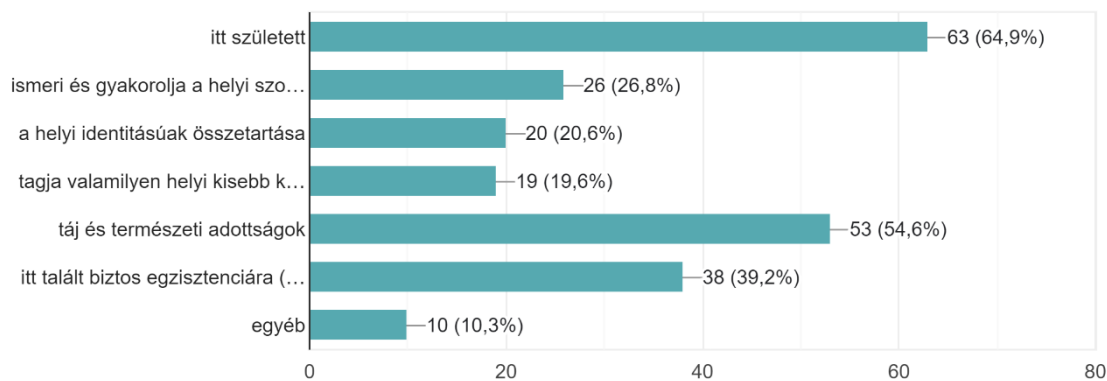
87 válasz

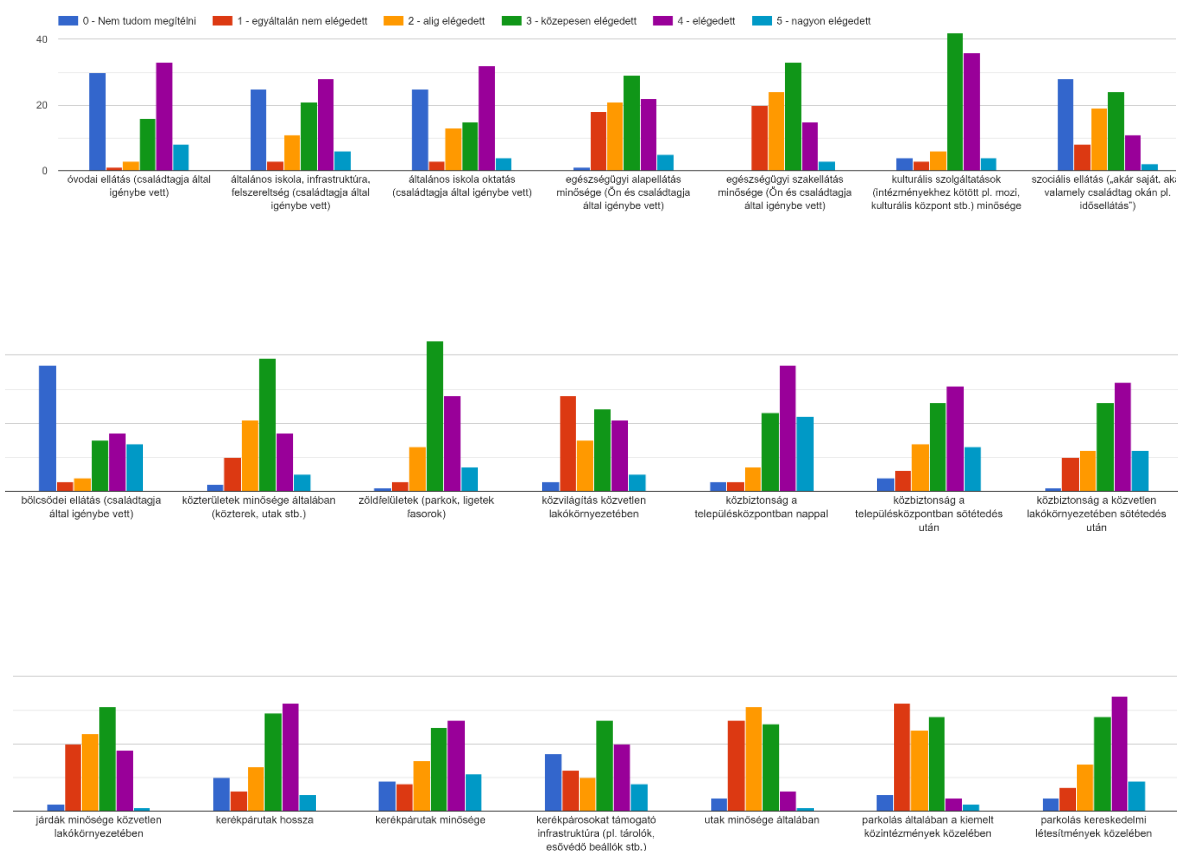
Megtartó település:

7. Mi jelenti az Ön helyi kötődésének alapját (több válasz is lehetséges)

97 válasz

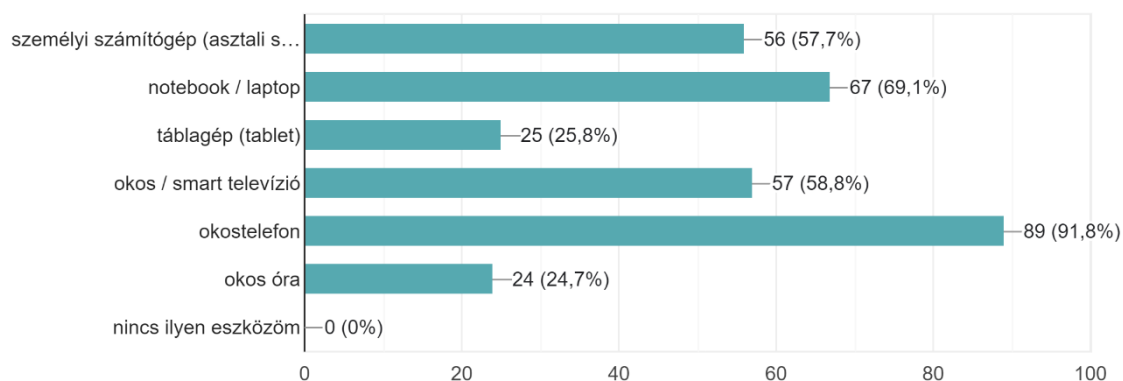
9. Értékeli a járásban elérhető humán közszolgáltatásokat és az egyéb települési életminőséget befolyásoló tényezőket egy 1-től 5-ig tartó skálán

Digitális település:

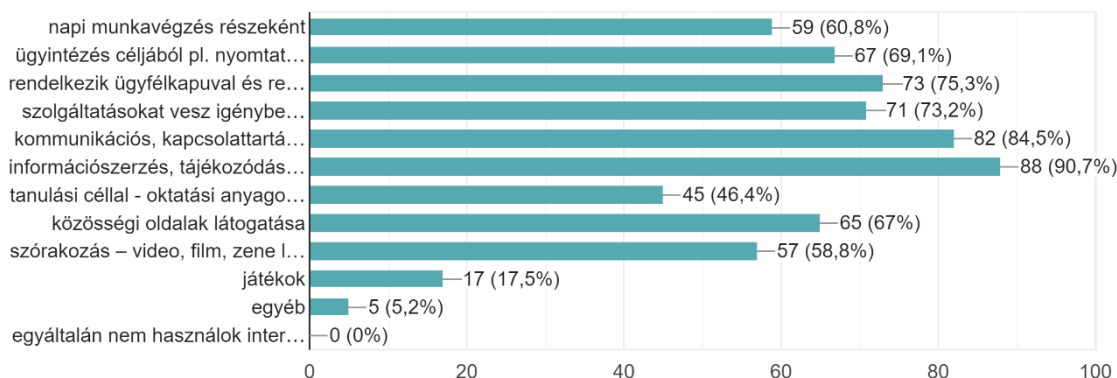
10. Milyen elektronikus eszközöket használ a hétköznapiakban? (több válasz is lehetséges)

97 válasz

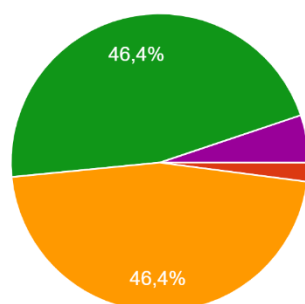
11. Milyen céllal használja az INTERNETET (több válasz is lehetséges)

97 válasz

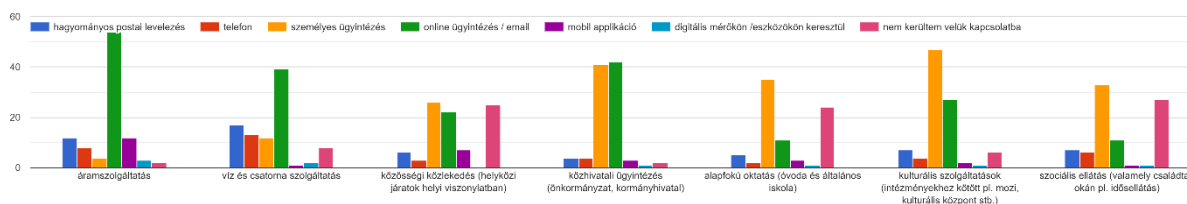
12. Hogyan értékeli az IT eszközök használatával kapcsolatos jártasságát (összehasonlítva saját korosztályához) Csak egy válasz lehetséges!

97 válasz

- nincsenek ilyen készségeim egyáltalán
- készségeim az átlagnál kevésbé erősek, rendszerint segítségre szorulok
- készségeim átlagosak, okostelefont használok készség szinten és rendszeres internet használó vagyok
- készségeim átlag feletti (a 3. ponton túl e-ügyintézésre és egyéb, speciális IT használatra is képes vagyok)
- nem tudom megítélni

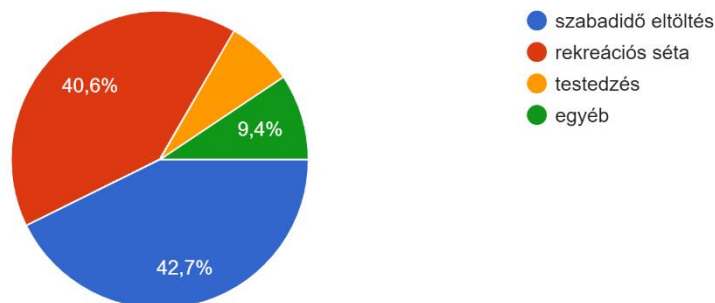
13. Milyen módon kerül Ön ügyfélként kapcsolatba a szolgáltatókkal?

Kiszolgáló település:

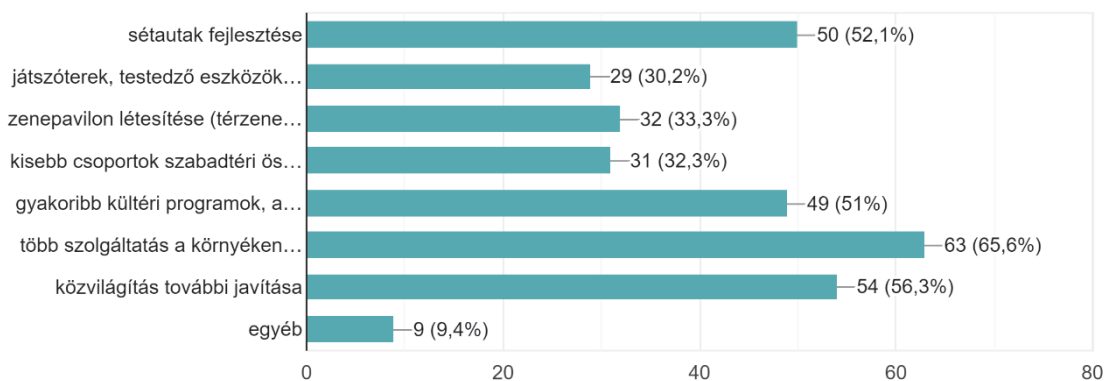
16. Milyen céllal látogat zöldterületeket, parkokat?

96 válasz

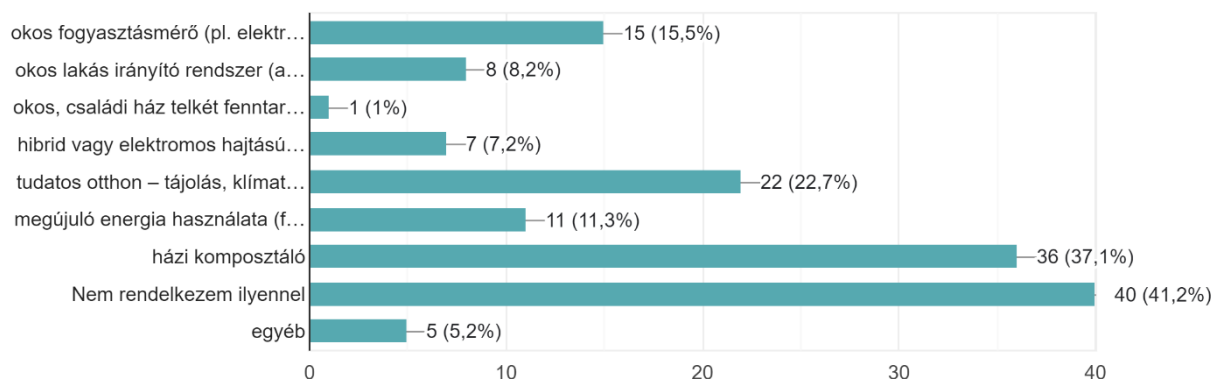
17. Hogyan lehetne vonzóbbá tenni a település zöldfelületeit az Ön és családja számára (fejlesztések, új funkciók stb.)? Több válasz is lehetséges!

96 válasz

18. Milyen környezettudatos eszközökkel, megoldásokkal rendelkezik otthonában? Több válasz is lehetséges!

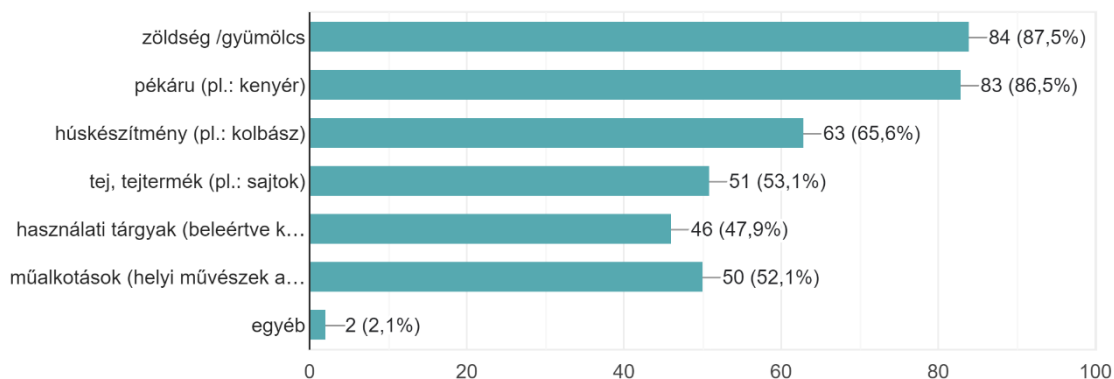
97 válasz

Prosperáló település:

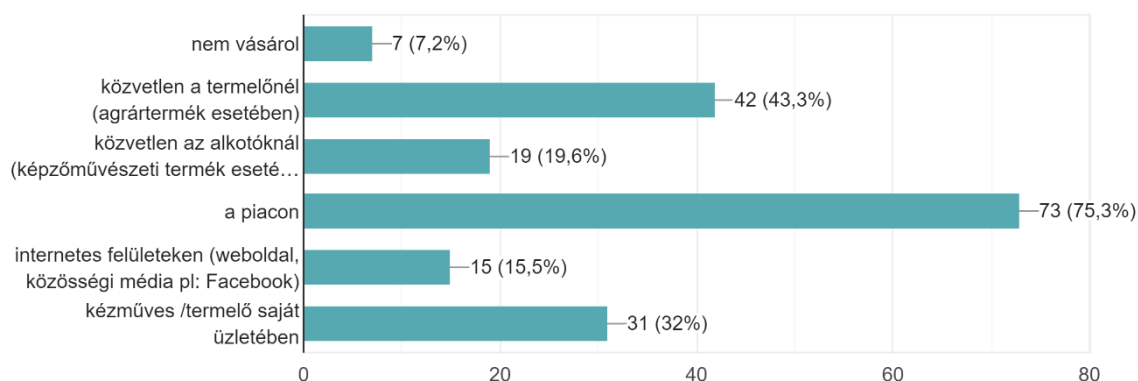
19. Milyen helyben, illetve térségben létrehozott termékeket ismer? Több válasz is lehetséges!

96 válasz

20. Hol vásárol Ön helyi/térségi termékeket? Több válasz is lehetséges! Az 1. válasz kizárja a több válasz lehetőségét

97 válasz

7.2.2 Intézményi/szervezeti felmérés

Az Intézményi kérdőívezésre a későbbiekben kerül sor. Intézményvezetői interjúk készültek a megalapozó munka során.

7.3 Finanszírozási terv beavatkozásonként

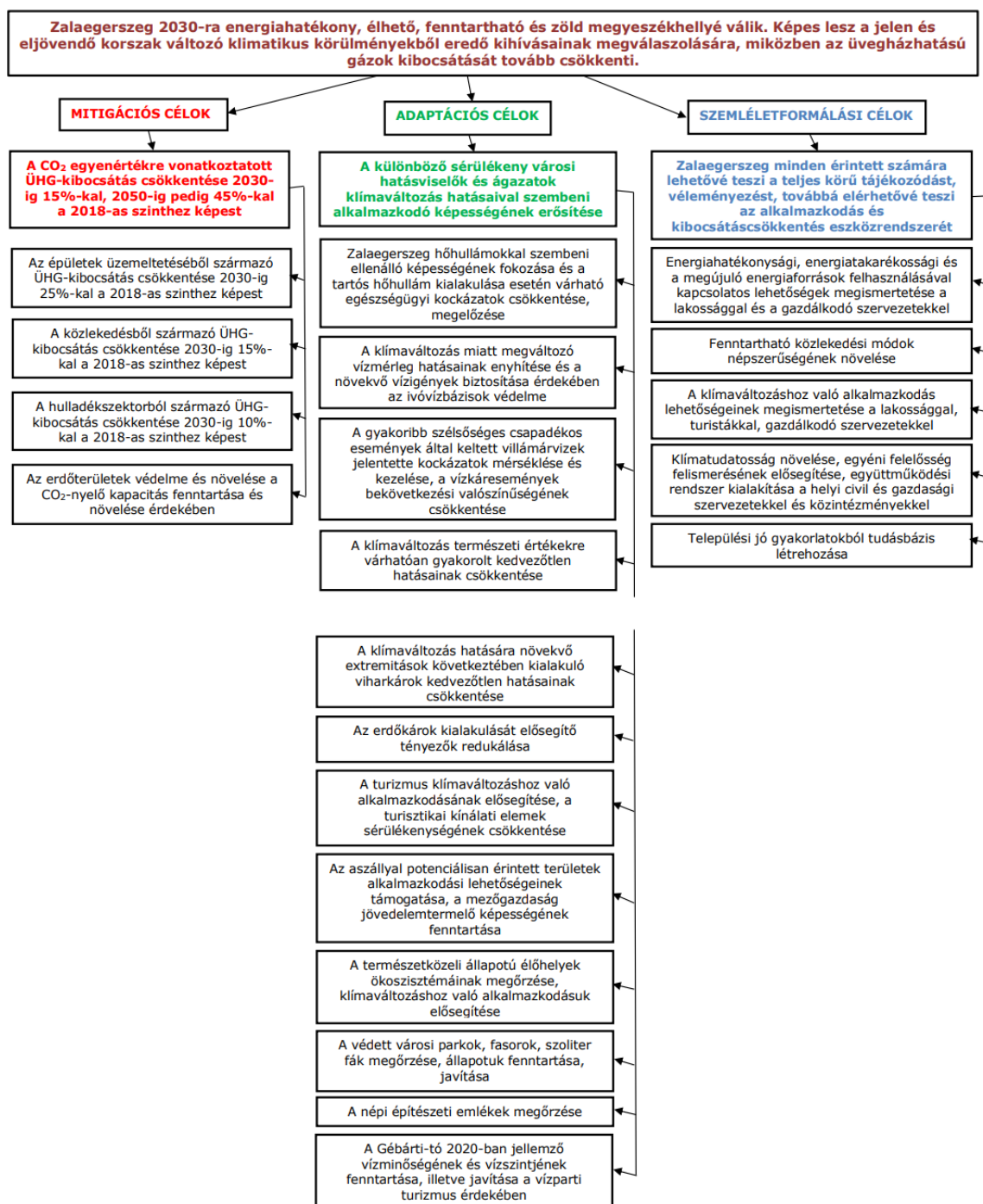
A részletes finanszírozási terv projektfejlesztés keretében később kerül kidolgozásra.

7.4 Működési térkép

A részletes működési térkép projektfejlesztés keretében később kerül kidolgozásra.

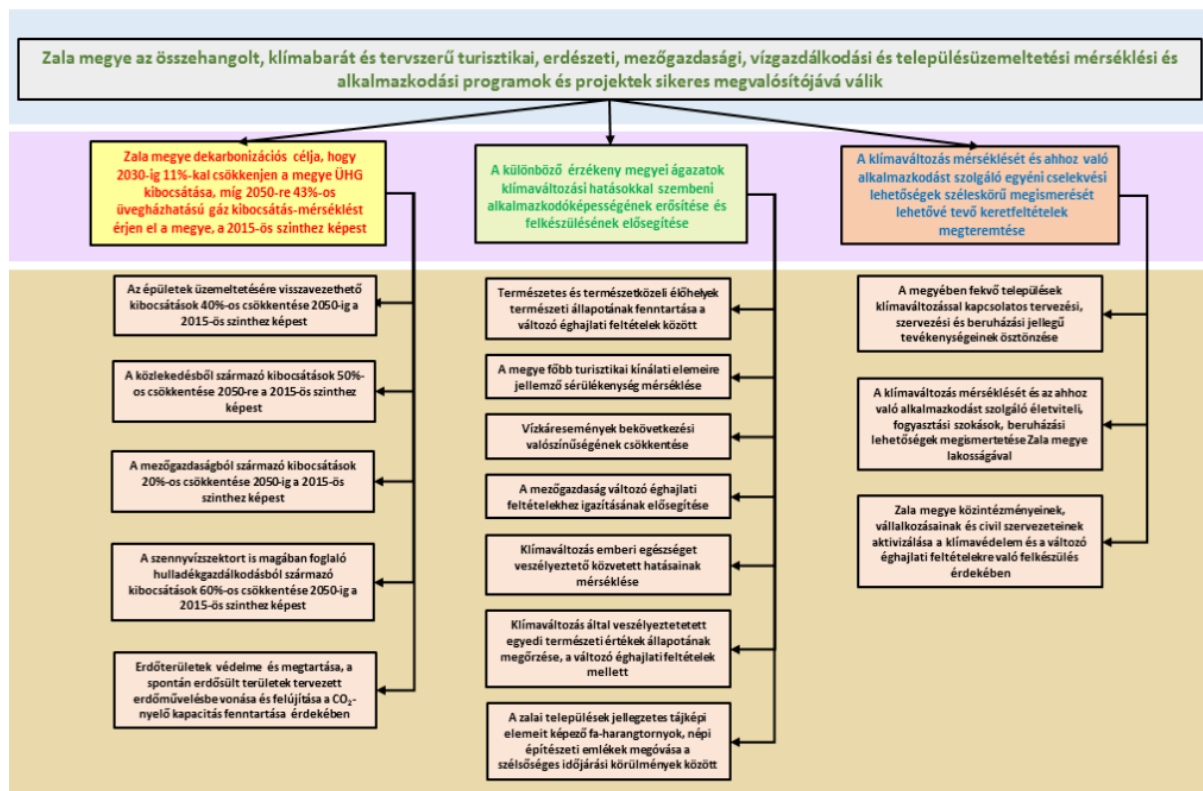
7.5 A várost érintő klímastratégiák célrendszere

A városi Klímastratégia⁹ célkitűzései:

⁹ https://zalaegerszeg.hu/dokumentum/34641/Zalaegerszeg_klimastrategiaja.pdf

A Zala megyei klímastratégia¹⁰ célkitűzései:

¹⁰ https://zalaegerszeg.hu/dokumentum/30687/Zala_Megye_Klimastrategiaja_20182030.pdf